

รายงานสรุปผล การดำเนินโครงการ

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

จัดทำโดย

คณะกรรมการดำเนินงาน ติดตาม และรายงานผล
โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทสรุปผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการในสังกัดของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม มีบทบาทหน้าที่และภารกิจหลักในการผลิตและพัฒนาครู รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานวิชาชีพ โดยวิสัยทัศน์ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ ระดับประเทศในการผลิตและพัฒนาครู และเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีเอกลักษณ์คือ “สถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” มหาวิทยาลัยจึงได้น้อมนำพระราชโองบายของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ รวมทั้งบูรณาการการจัดการ เรียนการสอนและงานวิจัยกับการพัฒนาท้องถิ่น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการ ดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และ จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจำนวน 29,999,700 บาท ครอบคลุมโครงการหลัก 5 ประเภท ประกอบด้วย

- (1) โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 4,539,700 บาท
- (2) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 16,489,500 บาท
- (3) โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 3,111,600 บาท
- (4) โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพสำหรับนักเรียน ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 2,000,000 บาท
- (5) โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 3,858,900 บาท

ทั้งนี้ โครงการที่ (2) และโครงการที่ (1) เป็นโครงการหลักที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุดใน สองอันดับแรก สะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามบทบาทของมหาวิทยาลัย คือ ด้าน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนพื้นฐานของปัญหาและบริบทของพื้นที่เป็นหลัก รวมถึงมหาวิทยาลัยฯ ยังได้ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนอีกทั้งยังเป็น สถานที่ตั้งและให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัย จึงส่งผลต่อการเกิดและขับเคลื่อนโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นรายย่อยอีกหลากหลายโครงการภายใต้บริบทของโครงการหลักทั้ง 5 ประเภท กระจาย ไปยังในพื้นที่ของชุมชนต่าง ๆ ครอบคลุมพื้นที่ในหลายตำบลและหลายอำเภอของจังหวัด เพื่อมุ่งเน้นให้ชุมชน ท้องถิ่นได้รับประโยชน์สูงสุดอย่างเป็นรูปธรรม

ตัวอย่างผลผลิต/ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นทั้ง 5 ประเภท ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สรุปได้ดังนี้

1. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP มีผลงานที่สำคัญ คือ

- ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกิดจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมและยกระดับมาตรฐาน (ระดับดาว) ให้สูงขึ้นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 18 ผลิตภัณฑ์

- แบบผลิตภัณฑ์และแบบบรรจุภัณฑ์ชุมชนที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้นใหม่ อันเป็นผลมาจากการระดมความคิดร่วมกันระหว่างคนในชุมชน/ผู้ประกอบการ และนักวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 12 ผลิตภัณฑ์

- ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนการรับรองมาตรฐานสินค้าและกระบวนการผลิตจำนวน 2 ผลิตภัณฑ์

2. โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท มีผลงานที่สำคัญ คือ

- ชุมชนบ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความรู้ในด้านการแปรรูปไม้ไผ่เพื่อนำมาผลิตเป็นเฟอร์นิเจอร์ที่ทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ก่อให้เกิดอาชีพเสริมและอาชีพใหม่ และสร้างรายได้ให้กับชุมชนเพิ่มขึ้น

- ชุมชนบ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้เรียนรู้ในการนำไผ่เฮียะมาจักสานเป็นผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขัด เช่น จานรองแก้วจักสาน และตะกร้าจักสาน สร้างรายได้และอาชีพใหม่เพิ่มขึ้นให้กับชาวบ้าน โดยเฉพาะในกลุ่มสตรีและกลุ่มผู้สูงอายุของหมู่บ้าน

- กลุ่มผู้มีรายได้น้อยกว่าชุมชนคลองแม่ข่าในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถหารายได้เพิ่มและมีอาชีพเสริมจากการผลิตลูกปุดหนูนเหล็กที่มีคุณภาพ จากการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากคณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

- กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตและจำหน่ายไก่เนื้อพันธุ์แม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นรายได้เสริมเป็นอย่างดี และถ้าหากเกษตรกรไม่จำหน่าย ก็สามารถนำไปบริโภคภายในครัวเรือน เป็นการลดรายจ่ายภายในครัวเรือนอีกด้วย

3. โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบ วินัย เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีผลงานที่สำคัญ คือ

- นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน จำนวน 120 คน เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรู้จักสามัคคี จิตอาสาเดินตามรอยพ่อเพื่อพัฒนาพื้นที่ป่าเปียก ด้วยการร่วมแรงร่วมใจกันสร้างฝายชะลอน้ำ และฝายดักตะกอนในพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เพื่อให้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำและทำให้พื้นที่บริเวณนั้นเป็นแนวกันไฟเปียก

- การอบรมผู้กำกับลูกเสือรวมทั้งลูกเสือ และเนตรนารี โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,668 คน ที่ค่ายชุมนุมลูกเสือ เนตรนารีที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แมริม และที่ค่ายชุมนุมลูกเสือ เนตรนารีที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ผู้เขารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะใน กระบวนการลูกเสือ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีผ่านกระบวนการค่ายลูกเสือ

4. โครงการอ่านออก เขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน มีผลงานที่สำคัญ คือ

- ครูและบุคลากรของโรงเรียนเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม คิดเป็นจำนวนร้อยละ 100 สามารถผลิตและพัฒนาหลักสูตรและสื่อที่หลากหลายสำหรับการจัดการเรียนการสอนโดยกระบวนการ PLC ได้ พร้อมทั้งนำไปทดลองใช้กับนักเรียนในโรงเรียนของตน เพื่อประกอบการเรียนการสอนในการแก้ไขปัญหาการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ครูและบุคลากรของโรงเรียนเป้าหมายมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการอ่านออกเขียนได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผ่านการใช้นวัตกรรมสื่อหนังสือภาพตัวอักษรภาษาอังกฤษ-ไทใหญ่-ไทย ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และโมเดลการสอน 6 ชั้น ที่พัฒนาขึ้นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

5. โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีผลงานที่สำคัญ คือ

- นักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 2,605 คน มีผลการทดสอบวัดระดับ TOEIC หลังเรียน (Post-test) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 55.39

- นักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 1,028 คน มีผลการทดสอบวัดระดับ เทียบเคียง CEFR หลังเรียน (Post Test) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 33.27

อย่างไรก็ตาม โครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไป และได้ผลตามที่กล่าวข้างต้น ยังพบว่ามีปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานหลายประการ ดังนั้น การดำเนินงานโครงการฯ ในปีถัดไป (งบประมาณ พ.ศ. 2563) จึงเป็นสิ่งท้าทายอย่างยิ่งต่อการนำไปพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อลดปัญหา และอุปสรรคที่อาจจะ เกิดขึ้นต่อการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

รองศาสตราจารย์ ดร. ชาตรี มณีโกศล

รักษาราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำนำ

ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน ภายใต้โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 นั้น เพื่อให้บรรลุจุดหมายของการดำเนินโครงการ และเกิดความยั่งยืนของผลลัพธ์ คณะกรรมการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผล จึงได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ขึ้น โดยมีเนื้อหาในรายงานประกอบด้วย

บทที่ 1 บริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่: สถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

บทที่ 2 แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

บทที่ 3 พื้นที่เป้าหมายแห่งการพัฒนาท้องถิ่น: จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

บทที่ 4 ผลการดำเนินงานโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

บทที่ 5 ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ณัด บุญชัย ที่ปรึกษา และรองอธิการบดีที่ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานรวมทั้งข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการจัดทำรายงานฉบับนี้มาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนสำเร็จ

ขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินงานติดตามและประเมินผลโครงการฯ ทุกคนที่ได้เสียสละเวลาส่วนตัวอันมีค่ามาร่วมช่วยกันคิด วิเคราะห์ และประมวลผลการดำเนินงานโครงการทั้งหมด 91 โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จนบรรลุตามเป้าหมาย

คณะกรรมการดำเนินงานติดตามและประเมินผลโครงการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปศึกษาและพัฒนาต่อยอดไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจ ที่จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารถึงบทบาทหน้าที่และภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความยั่งยืนกับชุมชนให้สมกับความเป็น “มหาวิทยาลัยแห่งการพัฒนาท้องถิ่น” อย่างแท้จริง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุโข เสम्मหาคักดิ์

ประธานคณะกรรมการดำเนินงาน ติดตาม และรายงานผล
โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	I
คำนำ	IV
สารบัญตาราง	VII
สารบัญภาพ	VIII
บทที่ 1: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	1
บทที่ 2: แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ.....	6
บทที่ 3: บริบทของจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน: พื้นที่เป้าหมายแห่งการพัฒนาท้องถิ่น	10
3.1 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2562.....	10
3.2 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี พ.ศ. 2562.....	15
บทที่ 4: ผลการดำเนินงานโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.....	20
4.1 ภาพรวมของผลการดำเนินโครงการยุทธศาสตร์ฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.....	20
4.2 ผลการดำเนินงานในโครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP	28
4.3 ผลการดำเนินงานในโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท.....	39
4.4 ผลการดำเนินงานในโครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่	
ของตนเองและผู้อื่น	65
4.5 ผลการดำเนินงานในโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน.....	74
4.6 ผลการดำเนินงานในโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21	
สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	84
บทที่ 5: ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ.....	88
5.1 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำ	
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	88
5.2 ข้อเสนอแนะ/แนวทางสำหรับการดำเนินงานในโครงการยุทธศาสตร์ฯ ครั้งต่อไป.....	91
บรรณานุกรม.....	94

ภาคผนวก ก	คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ 1888/2562 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน	95
ภาคผนวก ข	คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ 3069/2562 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่	98
ภาคผนวก ค	คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ 1489/2564 เรื่อง คณะกรรมการดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และ 2563 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	102

สารบัญชิตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3-1 สำมะโนประชากรและครัวเรือนจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2562	13
ตารางที่ 3-2 สำมะโนประชากรและครัวเรือนจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี พ.ศ. 2562	18
ตารางที่ 4-1 งบประมาณดำเนินการโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เพื่อการพัฒนา ท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. 2562	20
ตารางที่ 4-2 โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	21
ตารางที่ 4-3 โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำแนกตามพื้นที่ เป้าหมาย	22
ตารางที่ 4-4 โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ใช้งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2562 จำแนกตามกลุ่มโครงการหลักและจังหวัดพื้นที่เป้าหมาย	22
ตารางที่ 4-5 โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ใช้งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2562 จำแนกตามพื้นที่และเป้าหมายการพัฒนา	24
ตารางที่ 4-6 พื้นที่อำเภอเป้าหมายในการขับเคลื่อนโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดเชียงใหม่	25
ตารางที่ 4-7 พื้นที่อำเภอเป้าหมายในการขับเคลื่อนโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดแม่ฮ่องสอน	27
ตารางที่ 4-8 รายชื่อโครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP และหน่วยงานที่รับผิดชอบ	29
ตารางที่ 4-9 เปรียบเทียบระดับมาตรฐาน (ดาว) ภายหลังจากดำเนินโครงการการพัฒนาและยกระดับ ผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2562	33
ตารางที่ 4-10 รายชื่อโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบทและหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	40
ตารางที่ 4-11 รายชื่อโครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น และหน่วยงานที่รับผิดชอบ	66
ตารางที่ 4-12 รายชื่อโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน	75
ตารางที่ 4-13 รายชื่อโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ	84
ตารางที่ 4-14 ผลสอบวัดระดับก่อนและหลังการอบรมหลักสูตร TOEIC ของนักศึกษาครู มรภ.ชม	85
ตารางที่ 4-15 ผลสอบวัดระดับก่อนและหลังการอบรมหลักสูตร CEFR ของนักศึกษาครู มรภ.ชม	86

สารบัญญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1-1	ตราพระลัญจกร สัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	1
ภาพที่ 1-2	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แมริม	2
ภาพที่ 1-3	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์เวียงบัว	2
ภาพที่ 1-4	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน	3
ภาพที่ 1-5	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แม่สา	3
ภาพที่ 2-1	กรอบแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2559 - 2563) ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560	6
ภาพที่ 3-1	ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเชียงใหม่	11
ภาพที่ 3-2	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิสูงสุด-ต่ำสุดและปริมาณฝนของแต่ละเดือน ในช่วงปี พ.ศ. 2562 ณ สถานีตรวจวัดอากาศ ศูนย์อู่ตุนิยมวิทยาภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่	12
ภาพที่ 3-3	ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอน	16
ภาพที่ 3-4	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิสูงสุด-ต่ำสุดและปริมาณฝนของแต่ละเดือน ในช่วงปี พ.ศ. 2562 ณ สถานีตรวจวัดอากาศอำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน	17
ภาพที่ 4-1	โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. 2562 จำแนกตามพื้นที่ และเป้าหมายการพัฒนา	24
ภาพที่ 4-2	แผนที่แสดงการกระจายตัวทางพื้นที่ของโครงการตามยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนา ท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. 2562	27
ภาพที่ 4-3	ตำแหน่งที่ตั้งของชุมชน/กลุ่มเป้าหมายที่ มรภ.ชม. เข้าไปดำเนินโครงการยกระดับ สินค้าชุมชน OTOP ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน	28
ภาพที่ 4-4	ภาพกิจกรรมการอบรมกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำฉลากคาร์บอนสำหรับ ผลิตภัณฑ์ชุมชนและแนวทางการลดการใช้ทรัพยากรของกระบวนการผลิตกระดาษสามูลช้าง ...	31
ภาพที่ 4-5	ภาพกิจกรรมการอบรมกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์และแปรรูปกระเทียม ผงปรุงรส ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	32
ภาพที่ 4-6	ผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้ง 18 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาและยกระดับภายใต้โครงการยกระดับ สินค้าชุมชน OTOP ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	34
ภาพที่ 4-7	ภาพตัวอย่างแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นใหม่ร่วมกันโดยชุมชน และนักวิชาการของ มรภ.ชม. ในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเชียงใหม่	35
ภาพที่ 4-8	ภาพตัวอย่างแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นใหม่ร่วมกันโดยชุมชน และนักวิชาการของ มรภ.ชม. ในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดแม่ฮ่องสอน	36

ภาพที่ 4-9	การขึ้นทะเบียนฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์.....	36
ภาพที่ 4-10	เว็บไซต์สำหรับจัดเก็บและแสดงฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน.....	37
ภาพที่ 4-11	การทดลองตลาดด้วยการออกบูธจัดงานนำเสนอผลิตภัณฑ์ชุมชนในงาน The best of Lanna ในปี พ.ศ. 2562 ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเฟสติวัล เชียงใหม่.....	37
ภาพที่ 4-12	ตำแหน่งที่ตั้งของชุมชน/กลุ่มเป้าหมายที่ มรภ.ชม.เข้าไปดำเนินโครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบทในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน.....	39
ภาพที่ 4-13	การอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชอย่างง่ายให้กับเกษตรกรชุมชนบ้านปางไคร้ ต.โป่งแยง อ.แมริม จ.เชียงใหม่.....	47
ภาพที่ 4-14	การจัดอบรมด้านการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืนให้กับชาวบ้านในชุมชนบ้านโป่งสมิ ต.แม่วิน อ.แม่วาง.....	48
ภาพที่ 4-15	การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลข้างในชุมชน ต.แม่วิน อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่.....	48
ภาพที่ 4-16	กิจกรรมการอบรมการประยุกต์ใช้พลังงานทดแทนเพื่อใช้ในการอบแห้งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้กับชุมชนบ้านเหล่าปวย ต.ดอยหล่อ อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่.....	49
ภาพที่ 4-17	การอบรมเชิงปฏิบัติการการให้ความรู้เกี่ยวกับพืชเศรษฐกิจใหม่และการถ่ายทอดวิธีการเพาะปลูกและบำรุงรักษาต้นโกโก้ในพื้นที่เสื่อมโทรมให้กับเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน....	49
ภาพที่ 4-18	การสาธิตและถ่ายทอดวิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้กับเกษตรกรบ้านห้วยบง ต.แม่อุคอ อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน.....	50
ภาพที่ 4-19	การส่งเสริมชุมชนบ้านกองแหะ ต.โป่งแยง อ.แมริม ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากนำไม้ไผ่มาแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์.....	50
ภาพที่ 4-20	การส่งเสริมชุมชนบ้านโป่งสมิ ต.แม่วิน อ.แม่วาง ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากนำไม้ไผ่มาจักสานเป็นผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขัด.....	50
ภาพที่ 4-21	การอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการการผสมซีเมนต์และลูกปูนหนุนเหล็กจากแม่พิมพ์ที่ทำจากซิลิโคนเพื่อสร้างรายได้และอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชนคลองแม่ข่า อ.เมือง จ.เชียงใหม่.....	51
ภาพที่ 4-22	การจัดแข่งขันประกวดไก่แม่ฮ่องสอนและการสนับสนุนให้เกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอนผลิตและจำหน่ายไก่เนื้อเพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้กับชุมชน.....	52
ภาพที่ 4-23	การถ่ายทอดเทคโนโลยีเตาชีวมวลเพื่อใช้สำหรับครัวเรือนชุมชน ต.เมืองกืด อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่.....	52
ภาพที่ 4-24	การถ่ายทอดความรู้ในการผลิตชุดปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อให้ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนมีสุขภาพที่ดีจากการใช้น้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภค.....	53

ภาพที่ 4-25	กิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสังคมและการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดนบ้านใหม่พัฒนาสันติ ต.แม่นาจร อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่.....	54
ภาพที่ 4-26	กิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสังคมและการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดนบ้านแม่ลาจั่ว ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน.....	54
ภาพที่ 4-27	กิจกรรมการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไม้และพืชสมุนไพรท้องถิ่นในชุมชน บ้านกองแหะ ต.โป่งแยง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่	55
ภาพที่ 4-28	การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพในชุมชนบ้านเมืองกลาง (ต.บ้านหลวง อ.จอมทอง) และบ้านปางแสงทอง (ต.ชี้เหล็ก อ.แม่แตง) จ.เชียงใหม่	55
ภาพที่ 4-29	การนำผักตบชวาไปแปรรูปเป็นวัตถุดิบในผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของชุมชนบ้านริมเหนือ ต.ริมเหนือ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่	56
ภาพที่ 4-30	การแปรรูปเศษเหลือทิ้งของมะเขือเทศและเปลือกแมคคาเดเมียพัฒนาเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ มะเขือเทศแช่อิ่ม แยมมะเขือเทศ และสบู่แมคคาเดเมีย ของชุมชนบ้านม่วงคำ ต.โป่งแยง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่.....	56
ภาพที่ 4-31	การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชเพื่อแปรรูปกล้วยไม้พ้ามุ่ยเป็นผลิตภัณฑ์ มูลค่าสูงของชุมชนบ้านปางไคร้ ต.โป่งแยง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่	57
ภาพที่ 4-32	การพัฒนาต้นแบบแปลงสาธิตระบบฟาร์มอัจฉริยะและการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ของวิสาหกิจชุมชน	57
ภาพที่ 4-33	ชาวบ้านชุมชนบ้านสบสอยและบ้านปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ได้รับการถ่ายทอดความรู้ จากคณาจารย์วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มรภ.ชม. ในการแปรรูปพืชสมุนไพรท้องถิ่นเป็นน้ำยา ล้างจานสมุนไพร น้ำยาปรับผ้านุ่มสมุนไพร และฮอร์โมนเร่งพืช	58
ภาพที่ 4-34	ต้นแบบตำรับอาหารไทยประยุกต์จากไก่แม่ฮ่องสอนจำนวน 10 รายการ ที่ร่วมกันคิดและ พัฒนาขึ้นโดยคณาจารย์ มรภ.ชม. และชุมชนบ้านต่อแพ ต.แม่เงา อ.ขุนยวม และชุมชน บ้านท่าโป่งแดง ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน	58
ภาพที่ 4-35	ต้นแบบปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดถูกพัฒนาขึ้นโดยชุมชนบ้านแม่ทะลุ ต.สบเมย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน และได้รับใบอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าปุ๋ยหมัก (เกรด 2) ออกโดย สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน	59
ภาพที่ 4-36	ทีมงานจากวิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชนแห่งเอเชีย (มรภ.ชม.) ได้เข้าไปสร้างจิตสำนึก และถ่ายทอดความรู้การคัดแยกขยะให้กับชุมชนในเขต อปต.กีดช้าง รวมถึงการทำเวที ประชาคมจนสามารถกำหนดได้เป็นแผนพัฒนาชุมชนด้านการบริหารจัดการขยะให้กับ อปต.กีดช้างและชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติภายในชุมชนต่อไป.....	59

ภาพที่ 4-37	ทีมคณาจารย์จากศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชา (มรภ.ชม.) ได้เข้าไปส่งเสริมอาชีพ พัฒนาองค์ความรู้ และถ่ายทอดนวัตกรรมให้กับชุมชนบ้านโป่งสมิ(ต) จนได้รูปแบบ การดำเนินชีวิตและแนวทางการพัฒนาชีวิตบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา	60
ภาพที่ 4-38	การอบรมและถ่ายทอดเชิงปฏิบัติการวางแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและ หมอกควันภาคประชาชนระดับตำบลและชุมชน ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน.....	60
ภาพที่ 4-39	ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (วิทยาเขตสะลวง-ชี้เหล็ก) อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่.....	61
ภาพที่ 4-40	ศูนย์การเรียนรู้นวัตกรรมจากสมุนไพรและไผ่ หมู่ 4 บ้านกองแหะ ต.โป่งแยง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่.....	61
ภาพที่ 4-41	แหล่งเรียนรู้ศาสตร์พระราชา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน	62
ภาพที่ 4-42	ตำแหน่งที่ตั้งของชุมชน/กลุ่มเป้าหมายที่ มรภ.ชม.เข้าไปดำเนินโครงการส่งเสริม ความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน.....	65
ภาพที่ 4-43	กิจกรรมการสร้างสำนึกร่วมแห่งความเป็นชุมชนของเด็กและเยาวชนบ้านแม่ใจใต้ ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่.....	68
ภาพที่ 4-44	กิจกรรมการเสริมสร้างความสามัคคีผ่านกระบวนการค่ายลูกเสือทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และ จังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	69
ภาพที่ 4-45	กิจกรรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันท้องไม่พร้อมในกลุ่มวัยรุ่นในสถานศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน.....	69
ภาพที่ 4-46	นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ดำเนินกิจกรรมจิตอาสา รักสามัคคีร่วมกันสร้างฝายชะลอน้ำและฝายดักตะกอนเพื่อพัฒนาพื้นที่ป่าเปียก ตามแนวพระราชดำริ	70
ภาพที่ 4-47	ผู้สูงอายุใน ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน เข้าร่วมโครงการเพื่อทำกิจกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตและสุขภาพ.....	70
ภาพที่ 4-48	กิจกรรมการสร้างฐานข้อมูลชุมชนบ้านแม่ใจใต้ ประกอบด้วย แผนที่ชุมชน ปฏิทินประเพณี ชุมชน และปฏิทินการเพาะปลูก	71
ภาพที่ 4-49	ระบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์แหล่งเรียนรู้วัดป่าดุ่มดอน ต.ป่าดุ่ม อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ ตามแนวคิด GLAM	71
ภาพที่ 4-50	ชุดสื่อการเรียนรู้เรื่องพระปานปอง.....	72
ภาพที่ 4-51	การร่วมมือกันสร้างสรรค์งานพุทธศิลป์จากดอกไม้โดยคนในชุมชนบ้านป่าดุ่มดอน ต.ป่าดุ่ม อ.พร้าว จ.เชียงใหม่	72

ภาพที่ 4-52 ตำแหน่งที่ตั้งของกลุ่มเป้าหมายที่ มรภ.ชม.เข้าไปดำเนินโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน	74
ภาพที่ 4-53 การอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะให้นักเรียน ...	79
ภาพที่ 4-54 การอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในโครงการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ ต.สบเมย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน และโรงเรียนวัดแม่แก็ดน้อย ต.ป่าไผ่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่	79
ภาพที่ 4-55 การอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1	80
ภาพที่ 4-56 กิจกรรมการส่งเสริมทักษะการอ่านออกเขียนได้ในวิชาภาษาไทยและวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน.....	80
ภาพที่ 4-57 หนังสือภาพตัวอักษรภาษา อังกฤษ-ไทใหญ่-ไทย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	81
ภาพที่ 4-58 ภาพตัวอย่างของโมเดลการสอน 6 ขั้นตอน และแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรพัฒนาการอ่านออกเขียนได้และการคิดวิเคราะห์เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะสำหรับนักเรียนที่พัฒนาขึ้นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	82
ภาพที่ 4-59 การปรับปรุงและพัฒนาระบบห้องสมุดโรงเรียนบ้านตาลเหนือ อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ โดยสำนักหอสมุด มรภ.ชม.	82
ภาพที่ 4-60 ตำแหน่งที่ตั้งกลุ่มเป้าหมายที่ มรภ.ชม.เข้าไปดำเนินโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	84
ภาพที่ 4-61 เกณฑ์การวัดระดับภาษาของ CEFR.....	86
ภาพที่ 4-62 ประมวลภาพโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.....	87

บทที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่กับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น

ภาพที่ 1-1 ตราพระราชลัญจกร
สัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกของภาคเหนือ โดยมีรากฐานมาจากการเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูกสิกรรม ประจำณฑลพายัพ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2467 ต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2503 และสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2535 ตามลำดับ

ในวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 อันมีผลให้สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ เปลี่ยนชื่อเป็น "มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่" และมีสถานภาพเป็นนิติบุคคลโดยสมบูรณ์นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีพื้นที่วิทยาเขตรับผิดชอบ 4 แห่ง แบ่งเป็นวิทยาเขตที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษาจำนวน 3 แห่งประกอบด้วย “ศูนย์แม่ริม” “ศูนย์เวียงบัว” และ “วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน” ส่วนอีกหนึ่งแห่งคือ “ศูนย์แม่สา” เป็นสถานที่ที่ใช้สำหรับเป็นศูนย์ฝึกอบรมเพื่อบริการวิชาการแบบครบวงจร

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แม่ริม ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ บนเนื้อที่ 7,630 ไร่ 3 งาน 93 ตารางวา มีหน่วยงานจัดการศึกษาจำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร และวิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย โดยเปิดสอนในหลักสูตรทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานสนับสนุนวิชาการอื่น ๆ อีกหลายหน่วยงาน อาทิ สำนักงานอธิการบดี สถาบันวิจัยและพัฒนา สำนักหอสมุด สำนักดิจิทัลเพื่อการศึกษา และสำนักงานมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น

ภาพที่ 1-2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แม่ริม

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์เวียงบัว ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ บนเนื้อที่ 80 ไร่ 3 งาน 145 ตารางวา มีหน่วยงานจัดการศึกษาจำนวน 5 หน่วยงาน ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ วิทยาลัยนานาชาติ บัณฑิตวิทยาลัย และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในระดับอุดมศึกษามีหลักสูตรที่เปิดสอนทุกระดับตั้งแต่ระดับปริญญาตรี จนถึงปริญญาเอก ส่วนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีโรงเรียนสาธิตฯ เป็นหน่วยจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นเตรียมอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับหน่วยงานสนับสนุนวิชาการที่ตั้งอยู่ในศูนย์เวียงบัวนี้ ประกอบด้วย สำนักงานอธิการบดี สำนักทะเบียนและประมวลผล สำนักหอสมุด สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สำนักดิจิทัลเพื่อการศึกษา กองพัฒนานักศึกษา สำนักงานวิเทศสัมพันธ์ และศูนย์ภาษา เป็นต้น

ภาพที่ 1-3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์เวียงบัว

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน บนเนื้อที่ 109 ไร่ 6 ตารางวา ประกอบด้วย 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และสำนักงานวิทยาเขตแม่ฮ่องสอน โดยวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนเป็นหน่วยงานหลักสำหรับจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เปิดสอนในหลักสูตรระดับปริญญาตรีจำนวน 7 หลักสูตร และระดับปริญญาโท 1 หลักสูตร นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอนขึ้นในปี พ.ศ. 2561 เพื่อเปิดสอนในระดับชั้นเตรียมอนุบาลจนถึงอนุบาลระดับชั้น 3 จนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แม่สา ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ บนเนื้อที่ 69 ไร่ 1 งาน 31 ตารางวา แต่เดิมเคยถูกใช้พื้นที่เป็นหน่วยการจัดการศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ แต่หลังจากที่คณะวิทยาการจัดการได้ย้ายการจัดการศึกษาไปอยู่ที่วิทยาเขตเวียงบัว ในปี พ.ศ. 2559 พื้นที่วิทยาเขตแม่สาจึงถูกใช้และตั้งให้เป็นพื้นที่ของศูนย์ฝึกอบรมเพื่อการบริหารวิชาการแบบครบวงจร รวมทั้งเป็นที่ตั้งของศูนย์ความเลิศด้านกัญชาและเกษตรอินทรีย์นานาชาติ

ภาพที่ 1-5 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศูนย์แม่สา

ตลอดช่วงระยะเวลากว่า 95 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ดำเนินการโดยมีบทบาทและความรับผิดชอบในฐานะสถาบันการศึกษาและวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และผลิตครูบุคลากรทางการศึกษา ทำการวิจัยส่งเสริมวิทย์ฐานะของครู อาจารย์ และบุคลากรประจำการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และให้บริการวิชาการแก่สังคมมาโดยตลอด ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งมั่นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยมีปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

ปรัชญา (Philosophy)

“การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาท้องถิ่น”

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับประเทศในการผลิตและพัฒนาครู และเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา”

พันธกิจ (Missions)

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง
2. ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพ ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน
3. สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมที่มีคุณภาพ ด้วยการวิจัยและการบริการวิชาการ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน น้อมนำแนวพระราชดำริ
4. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. เพื่อผลิตและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานวิชาชีพและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
2. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และผลิตบัณฑิตให้มีอัตลักษณ์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ตลอดจนสร้างโอกาสทางการศึกษา โดยร่วมมือกับองค์กรทั้งในและต่างประเทศ

3. เพื่อนำองค์ความรู้และนวัตกรรมที่มีคุณภาพ จากการวิจัย และการบริการวิชาการ สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานศาสตร์พระราชา

4. เพื่อให้นักศึกษา บุคลากร และผู้สนใจ มีความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

5. เพื่อให้ระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ค่านิยมหลัก (Core value)

C	Community	สถาบันอุดมปัญญาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวไกล
M	Moral	สร้างบัณฑิตสู่สังคมไทยด้วยอุดมการณ์แห่งศีลธรรม
R	Royal	น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสังคม
U	Unity	ด้วยจิตอาสาพัฒนาสถาบันและท้องถิ่นเป็นหนึ่งเดียว

อัตลักษณ์ (Identity)

“บัณฑิตมีทักษะชีวิต จิตสาธารณะ และสู้งาน”

เอกลักษณ์ (Uniqueness)

“สถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”

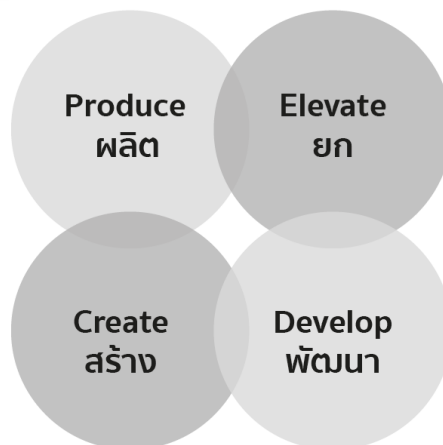
บทที่ 2

แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ปัจจุบันเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2560 - 2564) ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2562 จัดทำภายใต้เจตนารมณ์ของการบริหารมหาวิทยาลัย และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ประกอบกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ภายใต้กรอบคิดที่สำคัญ คือ การมุ่งพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็น “มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับนี้จึงเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกภาคส่วนภายใต้บริบทของท้องถิ่นตลอดจนการผนวกกับกรอบแนวคิดของการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ระยะ 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่ต้องการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21

ภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2562 นี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 4 ยุทธศาสตร์ เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัยให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติจริงตามเป้าหมายของการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 ผลิตและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2-1 กรอบแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2559 - 2563) ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ 2560

❖ ยุทธศาสตร์ที่ 1: ผลิตและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา

1.1 เป้าประสงค์

- (1) เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับประเทศในการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (2) สร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่การศึกษา
- (3) บัณฑิตครูมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และคุณลักษณะ คนไทยที่พึงประสงค์ 4 ประการ
- (4) บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

1.2 กลยุทธ์

- (1) จัดทำแผนการผลิตและพัฒนาศักยภาพครูให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติและความต้องการของประเทศ
- (2) ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการผลิตครูให้มีสมรรถนะเป็นเลิศ เป็นที่ยอมรับด้วย School Integrated Learning (SIL) และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ
- (3) พัฒนาสมรรถนะครูของครูให้มีความเป็นมืออาชีพ
- (4) บ่มเพาะนักศึกษาครู ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ พร้อมด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู และคุณลักษณะ 4 ประการ
- (5) สร้างระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการศึกษาที่เชื่อมโยงกับสถานศึกษาและท้องถิ่น
- (6) ส่งเสริมการวิจัยสาขาวิชาชีพครูและเครือข่ายการวิจัยและบริการวิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- (7) พัฒนาโรงเรียนสาธิตฯ ให้เป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติการและการวิจัย เป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนในท้องถิ่น
- (8) ยกกระดับสมรรถนะครูประจำการ โดยเฉพาะศิษย์เก่า และบ่มเพาะสมรรถนะใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
- (9) สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับบัณฑิตและศิษย์เก่าครูที่เข้าสู่วิชาชีพครู

❖ ยุทธศาสตร์ที่ 2: ยกกระดับคุณภาพการศึกษา

2.1 เป้าประสงค์

- (1) ยกกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ
- (2) อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาเป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะเป็นที่ยอมรับในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ
- (3) บัณฑิตมีอัตลักษณ์และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.2 กลยุทธ์

- (1) ปรับปรุงหลักสูตรเดิมและพัฒนาหลักสูตรใหม่ในรูปแบบสหวิทยาการที่ตอบสนองการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ
- (2) พัฒนาหลักสูตรสองภาษา หลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรทวิวุฒิ (Dual Degree) และหลักสูตรที่เป็นความร่วมมือกับนานาชาติเพิ่มมากขึ้น
- (3) ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนานักศึกษา และสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่น
- (4) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการผลิตบัณฑิต
- (5) พัฒนาศักยภาพอาจารย์ผู้สอนให้เป็นผู้มืออาชีพ
- (6) ผลิตบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ทั้งด้านสมรรถนะวิชาชีพ ทักษะบัณฑิตศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะ 4 ประการ
- (7) ผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย
- (8) ส่งเสริมนักศึกษาให้มีความรู้และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมล้านนา

❖ ยุทธศาสตร์ที่ 3: สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

3.1 เป้าประสงค์

- (1) ชุมชนท้องถิ่นได้รับการพัฒนา ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม
- (2) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้แบบครบวงจร (One Stop Service) ด้านภาษา ศิลปวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม
- (3) มหาวิทยาลัยมุ่งดำเนินงานเพื่อสนองโครงการตามศาสตร์พระราชา

3.2 กลยุทธ์

- (1) สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน ในการวางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามพันธกิจและศักยภาพของมหาวิทยาลัย
- (2) บูรณาการการเรียนการสอน การวิจัยของนักศึกษาและ/อาจารย์กับการพัฒนาท้องถิ่น
- (3) บูรณาการบริการวิชาการและความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามเป้าหมาย
- (4) พัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยและระบบฐานข้อมูล (Big Data) ของมหาวิทยาลัย รวมถึงระบบและกลไกการให้บริการด้านการวิจัยและบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยแบบครบวงจร
- (5) สร้างนักวิจัยชุมชนด้วยระบบนักวิจัยเป็นพี่เลี้ยงให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
- (6) สร้างรายได้จากศูนย์กลางการเรียนรู้แบบครบวงจร (One Stop Service)
- (7) ศึกษา วิจัย ส่งเสริม และสืบสานโครงการพระราชดำรินพื้นฐานศาสตร์พระราชา

❖ ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาระบบการบริหารของมหาวิทยาลัย

4.1 เป้าประสงค์

- (1) มหาวิทยาลัยบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาล
- (2) มหาวิทยาลัยบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- (3) มหาวิทยาลัยมีระบบบริหารจัดการเพื่อดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ

4.2 กลยุทธ์

- (1) ปรับปรุง/พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้ทันสมัย รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล
- (2) ปรับปรุงและพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรสินให้เกิดมูลค่าเพิ่มอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (3) ขับเคลื่อนแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยตามบริบทของแต่ละพื้นที่ และจัดหาทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาตามแผนแม่บทที่วางไว้
- (4) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรที่เป็นคนดี และคนเก่งให้พัฒนาและแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ และศักยภาพเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยและท้องถิ่นอย่างเต็มที่
- (5) เสริมบทบาทการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการการเรียนการสอนและการวิจัยกับการพัฒนาท้องถิ่น
- (6) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

บทที่ 3

บริบทของจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน: พื้นที่เป้าหมายแห่งการพัฒนาท้องถิ่น

จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดพื้นที่เป้าหมายหลักของการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เนื่องด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นสถาบันการศึกษาในระบบอุดมศึกษาที่มีวิทยาเขตอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมในท้องถิ่น รวมถึงโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับงบประมาณประจำปีในแต่ละปีจึงมุ่งขับเคลื่อนลงสู่การพัฒนาในพื้นที่ทั้งสองจังหวัดดังกล่าวเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้านของมิติเชิงภาระกิจ (Function-based dimension) เช่น การพัฒนาแม่ฮ่องสอน ถั่วลายเสือ กัญชง โกโก้ ฯลฯ หรือในด้านของมิติเชิงพื้นที่ (Area-based dimension) เช่น การพัฒนาพื้นที่โป่งแยงโมเดล โป่งสมิโอมเดล สะลวงโมเดล และปางหมูโมเดล ต่างได้รับการขับเคลื่อนการพัฒนาผ่านการศึกษและการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ด้วยมุ่งหวังให้คนในท้องถิ่นยกระดับคุณภาพการศึกษา และคุณภาพชีวิตที่ดี สอดรับกับแนวทางของแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามพระราชโองบายระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

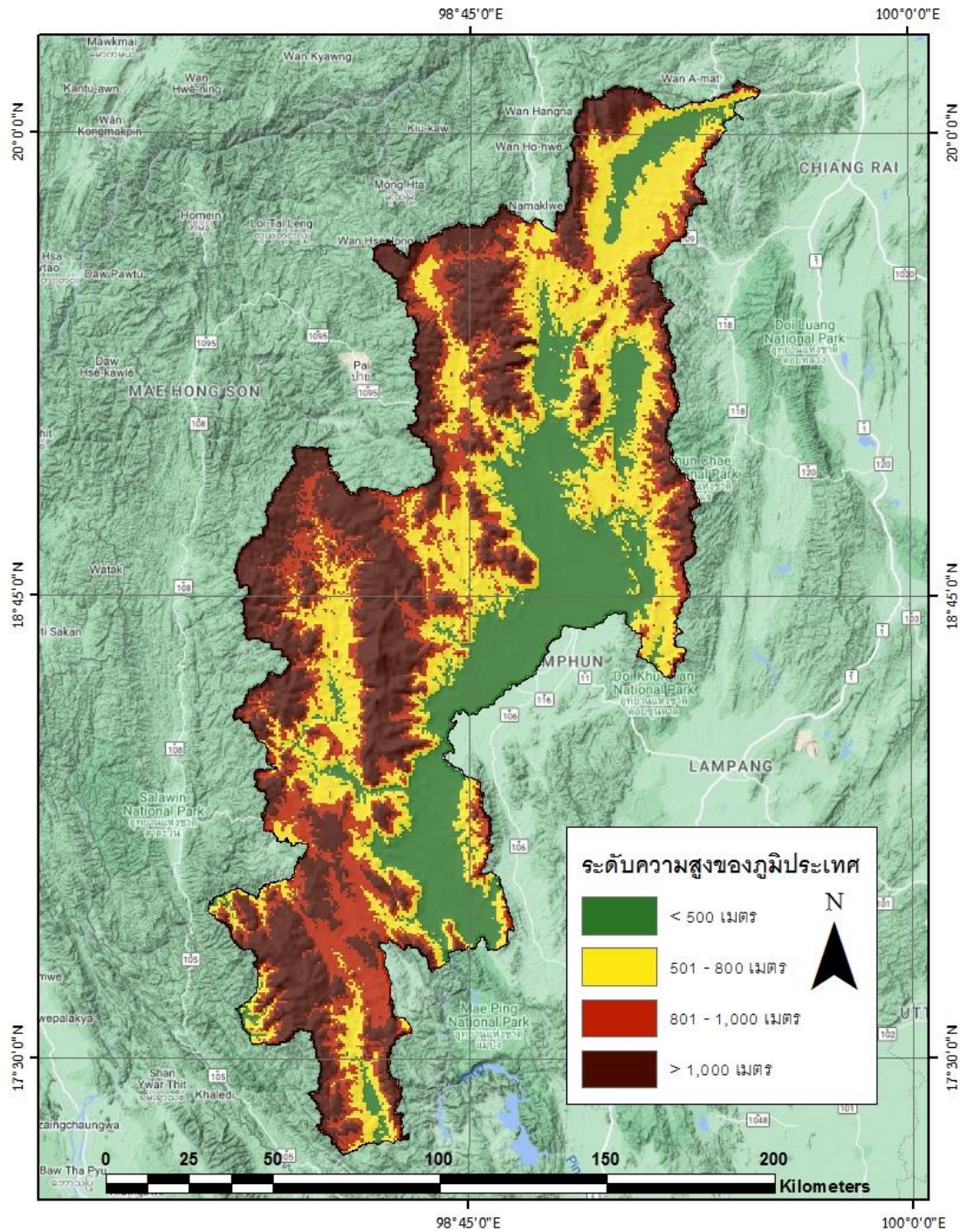
3.1 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2562

1) **สภาพภูมิศาสตร์** จังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของประเทศไทยบริเวณระหว่างละติจูดที่ 17° 15' ถึง 20° 15' เหนือ และระหว่างลองจิจูดที่ 98° ถึง 99° 30' ตะวันออก จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่เป็นอันดับ 1 ของภาคเหนือ และอันดับ 2 ของประเทศ โดยมีพื้นที่ประมาณ 20,107 ตารางกิโลเมตร (12,566,911 ไร่) มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ และประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้ (ภาพที่ 3-1)

ทิศเหนือ	ติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์
ทิศใต้	ติดกับจังหวัดลำพูน และจังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดกับจังหวัดเชียงราย จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน
ทิศตะวันตก	ติดกับจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาสลับกับที่ราบระหว่างหุบเขา โดยมีที่ราบลุ่มอยู่ทางตอนกลางและทางด้านตะวันออกตามสองฟากฝั่งของแม่น้ำปิงซึ่งถือเป็นแม่น้ำสายหลักที่สำคัญที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ประมาณร้อยละ 80 เป็นภูเขาและป่าต้นน้ำลำธาร ส่วนใหญ่อยู่ทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก ทิศเหนือมีเทือกเขาแดนลาวเป็นแนวกันพรมแดนไทย – สหภาพเมียนมาร์ และมียอดเขาสำคัญ คือ ดอยผ้าห่มปกสูง 2,297 เมตร ทางทิศตะวันตกมีเทือกเขาถนนธงชัยและมีดอยอินทนนท์เป็นยอดเขาสูงประมาณ 2,565 เมตร ซึ่งเป็นจุดที่มีความสูงที่สุดของประเทศไทย ส่วนทางด้านทิศตะวันออกมีเทือกเขาผีปันน้ำและมีดอยขุน

ตาลเป็นยอดเขาสำคัญ สำหรับพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบเชิงเขามีประมาณร้อยละ 20 เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเกษตร โดยกระจายอยู่ทั่วไประหว่างหุบเขาทอดตัวในแนวเหนือ - ใต้ ได้แก่ ที่ราบลุ่มน้ำปิง ที่ราบลุ่มน้ำฝาง และที่ราบลุ่มน้ำแม่งัด เป็นต้น (กรมทรัพยากรธรณี, 2549ก)

ภาพที่ 3-1 ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเชียงใหม่

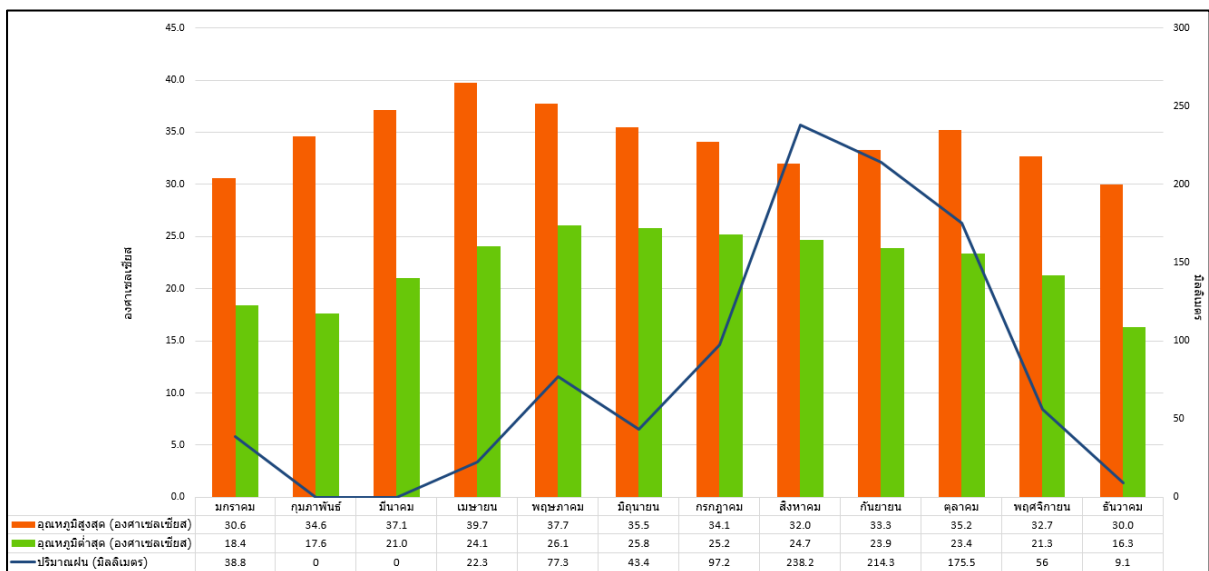
2) สภาพภูมิอากาศ จังหวัดเชียงใหม่มีสภาพอากาศแบบมรสุมเขตร้อน (Tropical monsoonal climate) ซึ่งมีความชุ่มชื้นในฤดูฝนสลับกับความแห้งแล้งในฤดูหนาว โดยมีลักษณะภูมิอากาศ 3 ฤดูกาล ดังนี้

(1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – กลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าว และมักเกิดลมพายุฤดูร้อนหรือพายุฟ้าคะนอง (Thunderstorms) ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี

(2) ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (Southwest monsoon) ที่พัดพาเอามวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามันเข้ามาปกคลุมในประเทศไทยในช่วงประมาณกลางเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม ส่งผลให้จังหวัดเชียงใหม่มีฝนตกทั่วไปและอากาศชุ่มชื้น

(3) ฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (Northwest monsoon) ที่พัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากดินแดนแถบไซบีเรียและประเทศจีนเข้ามาปกคลุมประเทศไทยในช่วงประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ ส่งผลให้จังหวัดเชียงใหม่ค่อนข้างมีอากาศหนาวเย็นโดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว

ในส่วนของอุณหภูมิเฉลี่ยและปริมาณฝนเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2562 จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศที่ได้จากสถานีตรวจวัดอากาศ ที่ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีอุณหภูมิเฉลี่ย 28.3 องศาเซลเซียส โดยในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่ร้อนที่สุดซึ่งวัดอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดได้ 39.7 องศาเซลเซียส และในเดือนธันวาคมเป็นเดือนที่หนาวที่สุดซึ่งวัดอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดได้ 16.3 องศาเซลเซียส สำหรับปริมาณฝนในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดเชียงใหม่มีปริมาณฝนตลอดปีเฉลี่ยประมาณ 972.1 มิลลิเมตร โดยเดือนที่มีฝนตกเฉลี่ยมากที่สุดคือเดือนสิงหาคมซึ่งมีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุด 238.2 มิลลิเมตร (ภาพที่ 3-2)

ภาพที่ 3-2 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิสูงสุด-ต่ำสุดและปริมาณฝนของแต่ละเดือนในช่วงปี พ.ศ. 2562 ณ สถานีตรวจวัดอากาศ ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

3) สภาพสังคม จังหวัดเชียงใหม่แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 25 อำเภอ 204 ตำบล และ 2,066 หมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2562 มีประชากรรวม 1,779,254 คน เป็นชาย 861,692 คน หญิง 917,562 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่ มีประชากรรวม 233,632 คน รองลงมา คือ อำเภอสันทราย (135,964 คน) และอำเภอฝาง (120,759 คน) ตามลำดับ (ตารางที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สำมะโนประชากรและครัวเรือนจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2562

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน (หลังคาเรือน)	
		ชาย	หญิง	รวม	ทั้งหมด	เกษตรกร
1	เมืองเชียงใหม่	109,565	124,067	233,632	169,855	1,018
2	สันทราย	62,925	73,039	135,964	71,355	7,296
3	ฝาง	59,693	61,066	120,759	44,703	10,541
4	เชียงดาว	48,017	48,477	96,494	32,608	11,545
5	แมริม	46,308	48,029	94,337	42,467	6,895
6	หางดง	42,453	47,675	90,128	49,027	4,231
7	สันกำแพง	41,076	46,564	87,640	46,823	7,251
8	สารภี	40,017	45,548	85,565	40,508	5,350
9	แม่แตง	39,564	40,739	80,303	34,521	10,135
10	แม่ฮ่าย	39,138	39,427	78,565	31,951	9,984
11	สันป่าตอง	35,416	39,681	75,097	32,953	9,193
12	ดอยสะเก็ด	35,299	38,873	74,172	35,679	5,405
13	จอมทอง	32,615	34,114	66,729	23,997	12,792
14	อมก๋อย	32,067	31,543	63,610	22,526	11,347
15	แม่แจ่ม	30,513	29,666	60,179	19,167	12,901
16	เวียงแหง	26,140	25,890	52,030	9,164	2,915
17	ไชยปราการ	24,241	24,998	49,239	17,897	5,535
18	พร้าว	23,891	24,623	48,514	20,721	8,880
19	ฮอด	21,670	22,086	43,756	16,602	9,440
20	แม่วาง	15,755	16,128	31,883	11,733	5,897
21	ดอยเต่า	13,659	13,736	27,395	10,431	5,791
22	ดอยหล่อ	12,518	13,171	25,689	11,398	5,448
23	สะเมิง	12,084	11,696	23,780	8,401	4,658
24	แม่ฮอน	10,546	10,638	21,184	9,249	5,268
25	กัลยาณิวัฒนา	6,522	6,088	12,610	4,084	2,564
รวม		861,692	917,562	1,779,254	817,820	182,280

แหล่งที่มา: รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2562 สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (<https://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/>)

จากข้อมูลการสำรวจสำมะโนประชากรและครัวเรือน (เคหะ) ในจังหวัดเชียงใหม่ประจำปี พ.ศ. 2562 โดยสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 817,820 หลังคาเรือน โดยอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นอำเภอที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุด 169,855 หลังคาเรือน รองลงมา คือ อำเภอสันทราย มีจำนวน 71,355 หลังคาเรือน และอำเภอหางดง มีจำนวน 49,027 หลังคาเรือน ตามลำดับ ในขณะที่อำเภอกัลยาณิวัฒนามีจำนวนครัวเรือนน้อยที่สุด(4,084 หลังคาเรือน) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเฉพาะจำนวนครัวเรือนที่เป็นเกษตรกร พบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด 182,280 หลังคาเรือน โดยอำเภอแม่แจ่ม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 12,901 หลังคาเรือน รองลงมา คือ อำเภอจอมทอง จำนวน 12,792 หลังคาเรือน และอำเภอเชียงดาว จำนวน 11,545 หลังคาเรือน ตามลำดับ (สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่, 2563)

ประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณร้อยละ 80 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไท (Tai Ethnic Group) หรือที่เรียกว่า “คนเมือง/ไทยวน” (Khon Muang/ Tai Yuan) ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 20 เป็นกลุ่มชนเผ่าชาติพันธุ์ต่าง ๆ รวม 13 ชนเผ่า แบ่งเป็นชาวเขา 7 ชนเผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน (เย้า) อาข่า (มูเซอ) ลาหู่ ลีซอ และลัวะ และชนกลุ่มน้อยอีก 6 กลุ่ม ได้แก่ จีนยูนนาน ปะหล่อง ไทใหญ่ ไทลื้อ จีนฮ่อ และคะฉิ่น

4) สภาพทางเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2562 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเชียงใหม่ (GPP: Gross Provincial Product) มีมูลค่าเท่ากับ 259,026 ล้านบาท อยู่ในลำดับที่ 13 ของประเทศ และลำดับที่ 1 ของภาคเหนือ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 จำนวน 12,173 ล้านบาท (ปี พ.ศ. 2561 จังหวัดเชียงใหม่มี GPP มูลค่า 246,853 ล้านบาท) เศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2562 มีการขยายตัวร้อยละ 2.3 แต่เป็นการขยายตัวแบบชะลอลงจากปีก่อนร้อยละ 4.6 โดยมีการผลิตเกือบทุกภาคการผลิตที่ชะลอลง (สำนักงานคลังจังหวัดเชียงใหม่, 2563)

4.1) เศรษฐกิจด้านอุปทาน (การผลิต) มีแนวโน้มการชะลอลงจากการผลิต

- ภาคบริการ ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ 5.4 ในปีก่อน ซึ่งมีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน เช่น กระแสและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันในด้านการท่องเที่ยวที่เข้มข้นขึ้น ปัญหาหมอกควันในช่วงครึ่งปีแรก ภาวะเศรษฐกิจในหลายประเทศที่มีทิศทางชะลอตัว และค่าเงินบาทที่แข็งค่า เป็นต้น

- ภาคเกษตร หดตัวลงจากการขยายตัวร้อยละ 16.3 ในปีก่อน ส่วนหนึ่งมาจากสภาวะอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยและปริมาณน้ำฝนที่ไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตจึงทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง

- ภาคอุตสาหกรรม หดจากการขยายตัวร้อยละ 3.4 ในปีก่อน เป็นผลเนื่องมาจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2562 ฉบับที่ 2 ในเดือนตุลาคม ซึ่งทำให้โรงงานที่มีกำลังการผลิตไม่ถึงห้าสิบล้านวัตต์ จะไม่มีสถานะเป็นโรงงาน ส่งผลให้จำนวนโรงงานลดลงเป็นจำนวนมาก

4.2) เศรษฐกิจด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย) มีแนวโน้มขยายตัวตามการใช้จ่ายภาครัฐ โดยขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7 จากปีก่อน โดยเฉพาะการเบิกจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาครัฐมีโครงการกระตุ้นให้เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจและเร่งรัดการเบิกจ่ายผ่านเครื่องมือสำคัญ เช่น โครงการแก้ไขและบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่อันเนื่องมาจากปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในจังหวัด มาตรการเร่งรัดและเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นต้น ส่วนการบริโภคภาคเอกชนมีการขยายตัวร้อยละ 5.6 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคหันมาใช้จ่าย ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังคงระมัดระวังในการใช้จ่าย โดยเฉพาะสินค้าคงทน ทั้งจากภาระหนี้สินและภาระค่าครองชีพที่ยังอยู่ในระดับสูง

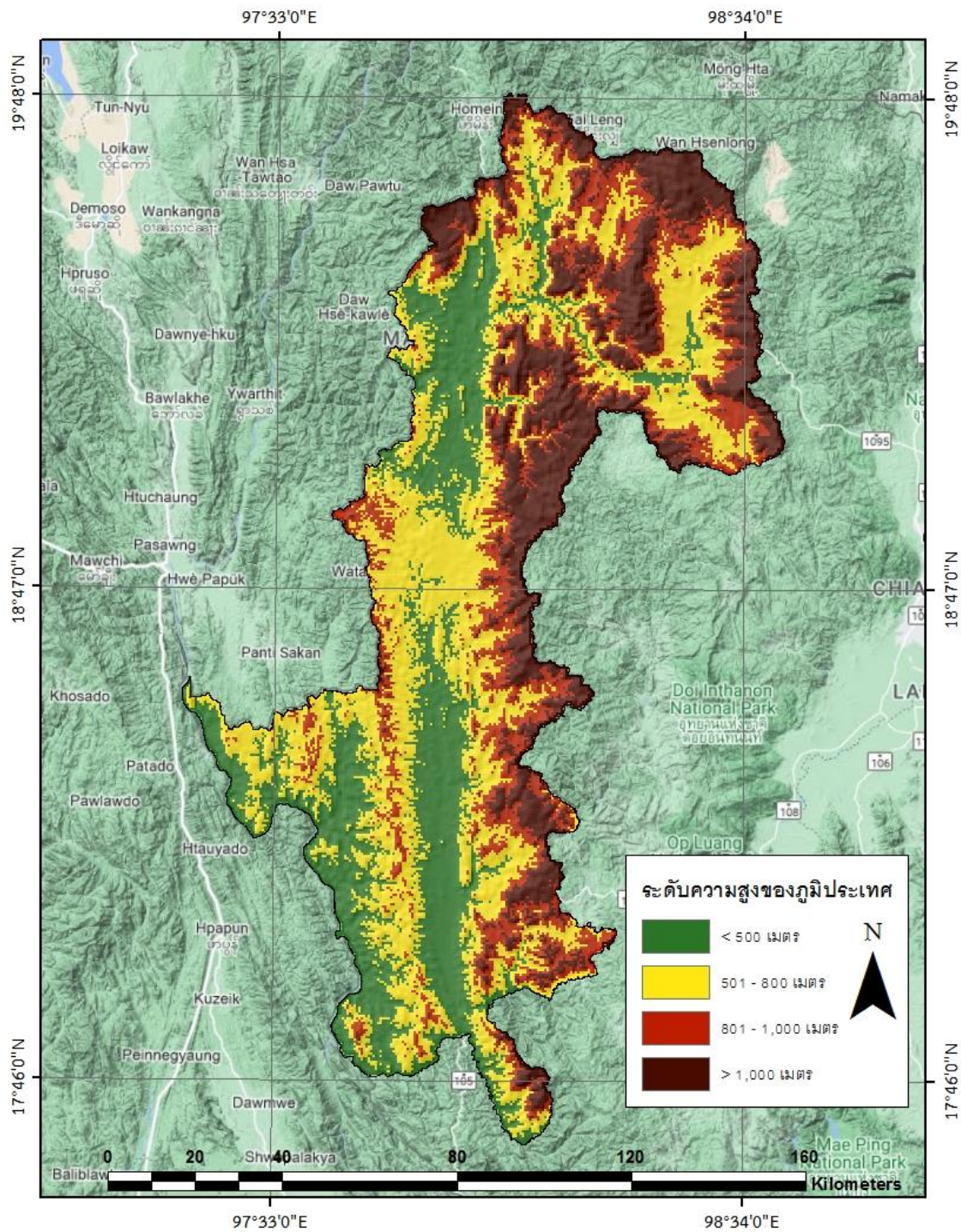
3.2 ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี พ.ศ. 2562

1) **สภาพภูมิศาสตร์** จังหวัดแม่ฮ่องสอนตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนด้านตะวันตกของประเทศไทย บริเวณระหว่างละติจูดที่ 17° 42' ถึง 19° 48' เหนือ และระหว่างลองจิจูดที่ 97° 30' ถึง 98° 35' ตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 12,787 ตารางกิโลเมตร (7,992,050 ไร่) ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาคเหนือและอันดับ 7 ของประเทศ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ และประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้ (ภาพที่ 3-3)

ทิศเหนือ	ติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์
ทิศใต้	ติดกับจังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดกับจังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนและเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติประมาณ ร้อยละ 90 ส่วนพื้นที่ที่เหลือน้อยละ 10 เป็นที่ราบสองฝั่งลำน้ำและที่ราบในหุบเขา เทือกเขาที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอนคือ เทือกเขาแดนลาวซึ่งเป็นแนวแบ่งเขตพรมแดนระหว่างประเทศไทย – สหภาพเมียนมาร์ ทางทิศเหนือและทิศตะวันตก และเทือกเขาถนนธงชัยซึ่งเป็นแนวแบ่งเขตจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดตากทางทิศตะวันออกและทิศใต้ จุดสูงสุดที่สุดของจังหวัดแม่ฮ่องสอนอยู่ที่ยอดดอยแม่ยะซึ่งอยู่บนเทือกเขาถนนธงชัย ตะวันออกบริเวณเขตอำเภอปาย มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 2,005 เมตร ส่วนที่ราบมีลักษณะเป็นแอ่งในหุบเขาสูงเฉลี่ย 200 – 400 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง (กรมทรัพยากรธรณี, 2549 ข) มีแม่น้ำสายหลักที่สำคัญไหลผ่าน ได้แก่ 1) แม่น้ำปาย มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาถนนธงชัยและเทือกเขาแดนลาวในเขตอำเภอปาย ไหลมาตามหุบเขาจากทิศเหนือลงมาทางใต้ ผ่านพื้นที่ในสามอำเภอคือ อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ก่อนจะไหลลงสู่แม่น้ำสาละวินในเขตรัฐคะยา ประเทศสหภาพเมียนมาร์ รวมเป็นระยะทางยาว 135 กิโลเมตร และ 2) แม่น้ำยวม มีต้นกำเนิดจากภูเขาด้านตะวันออกของ

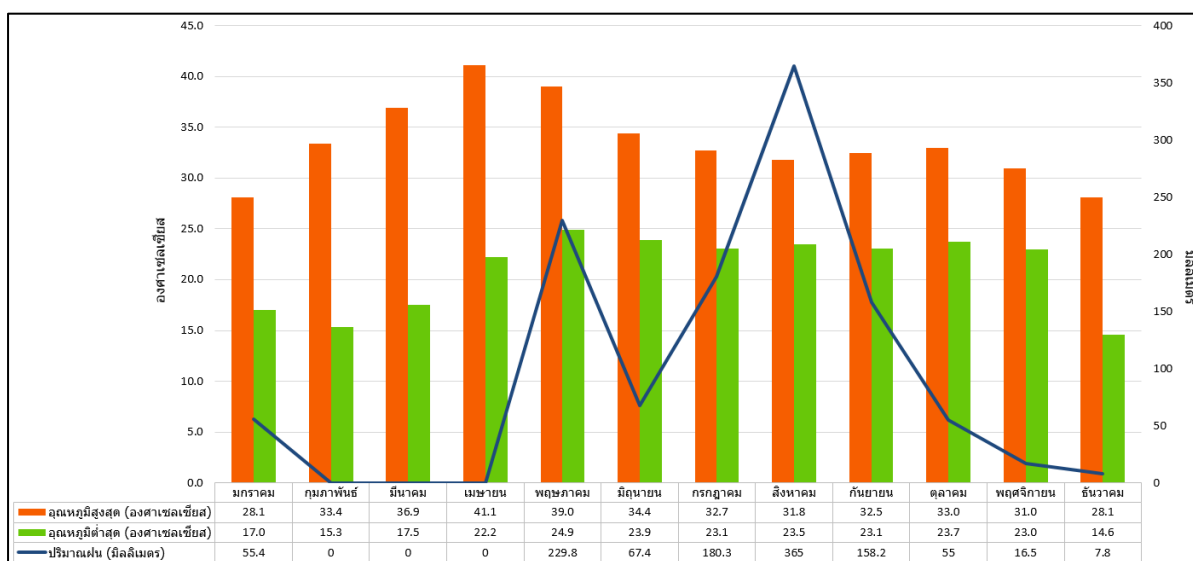
อำเภอขุนยวม ไหลผ่านอำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียงลงไปทางใต้บรรจบกับแม่น้ำเมยในเขตอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก รวมเป็นระยะทางยาว 160 กิโลเมตร

ภาพที่ 3-3 ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2) สภาพภูมิอากาศ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสภาพอากาศที่คล้ายคลึงกับจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีภูมิอากาศแบบร้อนชื้นและจำนวนฝนรายปีสูงกว่าจำนวนน้ำระเหย ประกอบกับการมีอากาศที่แห้งแล้งในฤดูหนาว ทำให้สภาพอากาศมีความแตกต่างอย่างเด่นชัด โดยมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว (ดูรายละเอียด สภาพภูมิอากาศของจังหวัดเชียงใหม่) นอกจากนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีหมอกปกคลุมตลอดทั้งปี โดยมีสาเหตุมาจากอิทธิพลของการปะทะกันระหว่างอากาศร้อนและอากาศเย็นในภูมิภาคที่มีลักษณะเป็นหุบเขาสูง โดยแสงแดดในเวลากลางวันทำให้อากาศร้อนลอยตัวสูงขึ้นไปปะทะกับอากาศเย็นและชั้นที่เคลื่อนตัวลงมาจากยอดเขาด้วยการพัดพามาจากอิทธิพลของลมภูเขา (Mountain breeze) ในเวลากลางคืน

สำหรับอุณหภูมิเฉลี่ยและปริมาณฝนเฉลี่ยของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี พ.ศ. 2562 จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศที่ได้จากสถานีตรวจวัดอากาศอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน พบว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอุณหภูมิเฉลี่ย 27.2 องศาเซลเซียส โดยในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่ร้อนที่สุด อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 41.1 องศาเซลเซียส และในเดือนธันวาคมเป็นเดือนที่หนาวที่สุด อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 14.6 องศาเซลเซียส สำหรับปริมาณฝนในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีปริมาณฝนตลอดปีเฉลี่ย 1,135.4 มิลลิเมตร โดยเดือนที่มีฝนตกเฉลี่ยมากที่สุดคือ เดือนสิงหาคมซึ่งมีปริมาณฝนเฉลี่ยสูงสุด 365 มิลลิเมตร (ภาพที่ 3-4)

ภาพที่ 3-4 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิสูงสุด-ต่ำสุดและปริมาณฝนของแต่ละเดือนในช่วงปี พ.ศ. 2562 ณ สถานีตรวจวัดอากาศอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3) สภาพสังคม จังหวัดแม่ฮ่องสอนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 45 ตำบล และ 415 หมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประชากรรวม 284,138 คน เป็นชาย 144,302 คน หญิง 139,836 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคืออำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีประชากรรวม 63,179 คน รองลงมาคืออำเภอแม่สะเรียง (55,410 คน) และอำเภอสบเมย (45,421 คน) ตามลำดับ (ตารางที่ 3-2)

ตารางที่ 3-2 สัมมะโนประชากรและครัวเรือนจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี พ.ศ. 2562

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน (หลังคาเรือน)	
		ชาย	หญิง	รวม	ทั้งหมด	เกษตรกร
1	เมืองแม่ฮ่องสอน	31,877	31,302	63,179	26,861	4,440
2	แม่สะเรียง	27,876	27,534	55,410	22,829	6,279
3	สบเมย	23,074	22,347	45,421	16,605	6,479
4	ปาย	20,035	18,751	38,786	16,413	4,248
5	แม่อาย	18,260	17,971	36,231	12,203	6,185
6	ขุนยวม	11,995	11,468	23,463	9,103	3,442
7	ปางมะผ้า	11,185	10,463	21,648	8,254	3,759
รวม		144,302	139,836	284,138	112,268	34,832

แหล่งที่มา: รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2562 สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (<https://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/>)

จากข้อมูลการสำรวจสัมมะโนประชากรและครัวเรือน (เคหะ) ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนประจำปี พ.ศ. 2562 โดยสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 112,268 หลังคาเรือน โดยอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนเป็นอำเภอที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุด 26,861 หลังคาเรือน รองลงมา คือ อำเภอแม่สะเรียง มีจำนวน 22,829 หลังคาเรือน และอำเภอสบเมย มีจำนวน 16,605 หลังคาเรือน ตามลำดับ ในขณะที่อำเภอปางมะผ้ามีจำนวนครัวเรือนที่น้อยที่สุดในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (8,254 หลังคาเรือน) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเฉพาะจำนวนครัวเรือนที่เป็นเกษตรกร พบว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด 34,832 หลังคาเรือน โดยอำเภอสบเมยมีครัวเรือนเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 6,479 หลังคาเรือน รองลงมา คือ อำเภอแม่สะเรียง จำนวน 6,279 หลังคาเรือน และอำเภอแม่อาย จำนวน 6,185 หลังคาเรือน ตามลำดับ (สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2563)

ประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) กลุ่มคนไทยเชื้อสายไทยใหญ่ ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด และ 2) กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ จำนวน 7 ชนเผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง ลahu ลีซู ลัวะ ม้ง จีนยูนนาน และปะโอ

4) สภาพทางเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2562 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (GPP: Gross Provincial Product) มีมูลค่าเท่ากับ 15,021 ล้านบาท อยู่ในลำดับที่ 77 ซึ่งเป็นจังหวัดที่มี GPP น้อยที่สุดเป็นลำดับสุดท้ายของประเทศ ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอนใน ปี พ.ศ. 2562 (สำนักงานแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2563) สรุปได้ว่า

4.1) เศรษฐกิจด้านอุปทาน (การผลิต) มีการหดตัวลงเมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน (พ.ศ. 2561) ในเกือบทุกภาคการผลิต

- ภาคเกษตรกรรม มีค่าดัชนีผลผลิตร้อยละ -22.6 หดตัวลงจากปริมาณผลผลิตกะหล่ำปลี และถั่วเหลือง เนื่องมาจากการลดลงของพื้นที่เพาะปลูก ในขณะที่ดัชนีการผลิตด้านปศุสัตว์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 ตามปริมาณอาชญาบัตรสุกร

- ภาคอุตสาหกรรม มีค่าดัชนีผลผลิตร้อยละ -6.0 หดตัวลงเนื่องจากการลดลงของจำนวนโรงงานในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นไปตามประกาศพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2562 ลงวันที่ 30 เมษายน 2562 ส่งผลให้โรงงานขนาดเล็กที่ใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมไม่ถึงห้าสิบบางม้า หรือใช้คนงานไม่ถึงห้าสิบคนไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน

- ภาคบริการ มีค่าดัชนีผลผลิตร้อยละ -6.0 หดตัวลงจากจำนวนเที่ยวบินลงที่จังหวัดเป็นสำคัญ ส่งผลให้จำนวนผู้โดยสารผ่านสนามบิน และภาษีบำรุงท้องถิ่นจากโรงแรมลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน

4.2) เศรษฐกิจด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย)

- ด้านการลงทุนภาคเอกชนมีการขยายตัวร้อยละ 22.4 จากการเพิ่มขึ้นของยอดรถยนต์พาณิชย์ที่ขอจดทะเบียนใหม่ ตามความต้องการของธุรกิจขนส่ง ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของยอดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดรับเหมาก่อสร้าง และจำนวนเงินทุนจดทะเบียนธุรกิจใหม่

- ด้านการใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวเพิ่มร้อยละ 12.3 เป็นผลมาจากการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.6 พิจารณาจากผลการเบิกจ่ายของกรมทางหลวง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.4 พิจารณาจาก ผลการเบิกจ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรมการปกครอง

- ด้านการค้าขายแดนหดตัวลง (ร้อยละ -34.1) จากมูลค่าการส่งออกลดลง (ร้อยละ -41.4) จากสินค้าประเภทกาแฟปรุงสำเร็จรูป ผงชูรส และสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นสำคัญ และมูลค่าการนำเข้าผ่านด่านชายแดนที่ลดลง โดยมูลค่าการนำเข้าลดลงร้อยละ 30 จากสินค้าประเภท โค -กระบือมีชีวิต สินแร่ดีบุก และสินแร่พลวง

- ด้านการบริโภคภาคเอกชนหดตัว (ร้อยละ -1.9) จากการลดลงของยอดรถยนต์นั่งส่วนบุคคลจดทะเบียนใหม่ และจำนวนรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

4.1 ภาพรวมของผลการดำเนินโครงการยุทธศาสตร์ฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้รับงบประมาณในดำเนินงานโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นจำนวนทั้งสิ้น 29,999,700 บาท โดยงบประมาณดังกล่าวได้ถูกจัดสรรไปในยุทธศาสตร์ที่ 2 (ยกระดับคุณภาพการศึกษา) และยุทธศาสตร์ที่ 3 (สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น) ตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2560 - 2564) ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2562 ผ่าน 5 โครงการหลัก ประกอบด้วย

- (1) โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP
- (2) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท
- (3) โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
- (4) โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน
- (5) โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยมีรายละเอียดของงบประมาณจำแนกตามยุทธศาสตร์และโครงการหลักดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 งบประมาณดำเนินการโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. 2562

โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562		งบประมาณ (บาท)
ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น		24,140,800
(1)	โครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP	4,539,700
(2)	โครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบท	16,489,500
(3)	โครงการส่งเสริม ความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	3,111,600
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับคุณภาพการศึกษา		5,858,900
(4)	โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะสำหรับนักเรียน	2,000,000
(5)	โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ	3,858,900
รวมทั้งสิ้น		29,999,700

โครงการหลักทั้ง 5 ประเภทนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 91 โครงการ แบ่งเป็น 1) โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP จำนวน 10 โครงการ 2) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบทจำนวน 62 โครงการ 3) โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น จำนวน 13 โครงการ 4) โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียนจำนวน 5 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 5.5 ของโครงการทั้งหมด) และ 5) โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 1 โครงการ ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	จำนวนโครงการ	ร้อยละ (%)
1. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP	10	11.0
2. โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท	62	68.1
3. โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	13	14.3
4. โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน	5	5.5
5. โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ	1	1.1
รวม	91	100

ทั้งนี้ โครงการหลักข้างต้นได้ดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่เป้าหมายที่ดำเนินงานโครงการมากที่สุดจำนวน 46 โครงการ และในส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการดำเนินการโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นจำนวน 36 โครงการ นอกจากนี้ ยังพบว่ามีโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่มีการดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายร่วมกันสองจังหวัดทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนอยู่จำนวน 9 โครงการ (ตารางที่ 4-3)

ตารางที่ 4-3 โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำแนกตามพื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน	จำนวนโครงการ	ร้อยละ (%)
จังหวัดเชียงใหม่	46	50.5
จังหวัดแม่ฮ่องสอน	36	39.6
จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน	9	9.9
รวม	91	100

หากจำแนกโครงการตามยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. 2562 ในแต่ละจังหวัดพบว่า จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดเดียวที่มีการดำเนินงานโครงการหลัก จำนวน 5 โครงการ (ตาราง 4-4) ซึ่งต่างไปจากการดำเนินโครงการที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนและพื้นที่สองจังหวัดรวมที่พบว่ามีโครงการหลักอยู่ 4 โครงการ โดยโครงการหลักที่ 5 ที่ดำเนินการเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่จังหวัดเดียวก็คือ “โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ”

ตารางที่ 4-4 โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ใช้งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2562 จำแนกตามกลุ่มโครงการหลักและจังหวัดพื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน	จำนวนโครงการ	ร้อยละ (%)
จังหวัดเชียงใหม่		
1. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP	5	5.5
2. โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท	35	38.4
3. โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	4	4.4
4. โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน	1	1.1
5. โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ	1	1.1
รวม	46	50.5
จังหวัดแม่ฮ่องสอน		
1. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP	4	4.4
2. โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท	22	24.2
3. โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	8	8.8
4. โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน	2	2.2
รวม	36	39.6

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน	จำนวนโครงการ	ร้อยละ (%)
จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน		
1. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP	1	1.1
2. โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท	5	5.5
3. โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	1	1.1
4. โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน	2	2.2
รวม	9	9.9

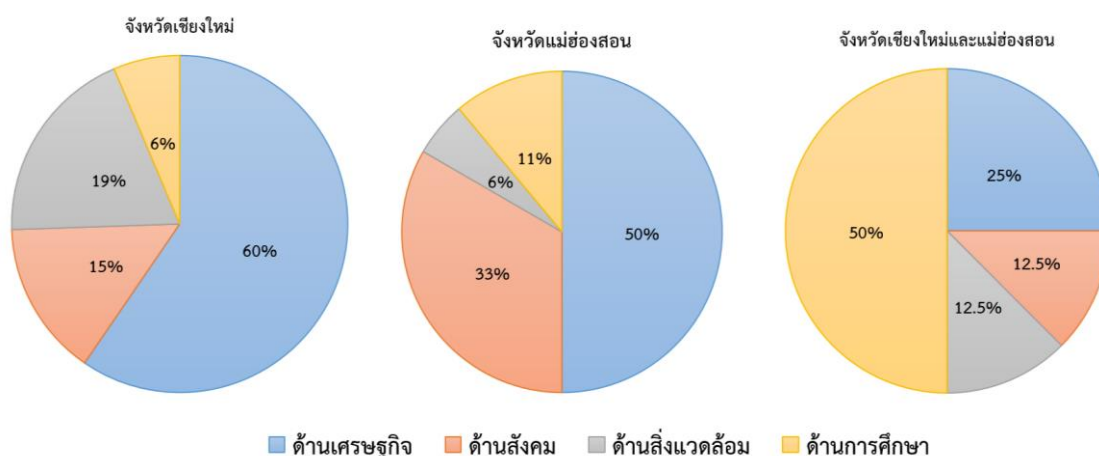
อย่างไรก็ตาม พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินโครงการยุทธศาสตร์ฯ ประจำปี พ.ศ. 2562 ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน หรือในการดำเนินโครงการพื้นที่สองจังหวัดร่วมกันนั้น มีสิ่งที่เหมือนกันคือโครงการยุทธศาสตร์ฯ ที่หน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่รับผิดชอบนั้น ส่วนใหญ่เป็นโครงการย่อยที่อยู่ในกลุ่มโครงการหลักที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบทมากที่สุด โดยพบว่ามีโครงการดำเนินโครงการดังกล่าวในจังหวัดเชียงใหม่ถึง 35 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 38.4 ของโครงการทั้งหมด) ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอยู่ 22 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 24.2 ของโครงการทั้งหมด) และในพื้นที่สองจังหวัดรวมมี 5 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 5.5 ของโครงการทั้งหมด) ในขณะที่โครงการอื่น ๆ ก็ดำเนินการเป็นจำนวนลดหลั่นกันไปในแต่ละพื้นที่เป้าหมายดังแสดงในตารางที่ 4-4

เมื่อพิจารณาเป้าหมายของการพัฒนาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านสิ่งแวดล้อม และ 4) ด้านการศึกษา พบว่า โครงการตามยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่ มุ่งเน้นความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก ซึ่งในตารางที่ 4-5 แสดงให้เห็นถึงโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นส่วนใหญ่ ที่เน้นไปที่เป้าหมายของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ จำนวน 48 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมาเป็นโครงการที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาด้านสังคม จำนวน 20 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 22 ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 13.2 และด้านการศึกษา จำนวน 11 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 12.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ใช้งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2562 จำแนกตามพื้นที่และเป้าหมายการพัฒนา

เป้าหมายการพัฒนา	จำนวนโครงการ			รวม
	จังหวัดเชียงใหม่	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน	
1. ด้านเศรษฐกิจ	28	18	2	48
2. ด้านสังคม	7	12	1	20
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	9	2	1	12
4. ด้านการศึกษา	3	4	4	11
รวม	47	36	8	91

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบโครงการตามเป้าหมายของการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ (ภาพที่ 4-1) พบว่า จังหวัดเชียงใหม่เน้นความสำคัญต่อการดำเนินโครงการที่พัฒนาท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 60 ของโครงการที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด รองลงมาเป็นโครงการที่พัฒนาท้องถิ่นในด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 19) ด้านสังคม (ร้อยละ 15) และด้านการศึกษา (ร้อยละ 6) ตามลำดับ ส่วนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งเช่นเดียวกัน โดยได้ดำเนินการพัฒนาด้านเศรษฐกิจผ่านโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นปี พ.ศ. 2562 คิดเป็นร้อยละ 50 ของโครงการที่ดำเนินการในจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งหมด รองลงมาเป็นโครงการที่พัฒนาในด้านสังคม (ร้อยละ 33) ด้านการศึกษา (ร้อยละ 11) และด้านสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 6) ตามลำดับ ในขณะที่โครงการที่ดำเนินในพื้นที่ร่วมกันสองจังหวัดทั้งในเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนให้ความสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการศึกษาเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 50 ของโครงการที่ดำเนินในพื้นที่ร่วมกันสองจังหวัดทั้งหมด รองลงมา เป็นโครงการที่พัฒนาในด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ 25) ส่วนที่เหลือเป็นโครงการที่พัฒนาในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 12.5 เท่ากัน

ภาพที่ 4-1 โครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. 2562 จำแนกตามพื้นที่และเป้าหมายการพัฒนา

โครงการต่าง ๆ ได้ดำเนินกิจกรรมในแต่ละเป้าหมายของการพัฒนาและได้กระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ บางโครงการมีการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายที่หลากหลาย หรือบางพื้นที่เป้าหมายก็มีหลากหลายโครงการ กล่าวโดยสรุป คือ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สามารถขับเคลื่อนโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นครอบคลุมในทุกพื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนทั้ง 25 อำเภอ และทุกอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 7 อำเภอ ดังตารางที่ 4-6 และ 4-7

ตารางที่ 4-6 พื้นที่อำเภอเป้าหมายในการขับเคลื่อนโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดเชียงใหม่

โครงการตามยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	จังหวัดเชียงใหม่																									
	อำเภอกัลยาณิวัฒนา	อำเภอจอมทอง	อำเภอเชียงดาว	อำเภอไชยปราการ	อำเภอดอยเต่า	อำเภอดอยสะเก็ด	อำเภอดอยหล่อ	อำเภอฝาง	อำเภอพร้าว	อำเภอเมืองเชียงใหม่	อำเภอแม่แจ่ม	อำเภอแม่แตง	อำเภอแมริม	อำเภอแม่วาง	อำเภอแม่เอน	อำเภอแม่อาว	อำเภอเวียงแหง	อำเภอสะเมิง	อำเภอสันกำแพง	อำเภอสันทราย	อำเภอสันป่าตอง	อำเภอสารภี	อำเภอหางดง	อำเภออมก๋อย	อำเภอฮอด	
1. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP		√				√		√	√		√	√	√					√	√		√	√		√		
2. โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท	√	√	√	√	√	√			√	√	√	√	√				√								√	
3. โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น								√	√				√													
4. โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน		√	√				√	√		√			√	√	√				√	√		√				√
5. โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ									√																	

จากตารางที่ 4-6 สรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ขับเคลื่อนโครงการตามยุทธศาสตร์ฯ (คพท.) ประจำปี 2562 ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

1) โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP ดำเนินการในพื้นที่ 12 อำเภอ ได้แก่ อำเภอจอมทอง อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอพร้าว อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอแม่แตง อำเภอแมริม อำเภอแม่วาง อำเภอสะเมิง อำเภอสันกำแพง อำเภอสันป่าตอง อำเภอสารภี และอำเภอหางดง

2) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท ดำเนินการในพื้นที่ใน 13 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกัลยาณิวัฒนา อำเภอจอมทอง อำเภอเชียงดาว อำเภอไชยปราการ อำเภอดอยเต่า อำเภอดอยหล่อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอแม่แจ่ม อำเภอแม่แตง อำเภอแมริม อำเภอแม่วาง อำเภอเวียงแหง และอำเภออมก๋อย

3) โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ดำเนินการในพื้นที่ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอฝาง อำเภอพร้าว และอำเภอแมริม

4) โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน ดำเนินการในพื้นที่ใน 12 อำเภอ ได้แก่ อำเภอจอมทอง อำเภอเชียงดาว อำเภอดอยหล่อ อำเภอฝาง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอแม่วาง อำเภอแม่ออน อำเภอแม่สาย อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย อำเภอสารภี และอำเภอฮอด

5) โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดำเนินการในพื้นที่ใน 1 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่

ตารางที่ 4-7 พื้นที่อำเภอเป้าหมายในการขับเคลื่อนโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โครงการตามยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	จังหวัดแม่ฮ่องสอน						
	อำเภอขุนยวม	อำเภอปางมะผ้า	อำเภอปาย	อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน	อำเภอแม่ลาน้อย	อำเภอแม่สะเรียง	อำเภอสบเมย
1. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP	✓			✓		✓	✓
2. โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน				✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 4-7 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ขับเคลื่อนโครงการตามยุทธศาสตร์ในพื้นที่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน สรุปได้ดังนี้

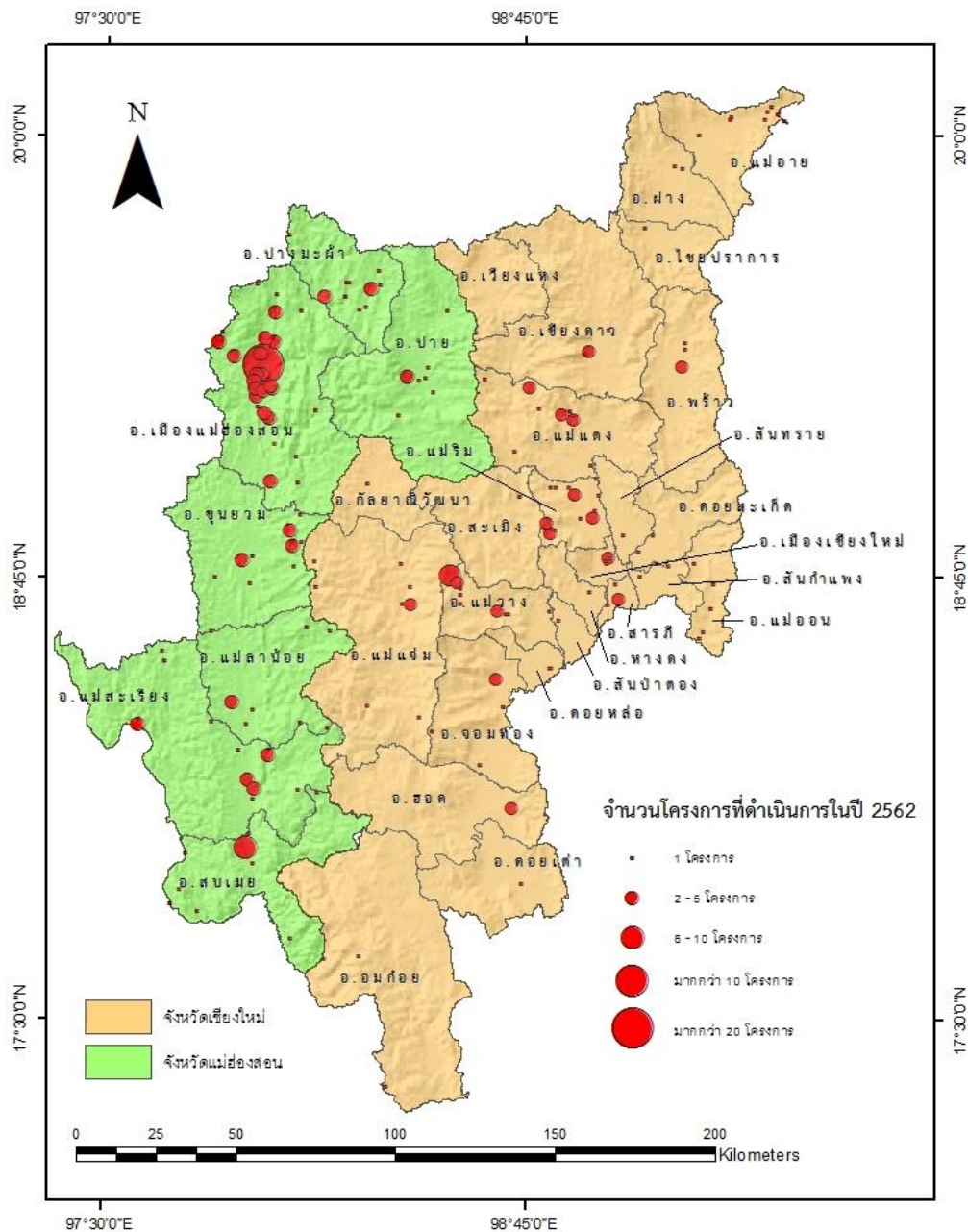
1) โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP ดำเนินการในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขุนยวม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย

2) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท ดำเนินการในพื้นที่ใน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า อำเภอปาย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย

3) โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ดำเนินการในพื้นที่ใน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า อำเภอปาย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย

4) โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน ดำเนินการในพื้นที่ใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงจำนวนโครงการตามยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เข้าไปขับเคลื่อนอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน สามารถนำมาแสดงเป็นแผนที่เพื่อให้เห็นลักษณะการกระจายตัวของจำนวนความหลากหลายหรือความหนาแน่นของโครงการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เข้าไปดำเนินการขับเคลื่อนดังภาพที่ 3-2

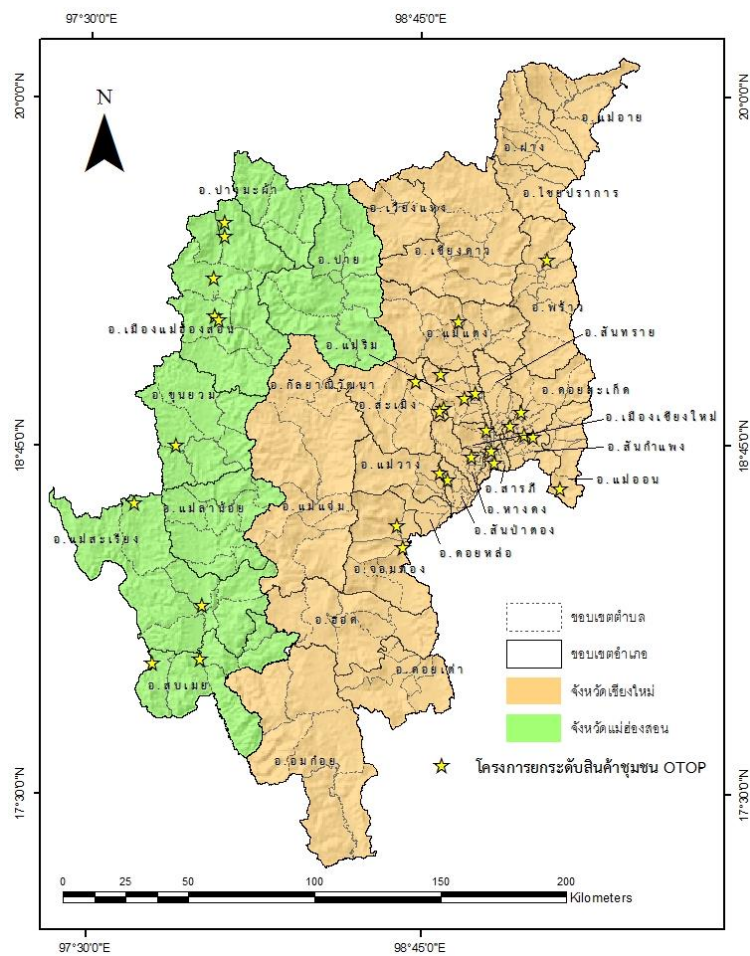
ภาพที่ 4-2 แผนที่แสดงการกระจายตัวทางพื้นที่ของโครงการตามยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. 2562

จากภาพที่ 4-2 แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการกระจุกตัวหรือความหนาแน่นของจำนวนโครงการที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย จากแผนที่จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า พื้นที่ของอำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น มีการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นผ่านโครงการตามยุทธศาสตร์ฯ อย่างหนาแน่นและเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะที่อำเภอแม่ฮ่องสอนที่ “บ้านปางหมู” ตำบลปางหมู พบว่ามีการดำเนินโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า 20 โครงการ ในขณะที่จำนวนโครงการที่ขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ค่อนข้างกระจายเฉลี่ยอยู่ที่ 6-10 โครงการ โดยอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่

ที่พบว่ามีการขับเคลื่อนโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุดใน 3 อันดับแรก คือ อำเภอแม่ริม (ร้อยละ 17) อำเภอแม่วาง (ร้อยละ 16) และอำเภอแม่แตง (ร้อยละ 12) ตามลำดับ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในระดับหมู่บ้าน พบว่า “บ้านโป่งสนิม” ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง เป็นพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เข้าไปขับเคลื่อนโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีการดำเนินการจำนวน 9 โครงการ

4.2 ผลการดำเนินงานในโครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP

ภาพที่ 4-3 ตำแหน่งที่ตั้งของชุมชน/กลุ่มเป้าหมายที่ มจร.ชม.เข้าไปดำเนินโครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ดำเนินงานโครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP ทั้งหมด 10 โครงการ โดยแบ่งเป็นการดำเนินงานในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 โครงการ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 4 โครงการ และครอบคลุมทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 โครงการ (ตารางที่ 4-8)

4.2.1 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมาย ในจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 23 ชุมชน โดยกระจายอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย 20 ตำบล และ 11 อำเภอ โดยอำเภอแม่ริมเป็นพื้นที่เป้าหมายที่สำคัญเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP มากที่สุด

ส่วนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า มีชุมชน/กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการขับเคลื่อนโครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP จำนวน 10 ชุมชน กระจายอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย 8 ตำบล ใน 4 อำเภอ โดยอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนถือเป็นอำเภอที่มีชุมชน/กลุ่มเป้าหมายได้รับการขับเคลื่อนโครงการฯ มากที่สุด (ภาพที่ 4-3)

สำหรับรายชื่อภายใต้โครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP จำนวน 10 โครงการ รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ สรุปและแสดงไว้ในตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4-8 รายชื่อโครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

โครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP (10 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
จังหวัดเชียงใหม่ (5 โครงการ)	
1. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตกระดาษสามูลข้าง พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่แตง (บ้านแม่ตะมาน ตำบลกื๊ดข้าง)	วิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอจอมทอง (บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง)	คณะเทคโนโลยีการเกษตร
3. โครงการนิเวศวิทยาชาติพันธุ์กับการยกระดับสินค้าชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมริม (บ้านแม่ก๊ะเปียง ตำบลสะลวง)	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
4. โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีมาตรฐานสุขลักษณะที่ดีในการผลิตอาหาร (GHP) พื้นที่ดำเนินการ: 1) อำเภอแมริม (บ้านริมเหนือ ตำบลริมเหนือ) 2) อำเภอสะเมิง (บ้านโป่งกวาด ตำบลสะเมิงเหนือ)	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. โครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนจากมะแขว่นและสตอเบอรี่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมริม (บ้านกองแหะ และบ้านโป่งแยงนอก ตำบลโป่งแยง)	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
จังหวัดแม่ฮ่องสอน (4 โครงการ)	
1. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและการตลาดเพื่อสนับสนุนการสร้างชุมชนเข้มแข็งตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านปางหมู ตำบลปางหมู, บ้านป่าปู้ ตำบลผาบ่อง และบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา)	ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. โครงการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนและการตลาดเพื่อสนับสนุนการสร้างชุมชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่สะเรียง (บ้านพะมอลอ ตำบลบ้านกาต)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
3. โครงการจัดทำสารสนเทศธุรกิจและผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ดำเนินการ: 1) อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา บ้านน้ำเพียงดิน ตำบลผาบ่อง) 2) อำเภอขุนยวม (บ้านห้วยต้นนุ่น ตำบลแม่เงา) 3) อำเภอแม่สะเรียง (บ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน) 4) อำเภอสบเมย (บ้านแม่สามแลบ ตำบลแม่สามแลบ)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
4. โครงการอบรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอสบเมย (บ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน (1 โครงการ)	
1. โครงการยกระดับเศรษฐกิจชุมชนด้วยการท่องเที่ยวแบบล้านนาสร้างสรรค์ พื้นที่ดำเนินการ: 1) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตำบลป่าตัน (อำเภอเมืองเชียงใหม่) ตำบลห้วยทราย และตำบลแม่ปุกา (อำเภอสันกำแพง) ตำบลสบเตี๊ยะ ตำบลบ้านแปะ และตำบลบ้านหลวง (อำเภอจอมทอง) ตำบลหนองแฝก และตำบลหนองผึ้ง (อำเภอสารภี) ตำบลสันปูเลย และตำบลลวงเหนือ (อำเภอดอยสะเก็ด) ตำบลป่าไผ่ (อำเภอพร้าว) ตำบลสันโป่ง และตำบลแม่แรม (อำเภอแมริม) ตำบลสันผักหวาน (อำเภอหางดง) ตำบลบ้านแม (อำเภอสันป่าตอง) 2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ตำบลปางหมู ตำบลห้วยผา และตำบลผาบ่อง (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน)	คณะวิทยาการจัดการ

4.2.2 สภาพปัญหาของพื้นที่

ดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 4.2.1 ที่ว่ากลุ่มเป้าหมายในการดำเนินโครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีจำนวน 33 ชุมชน แบ่งเป็นในจังหวัดเชียงใหม่ 23 ชุมชน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 10 ชุมชน ซึ่งทั้ง 33 ชุมชนนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนในหมู่บ้านและเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยในจังหวัดเชียงใหม่กลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ในพื้นที่ 21 ตำบล 11 อำเภอ ได้แก่ ตำบลกี้ดช้าง (อำเภอแม่แตง) ตำบลบ้านหลวง ตำบลสบเตี๊ยะ และตำบลบ้านแปะ (อำเภอจอมทอง) ตำบลริมเหนือ ตำบลสะลวง ตำบลโป่งแยง ตำบลสันโป่ง และตำบลแม่แรม (อำเภอแมริม) ตำบลสะเมิงเหนือ (อำเภอสะเมิง) ตำบลป่าตัน (อำเภอเมืองเชียงใหม่) ตำบลห้วยทราย และตำบลแม่ปู้คา (อำเภอสันกำแพง) ตำบลหนองแฝก และตำบลหนองผึ้ง (อำเภอสารภี) ตำบลสันปูเลย และตำบลลวงเหนือ (อำเภอดอยสะเก็ด) ตำบลป่าไหล่ (อำเภอพร้าว) ตำบลสันผักหวาน (อำเภอหางดง) และตำบลบ้านแม (อำเภอสันป่าตอง) ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนกลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ในพื้นที่ 8 ตำบล 4 อำเภอ ได้แก่ ตำบลปางหมู ตำบลผาบ่อง ตำบลนาปลาจาด และตำบลห้วยผา (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน) ตำบลบ้านกาศ และตำบลเสาหิน (อำเภอแม่สะเรียง) ตำบลแม่สามแลบ และตำบลสบเมย (อำเภอสบเมย) และตำบลแม่เงา (อำเภอขุนยวม)

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาในภาพรวมของพื้นที่ พบว่า ชุมชน/กลุ่มเป้าหมายทั้ง 33 ชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต่างประสบกับปัญหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่ยังขาดคุณภาพและมาตรฐานทั้งด้านกระบวนการผลิต และการบรรจุภัณฑ์ นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการพัฒนาและการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด ไม่สามารถสร้างความแตกต่างและมีความโดดเด่นกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าประเภทเดียวกัน รวมถึงไม่สามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้ จึงทำให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ในราคาต่ำ สาเหตุสำคัญ เพราะชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาด

4.2.3 วิธีการดำเนินการ/แก้ไขปัญหา

- 1) วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนสำหรับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพในชุมชน
- 2) สำรวจความต้องการออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ และอบรมให้ความรู้เทคนิคการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สัมพันธ์และเป็นความต้องการของผู้บริโภค
- 3) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง โดยใช้อัตลักษณ์ของชุมชนสร้างการรับรู้ของกลุ่มผู้ซื้อผลิตภัณฑ์
- 4) หาช่องทางและการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่ตลาดในทุกระดับ
- 5) มีการทดลองตลาดในจังหวัดหรือต่างจังหวัด และการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทางกลุ่มสื่อดิจิทัล

4.2.4 ตัวชี้วัด (KPI)

- 1) จำนวนกลุ่มเป้าหมายเกษตรกร/ผู้ประกอบการ ไม่ต่ำกว่า 10 คน/ชุมชน ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน
- 2) จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับการพัฒนาคุณภาพและยกระดับไม่ต่ำกว่า 10 ผลิตภัณฑ์
- 3) จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างน้อย 10 ผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่
- 4) จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP อย่างน้อย 1 ผลิตภัณฑ์ ได้รับการขึ้นทะเบียนการรับรองมาตรฐานสินค้าและกระบวนการผลิต
- 5) กลุ่มเป้าหมายเกษตรกร/ผู้ประกอบการมีช่องทางด้านการตลาดสำหรับจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP อย่างน้อย 1 ช่องทาง

4.2.5 ผลผลิต (Outputs)

▶ มีจำนวนกลุ่มเป้าหมายเกษตรกร/ผู้ประกอบการจำนวน 631 คน ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่เข้าร่วมการอบรมความรู้ ทักษะ และเทคนิคการออกแบบเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ รวมถึงแผนกลยุทธ์ทางการตลาดจากวิทยากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในจำนวนนี้เป็นเกษตรกร/ผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ 420 คน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 211 คน โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ย 15.8 คน ต่อ 1 ชุมชน

จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชนบ้านแม่ตะมาน ตำบลกี้ตช้าง อำเภอแม่แตง เป็นตัวอย่างของกลุ่มเป้าหมายที่ให้ความสนใจและเข้ารับการอบรมมากที่สุดในการดำเนินงานโครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีจำนวน 45 ราย เป็นการเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำฉลากคาร์บอน (Carbon Footprint of Product) สำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชน และแนวทางการลดการใช้ทรัพยากรของกระบวนการผลิตกระดาษสามูลช้าง จนชุมชน/ผู้ประกอบการปางช้างชุมชนบ้านแม่ตะมานสามารถขึ้นทะเบียนการรับรองมาตรฐานจากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (มหาชน) (ภาพที่ 4-4)

ภาพที่ 4-4 ภาพกิจกรรมการอบรมกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำฉลากคาร์บอนสำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชนและแนวทางการลดการใช้ทรัพยากรของกระบวนการผลิตกระดาษสามูลช้าง

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เป็นตัวอย่างของกลุ่มเป้าหมายที่ให้ความสนใจและเข้ารับการอบรมที่มีเป็นจำนวนมากที่สุดในกาดำเนินงานโครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีจำนวน 30 ราย เป็นการเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์และแปรรูปกระเทียมจนได้รับการยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว (ภาพที่ 4-5)

ภาพที่ 4-5 ภาพกิจกรรมการอบรมกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์และแปรรูปกระเทียมผงปรุงรส ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

▶ ได้ผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ที่เกิดจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมและยกระดับมาตรฐาน (ระดับดาว) ให้สูงขึ้นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 18 ผลิตภัณฑ์ จำแนกได้ ดังนี้ (ตาราง 4-9 และภาพที่ 4-6)

จังหวัดเชียงใหม่ พัฒนาผลิตภัณฑ์เดิม 14 ผลิตภัณฑ์ สามารถยกระดับดาวได้ 12 ผลิตภัณฑ์ โดยเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว (จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์) ระดับ 4 ดาว (จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์) และระดับ 3 ดาว (จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์) ส่วนที่เหลือได้ระดับดาวเดิมจำนวน 2 ผลิตภัณฑ์ สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้ยกระดับถึง 5 ดาว จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์นั้น ประกอบด้วย

- 1) ผลิตภัณฑ์เสื้อผู้ชายของกลุ่มทอผ้าบ้านเด่นตะวันใต้ ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง
- 2) ผลิตภัณฑ์รองเท้าวัว (นักสุวรรณรองเท้าวัว) บ้านทุ่งป่าคา ต.ลวงเหนือ อ.ดอยสะเก็ด
- 3) ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปหญิง (อัดขาว) กลุ่มถักทอล้านนา บ้านเหล่า ต.ป่าไหล่ อ.พร้าว
- 4) ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าทอมือลายขัด กลุ่มถักทอผ้าบ้านห้วยทราย ต.บ้านแปะ อ.จอมทอง
- 5) ผลิตภัณฑ์เสื้อบุรุษ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร (สืบสานผ้าสวย) บ้านแม่กลาง ต.บ้านหลวง อ.จอมทอง
- 6) กระโปรงผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติแต่งตีเกล็ด ร้านภาวนาแปรรูป ต.หนองผึ้ง อ.สารภี

จังหวัดแม่ฮ่องสอน พัฒนาผลิตภัณฑ์เดิม 4 ผลิตภัณฑ์ สามารถยกระดับดาวได้ 3 ผลิตภัณฑ์ ได้ระดับดาวเดิม 1 ผลิตภัณฑ์ โดยเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ และระดับ 4 ดาว จำนวน

1 ผลิตภัณฑ์ สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้ยกระดับถึง 5 ดาว จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์นั้นประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์ นพเก้าข้าวสามหมอก และผ้าทอกะเหรี่ยง ของกลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนบ้านป่าปู้ ต.ผาป่อง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน และ3) ผลิตภัณฑ์น้ำมันงาสปาพมกลิ่นกุหลาบ กลุ่มน้ำมันงาสุภาพบ้านปางหมู ต.ปางหมู อ.เมืองแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ 4-9 เปรียบเทียบระดับมาตรฐาน(ดาว) ภายหลังจากดำเนินโครงการการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ ชุมชนโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2562

ที่	กลุ่ม	ชื่อผลิตภัณฑ์เดิม	ระดับดาวเดิม	ชื่อผลิตภัณฑ์ใหม่	ระดับดาวใหม่
จังหวัดเชียงใหม่					
1	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริม อาชีพอันล้านตอง	เสื่อผ้าสตรี	3	เสื่อผ้าฝ้ายสำเร็จรูปสตรี	4
2	กลุ่มทอผ้าบ้านเด่นตะวันใต้	เสื่อบุรุษ	3	เสื่อคุณชาย	5
3	ร้านริลารธรรม	เสื่อคลุมสตรี	3	เสื่อคลุมสตรี	4
4	ร้านนามวงศ์	เสื่อสตรีสำเร็จรูป	2	เสื่อผ้าสำเร็จรูปหญิง	3
5	ภาวิตาผ้าพื้นเมือง	เสื่อสตรีสำเร็จรูป	2	เสื่อผ้าสำเร็จรูปหญิง(ชุด ติดกัน)	4
6	พรรณชกรณผ้าฝ้าย	เสื่อสตรีสำเร็จรูป	2	เสื่อผ้าสำเร็จรูปหญิง	4
7	นภัสวรรณ รองเท้าผ้า	รองเท้าผ้าลายปัก	3	รองเท้าผ้า	5
8	กลุ่มถักทอล้านนา	เสื่อสตรีสำเร็จรูป	3	เสื่อผ้าสำเร็จรูปหญิง (อัดกาว)	5
9	กลุ่มทอผ้าบ้านห้วยทราย	ผ้าทอมือลายขัด	4	ผ้าทอมือลายขัด	5
10	สืบสานผ้าสวย	เสื่อบุรุษ	3	เสื่อบุรุษ	5
11	ร้านภาวณาแปรรูป	กระโปรงผ้าฝ้ายทอมือ ย้อมสีธรรมชาติแต่งตี เกล็ด	2	กระโปรงผ้าฝ้ายทอมือ ย้อมสีธรรมชาติแต่งตี เกล็ด	5
12	ศรีลัยไม้แกะสลัก	ไม้แกะสลักม้า 8 เซียน	3	ช้างลี้ลา	4
13	กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้า	เสื่อสตรีเข้ารูป	3	เสื่อสตรีเข้ารูปอัดกาว	3
14	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกระเป๋ ้าฝ้ายทุ่งศาลา	กระเป๋ ้าฝ้าย	3	กระเป๋ ้าฝ้าย	3
จังหวัดแม่ฮ่องสอน					
1	กลุ่มการเกษตรวิสาหกิจ ชุมชน (บ้านป่าปู้)	ข้าวกล้องดอย	3	นพเก้าข้าวสามหมอก	5
2	กลุ่มการเกษตรวิสาหกิจ ชุมชน (บ้านป่าปู้)	ผ้าทอกะเหรี่ยง	3	ผ้าทอกะเหรี่ยง	5
3	กลุ่มน้ำมันงาสุภาพบ้าน ปางหมู	น้ำมันงาเพื่อสุขภาพ ตราเกวียน	3	น้ำมันงาสปาพมกลิ่น กุหลาบ	5
4	วิสาหกิจชุมชนภูมิไทย	ข้าวโพดคั่วภูมิไทย	4	ป๊อบคอร์นดอย (Corn Berry)	4

ผลิตภัณฑ์ชุมชนระดับ ★★★★★ (5 ดาว) จำนวน 9 ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์เสื้อคุณชายของกลุ่มทอผ้าบ้านต้นตะวันใต้
ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

ผลิตภัณฑ์รองเท้าผ้า (นักสำรวจรองเท้าผ้า)
บ้านทุ่งป่าคา ต.ลวงเหนือ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปหญิง (ฮักขาว)
บ้านเหล่า ต.ป่าโหนด อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

ผลิตภัณฑ์เสื่อผ้าทอมือลายซัด
บ้านห้วยทราย ต.บ้านแปะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

ผลิตภัณฑ์เสื้อบุรุษ
บ้านแม่กลาง ต.บ้านหลวง
อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

กระโปรงผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติแต่งสติ๊กเกอร์
ร้านกาวนาแปรูปู ต.หนองผึ้ง อ.สารภี
จ.เชียงใหม่

ผลิตภัณฑ์ขนมพม่าข้าวสาลีหมก
บ้านป่าปู ต.ผาบ่อง อ.เมือง
จ.แม่ฮ่องสอน

ผ้าทอกระเหรี่ยง
บ้านป่าปู ต.ผาบ่อง อ.เมือง
จ.แม่ฮ่องสอน

น้ำมันงาสปามะ กลิ่นกุหลาบ
บ้านปางหมู ต.ปางหมู อ.เมือง
จ.แม่ฮ่องสอน

ผลิตภัณฑ์ชุมชนระดับ ★★★★ (4 ดาว) จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์

เสื้อผ้าฝ้ายสำเร็จรูปสตรี
บ้านแม่กลาง ต.บ้านหลวง
อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

เสื้อคลุมสตรี ร้านริลาพรรณ
ต.ป่าตัน อ.เมือง
จ.เชียงใหม่

เสื้อผ้าสำเร็จรูปหญิง (ชุดติดกัน)
ภาวดีผ้าพื้นเมือง ต.สันป่าเลียด
อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

เสื้อผ้าสำเร็จรูปหญิง (ชุดติดกัน)
พรรณขจรณผ้าฝ้าย ต.แม่ปุก
อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

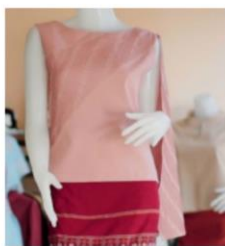

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก "ช้างสีลา"
บ้านกัวน้อย ต.บ้านแม่
อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

ป๊อบคอร์นคอบ (Corn Berry)
วิสาหกิจชุมชนภูมิไทย ต.ปางหมู
อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

ผลิตภัณฑ์ชุมชนระดับ ★★★ (3 ดาว) จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์

เสื้อผ้าสำเร็จรูปหญิง ร้านนามวงค์
บ้านสันป่าเตี๊ อ.หนองแฝก
อ.สารภี จ.เชียงใหม่

เสื้อสตรีเซ็วรูปักขาว กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้า
บ้านหม้อ ต.สันป่า อ.แมริม จ.เชียงใหม่

กระเป๋าผ้าฝ้ายรูปสัตว์
บ้านทุ่งศาลา ต.ดอนเปา
อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 4-6 ผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้ง 18 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาและยกระดับภายใต้โครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

▶ ได้แบบผลิตภัณฑ์และแบบบรรจุภัณฑ์ชุมชนที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้นใหม่ อันเป็นผลมาจากการระดมความคิดร่วมกันระหว่างคนในชุมชน/ผู้ประกอบการ และนักวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 12 ผลิตภัณฑ์ ดังนี้

จังหวัดเชียงใหม่ พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์ (ภาพที่ 4-7) ได้แก่

- 1) พวงกุญแจหินสี ร้าน A Pearl & Stone Handmade ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง
- 2) เสื้อผ้าสำเร็จรูปหญิง กลุ่มลายสาน บ้านหนองแฝกป่าคา ตำบลหนองแฝก อำเภอสарภัก
- 3) รองเท้าผ้าทอ ร้านเกิบ แอนด์เมค บ้านทุ่งโป่ง ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม
- 4) น้ำพริกกากหมูลำไย ชุมชนบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง
- 5) แจ่วบองมะแขว่น ชุมชนบ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม
- 6) สตรอเบอร์รี่อบแห้ง ชุมชนบ้านโป่งแยงนอก ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม

พวงกุญแจหินสี (A Pearl & Stone Handmade)
ต.สันผักหวาน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

เสื้อผ้าสำเร็จรูปหญิง (กลุ่มลายสาน)
บ้านหนองแฝกป่าคา ต.หนองแฝก อ.สารภี จ.เชียงใหม่

รองเท้าว้าทอ (เกิบ แอนด์เมค)
บ้านทุ่งโป่ง ต.แม่แรม อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

แจ่วบองมะแขว่น
บ้านกองแหะ ต.โป่งแยง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

น้ำพริกกากหมูลำไย
บ้านเมืองกลาง ต.บ้านหลวง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

สตรอเบอร์รี่อบแห้ง
บ้านโป่งแยงนอก ต.โป่งแยง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 4-7 ภาพตัวอย่างแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นใหม่ร่วมกันโดยชุมชนและนักวิชาการของมรภ.ชม. ในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดแม่ฮ่องสอน พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์ (ภาพที่ 4-8) ได้แก่

- 1) กระเทียมอินทรีมีดจุก ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
- 2) กระเทียมผงปรุงรส ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
- 3) กลัวยาบหลากรส ชุมชนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย
- 4) กลัวยอบ ชุมชนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย
- 5) พริกกะเหรี่ยง ชุมชนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย
- 6) พริกกะเหรี่ยงบด ชุมชนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย

กระเทียมอินทรีย์มัดจุก และกระเทียมผงปรุงรส ผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

กล้วยฉาบถาลากรส กล้วยอบ พริกกระเทียม และพริกกระเทียมสด ผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

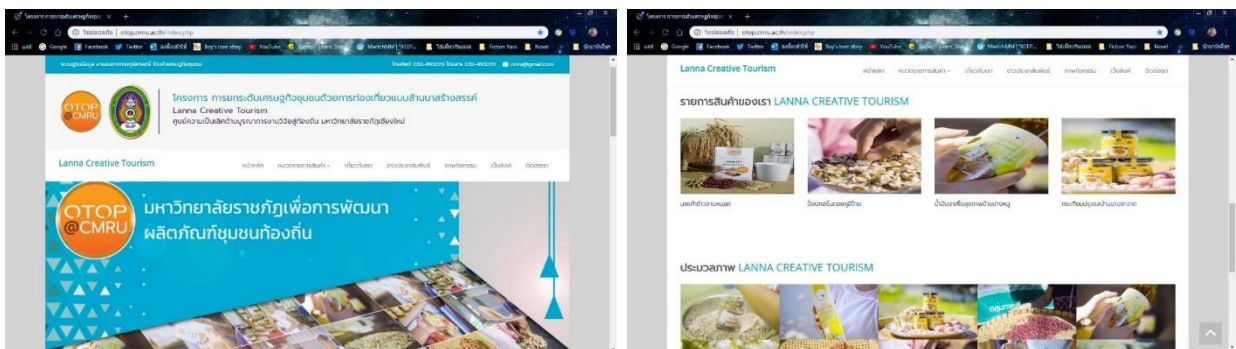
ภาพที่ 4-8 ภาพตัวอย่างแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นใหม่ร่วมกันโดยชุมชนและนักวิชาการของ มรภ.ชม. ในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดแม่ฮ่องสอน

▶ ได้ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนการรับรองมาตรฐานสินค้าและกระบวนการผลิตจำนวน 2 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์กรอบรูปกระดาษสามูลข้าง และผลิตภัณฑ์กระดาษสามูลข้างของชุมชนบ้านแม่ตะมาน ตำบลกี้ดข้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์โดยการรับรองมาตรฐานจากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (มหาชน) ในลำดับที่ 47 และ 48 (ภาพที่ 4-9) ในขณะที่ผลิตภัณฑ์น้ำพริกกากหมูลำไยของชุมชนเมืองกลาง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ และกระเทียมผงปรุงรสของชุมชนบ้านนาปลาจาด อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน เป็นอีก 2 ผลิตภัณฑ์ที่กำลังอยู่ในระหว่างการเข้าสู่กระบวนการขอขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานการผลิตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

 ประกาศผลการขึ้นทะเบียนฉลากคาร์บอน การประชุมอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 62-5/2562 วันที่ 04/09/2562		
เครื่องหมายคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์		
ลำดับ	บริษัท	ผลการพิจารณา
1.	บริษัท เครื่องดื่มแรมเยอร์ (2008) จำกัด	ผ่าน
2.	บริษัท คอลเกต บริเวอรี่ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท เบียร์ไทย (1991) จำกัด (มหาชน) บริษัท เบียร์ทิพย์ บริเวอรี่ (1991) จำกัด	ผ่าน
3.	บริษัท เสมิสุ จำกัด (มหาชน) โรงงานชลบุรี	ผ่าน
4.	บริษัท เสมิสุ จำกัด (มหาชน) โรงงานนครราชสีมา	ผ่าน
5.	บริษัท เสมิสุ จำกัด (มหาชน) โรงงานนครสวรรค์	ผ่าน
6.	บริษัท เสมิสุ จำกัด (มหาชน) โรงงานปทุมธานี	ผ่าน
7.	บริษัท เสมิสุ จำกัด (มหาชน) โรงงานสุราษฎร์ธานี	ผ่าน
8.	บริษัท โออีซี เทรดดิ้ง จำกัด (อ.วังม่วง จ.สระบุรี และ อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี)	ผ่าน
9.	บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	ผ่าน
10.	แทนมญเมอริท	ผ่าน
11.	บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)	ผ่าน
12.	บริษัท วัฒนาภา จำกัด	ผ่าน
13.	บริษัท โยพริชเนทฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	ผ่าน
14.	บริษัท สยามแมคเคอรี จิวเวลรี่ จำกัด	ผ่าน
15.	บริษัท ซีอีเอฟ ฟู้ด แอนด์ เบเวอเรจ จำกัด โรงงานอาหารสำเร็จรูป แม่จิวรี่	ผ่าน
16.	องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	ผ่าน
17.	บริษัท ซีอีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ผ่าน
18.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	ผ่าน
44.	บริษัท กอล์ฟ วิทีพี จำกัด	ผ่าน
45.	บริษัท สหุทธบริหาร โคนเจนเนอเรชั่น จำกัด	ผ่าน
46.	บริษัท หนองแค โคนเจนเนอเรชั่น จำกัด	ผ่าน
47.	ทำฟู้ดส์ส่วนจำกัด ปางช้างแม่แตง	ผ่าน
48.	ทำฟู้ดส์ส่วนจำกัด ปางช้างท่าแพแม่ตะมาน	ผ่าน
49.	บริษัท ไทยอีสเทิร์น อินโนเวชั่น จำกัด	ผ่าน

ภาพที่ 4-9 การขึ้นทะเบียนฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์

▶ ได้ช่องทางด้านการตลาดดิจิทัลสำหรับจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP โดยเฉพาะโครงการยกระดับเศรษฐกิจชุมชนด้วยการท่องเที่ยวแบบล้านนาสร้างสรรค์ที่ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโดยคณะวิทยาการจัดการ และโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและการตลาดเพื่อสนับสนุนการสร้างชุมชนเข้มแข็งตามศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโดยศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้จัดการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านกลุ่มสื่อดิจิทัลทาง Social media เช่น Facebook และ Line พร้อมทั้งมีการจัดทำเว็บไซต์สำหรับเป็นระบบฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน (ภาพที่ 4-10)

ภาพที่ 4-10 เว็บไซต์สำหรับจัดเก็บและแสดงฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน

นอกจากนี้ ได้มีการทดลองตลาดด้วยการออกบูธงาน OTOP ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และงาน The Best of Lanna ช่วงระหว่างวันที่ 29-31 กรกฎาคม 2562 ณ ลานโปรโมชั่น ชั้น G ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเฟสติวัล เชียงใหม่ เพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการส่งเสริมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และได้รับการคัดสรรเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ OPC 2562 โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นประธานเปิดงาน และมอบเกียรติบัตรให้แก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ (ภาพที่ 4-11)

ภาพที่ 4-11 การทดลองตลาดด้วยการออกบูธจัดงานนำเสนอผลิตภัณฑ์ชุมชนในงาน The best of Lanna ในปี พ.ศ. 2562 ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเฟสติวัล เชียงใหม่

4.2.6 ผลลัพธ์ (Outcomes)

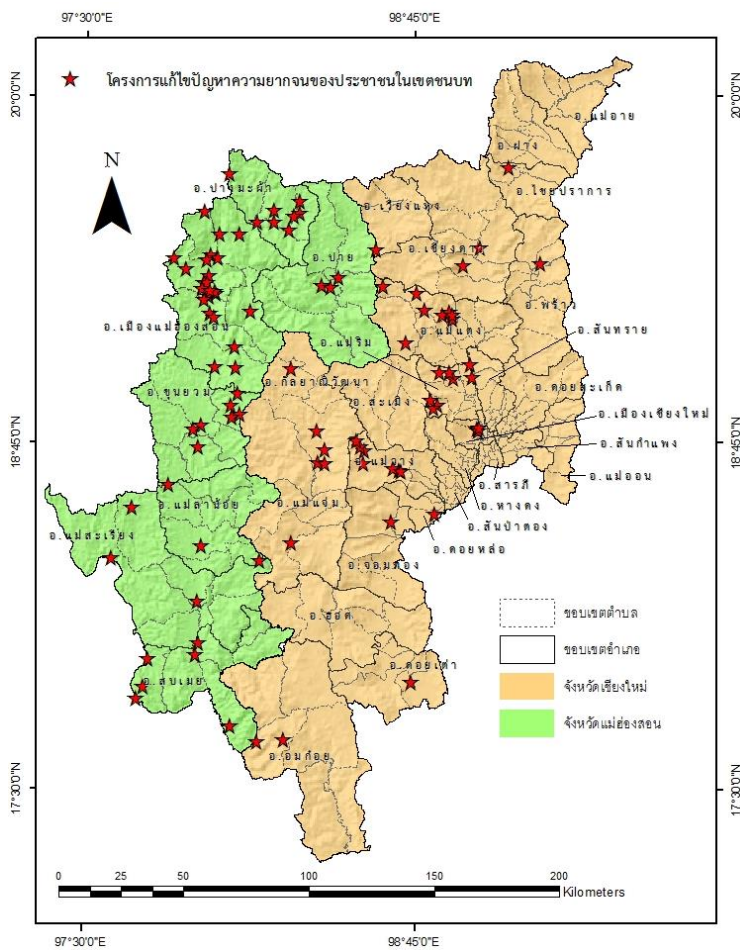
- 1) ผลลัพธ์กระตาศสามูลข้างของชุมชนบ้านแม่ตะมาน ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ได้รับการเพิ่มโอกาสทางการตลาดในการส่งขายทั้งในและต่างประเทศภายใต้ฉลากคาร์บอนผลลัพธ์
- 2) ผลลัพธ์อาหารแปรรูปน้ำพริกกากหมูลำไยของชุมชนบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอมองทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีความพร้อมที่เข้าสู่กระบวนการยื่นขออนุญาตการผลิตต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เนื่องจากมีผลการตรวจวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการและอายุการเก็บรักษาที่ได้มาตรฐานการผลิต
- 3) การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอในชุมชนบ้านแม่กะเปียง ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน นำไปสู่แนวปฏิบัติชุมชนต้นแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืนด้วยองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4) กลุ่มวิสาหกิจ OTOP อาหารในชุมชนบ้านริมเหนือ ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม และชุมชนบ้านโป่งกวาว ตำบลสะเมิงเหนือ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการอบรมไปประยุกต์ใช้กับการผลิตสินค้า OTOP อาหารชุมชนให้มีมาตรฐาน GHP (Good Hygiene Practice) หรือสุขลักษณะที่ดีในการผลิตอาหาร
- 5) ผู้ประกอบการ กลุ่มชาวบ้าน และเกษตรกรในชุมชนบ้านกองแหะและบ้านโป่งแยงนอก ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยื่นขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP และมีทักษะในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน
- 6) ผลลัพธ์ชุมชน เช่น น้ำมันงาสปาหมกกลิ่นกุหลาบของชุมชนบ้านปางหมู ตำบลปางหมู และผ้าทอกะเหรี่ยงของชุมชนบ้านป่าปู้ ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับการพัฒนาเป็นที่ยอมรับและยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว สร้างความน่าเชื่อถือทั้งด้านคุณภาพและปริมาณต่อผู้บริโภคและเป็นที่ต้องการในท้องตลาด
- 7) ชุมชนบ้านพะมอลอ ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่ละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เทคนิคการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีรูปแบบแปลกใหม่ ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน
- 8) ชุมชนในเขตการค้าชายแดนในพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ชุมชนบ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา ชุมชนบ้านน้ำเพียงดิน ตำบลผาบ่อง (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน) ชุมชนบ้านห้วยต้นนุ่น ตำบลแม่เงา (อำเภอขุนยวม) ชุมชนบ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน (อำเภอแม่สะเรียง) และชุมชนบ้านแม่สามแลบ ตำบลแม่สามแลบ (อำเภอสบเมย) ได้ข้อมูลทางธุรกิจ และการขยายเครือข่ายทางธุรกิจ และผลลัพธ์ชุมชนในเขตการค้าชายแดน
- 9) ชุมชนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรที่ชุมชนผลิตได้ ด้วยการแปรรูป และออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเพื่อเป็นช่องทางจำหน่าย

10) ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สนับสนุนการท่องเที่ยวแบบล้านนาสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

4.2.7 ผลกระทบ (Impacts)

- 1) ชุมชนมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีส่วนในการช่วยลดปัญหาการขาดแคลนพลังงาน ลดปัญหาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ และลดปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมของประเทศ
- 2) ชุมชนมีศักยภาพการแข่งขันเพิ่มขึ้นในด้านการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน
- 3) ชุมชนสามารถสร้างรายได้และพึ่งพาตนเองได้
- 4) ชุมชนได้รับการบริการทางวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ
- 6) ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวแบบล้านนาสร้างสรรค์ (Lanna Creative Tourism)

4.3 ผลการดำเนินงานในโครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบท

ภาพที่ 4-12 ตำแหน่งที่ตั้งของชุมชน/กลุ่มเป้าหมายที่ มรภ.ชม.เข้าไปดำเนินโครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบทในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ดำเนินงานโครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบททั้งหมด 62 โครงการ โดยแบ่งเป็นการดำเนินงานในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 35 โครงการ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 24 โครงการ และครอบคลุมทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนจำนวน 4 โครงการ

4.3.1 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมาย ในจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 48 ชุมชนกระจายอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย 42 ตำบล และ 18 อำเภอ โดยมีอำเภอแม่วางเป็นพื้นที่เป้าหมายสำคัญที่มีกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการแก้ไขความยากจนฯ มากที่สุด (ภาพที่ 4-12)

ส่วนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนพบว่ามี 68 ชุมชน/กลุ่มเป้าหมาย ที่ได้รับการขับเคลื่อนโครงการโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนของประชาชนในเขตชนบท กระจายอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย 29 ตำบล และ 7 อำเภอ โดยอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนถือเป็นอำเภอที่มีชุมชน/กลุ่มเป้าหมายได้รับการขับเคลื่อนโครงการฯ มากที่สุด (ภาพที่ 4-14) สำหรับรายชื่อภายใต้โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนของประชาชนในเขตชนบท จำนวน 63 โครงการ รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ ได้ถูกนำมาสรุปและแสดงไว้ในตารางที่ 4-10

ตารางที่ 4-10 รายชื่อโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนของประชาชนในเขตชนบท และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

โครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบท (62 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
จังหวัดเชียงใหม่ (35 โครงการ)	
1. โครงการส่งเสริมการใช้เทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชอย่างง่ายและต้นทุนต่ำ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมริม (บ้านปงไตร้ ตำบลโป่งแยง) พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมริม (บ้านปงไตร้ ตำบลโป่งแยง)	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมบนพื้นฐานศาสตร์พระราชและภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อแก้ปัญหาคความยากจน และสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมวาง (บ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน)	ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
3. โครงการความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการท่องเที่ยวโดยชุมชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมวาง (บ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน)	ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
4. โครงการจัดการขยะมูลซ้างชุมชนแม่วิน ตำบลแม่วิน อำเภอแมวาง จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมวาง (ชุมชนในตำบลแม่วิน)	วิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย
5. โครงการจัดการขยะชุมชนกิตซ้าง ตำบลกิตซ้าง อำเภอแมแตง จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมแตง (บ้านเมืองกิต บ้านแม่ตะมาน บ้านสบกาย บ้านต้นขาม บ้านห้วยน้ำดัง บ้านทุ่งละคร บ้านป่าซ้าวหลาม และบ้านผาปุ้จอม ตำบลกิตซ้าง)	วิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย
6. โครงการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่มีผลลัพธ์และผลกระทบต่อชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สู่การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ สู่การเป็นชุมชนต้นแบบพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมริม (บ้านนาหึก ตำบลสะลวง)	คณะวิทยาการจัดการ
7. โครงการส่งเสริมการใช้เตาชีวมวลระดับชุมชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมแตง (บ้านเมืองกิต และบ้านป่าซ้าวหลาม ตำบลกิตซ้าง)	วิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย
8. โครงการตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ขนาดเล็กแบบผสมผสานความร้อนทั้งจากเตาเผาชีวมวล พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอดอยหล่อ (บ้านเหล่าป่วย ตำบลดอยหล่อ)	วิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย
9. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานชีวมวลและลดปัญหาหมอกควันแก่นักศึกษาและประชาชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเชียงดาว (บ้านปิงโค้ง ตำบลปิงโค้ง)	วิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย

ตารางที่ 4-10 (ต่อ)

โครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบท (62 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<p>10. โครงการแนวทางการมีส่วนร่วมโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้รุ่นนวัตกรรมจากสมุนไพรและไม้ในพื้นที่โครงการธนาคารอาหารชุมชน (เกษตรวิษญา) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่อริม (บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง)</p>	คณะเทคโนโลยีการเกษตร
<p>11. โครงการบริการวิชาการเพื่อจัดการองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นฐานศาสตร์พระราชาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศของชุมชน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน)</p>	คณะวิทยาการจัดการ
<p>12. โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการตลาดของชุมชนบนพื้นฐานของศาสตร์พระราชา</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านโป่งสมิ และบ้านห้วยข้าวสับ ตำบลแม่วิน)</p>	ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
<p>13. โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพจากจุลินทรีย์และวัสดุในท้องถิ่นเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีและเพิ่มผลผลิตในนาข้าว</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอจอมทอง (บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง) อำเภอแม่แตง (บ้านปางแสงทอง ตำบลชี้เหล็ก)</p>	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
<p>14. โครงการผลิตถัณฑ์ไม้ไผ่สร้างเฟอร์นิเจอร์</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่อริม (บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง)</p>	สถาบันวิจัยและพัฒนา
<p>15. โครงการผลิตถัณฑ์ไม้ไผ่สร้างอาชีพจากชุมชนสู่สากล</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่อริม (บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง)</p>	สถาบันวิจัยและพัฒนา
<p>16. โครงการฝึกอบชวาเพิ่มมูลค่าหมู่บ้านริมเหนือ</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่อริม (บ้านริมเหนือ ตำบลริมเหนือ)</p>	สถาบันวิจัยและพัฒนา
<p>17. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านโป่งสมิด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน)</p>	ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
<p>18. โครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้ศาสตร์พระราชา เรื่องการส่งเสริมอาชีพเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านงานจักสานไม้ไผ่เขต</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน)</p>	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
<p>19. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากถ่านชีวภาพโดยส่งเสริมให้เป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อลดปัญหาความยากจนและมลภาวะสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่แจ่ม (กลุ่มเกษตรกรตำบลแม่นาจร)</p>	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
<p>20. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัสดุอินทรีย์ชุมชนเพื่อใช้ในการเกษตรเชิงการค้า</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่อริม (บ้านสะลวงนอก ตำบลสะลวง) และอำเภอแม่แตง (บ้านซาง ตำบลชี้เหล็ก)</p>	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
<p>21. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากผ้าทอมือกะเหรี่ยงเพื่อสร้างเอกลักษณ์ของอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน)</p>	ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ตารางที่ 4-10 (ต่อ)

โครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบท (62 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
22. โครงการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวตำบลดอนเปา อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านดอนเปา ตำบลดอนเปา)	วิทยาลัยนานาชาติ
23. โครงการพัฒนาสื่อภาษาต่างประเทศเพื่อส่งเสริมการค้าของชุมชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเชียงดาว (บ้านถ้ำ ตำบลเชียงดาว)	วิทยาลัยนานาชาติ
24. โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ป่าชุมชนตามหลักศาสตร์พระราชา : โครงการป่าแล่นน้ำป่าชุมชนตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอไชยปราการ (บ้านปาง ตำบลหนองบัว)	ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
25. โครงการพัฒนาอาชีพชาวบ้านบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน)	ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
26. โครงการเพิ่มศักยภาพทางการตลาดด้วยเทคโนโลยีตลาดดิจิทัลตามแนวทางแห่งศาสตร์พระราชาสองหมื่นน้ำวิน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านสบวิน และบ้านห้วยอีค่าง ตำบลแม่วิน)	ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
27. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เรื่อง การสร้างอัตลักษณ์สิ่งทอจากผ้าทอมือกระเหรี่ยงเพื่อนำมาผลิตเป็นสินค้า พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านหนองเต่า ตำบลแม่วิน)	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
28. โครงการยกระดับอุตสาหกรรมภูมิปัญญาสู่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมริม (บ้านม่วงคำ ตำบลโป่งแยง)	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
29. โครงการศึกษาแนวทางกำจัดใบลำไยเพื่อเป็นลดปัญหาขยะและปัญหาหมอกควันในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอจอมทอง (บ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง)	วิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย
30. โครงการส่งเสริมการเขียนแผนธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่วาง (บ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน)	ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
31. โครงการส่งเสริมการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าวโดยชีววิธี พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมริม (กลุ่มเกษตรกร ตำบลสะลวง และตำบลชี้เหล็ก)	คณะเทคโนโลยีการเกษตร
32. โครงการส่งเสริมการผลิตลูกปุ่นหนูนเหล็กเพื่อสร้างอาชีพในชุมชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองเชียงใหม่ (ตำบลศรีภูมิ)	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
33. โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์กล้วยไม้ป่ามูอย่างยั่งยืน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมริม (บ้านปางไคร้ ตำบลโป่งแยง)	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
34. โครงการสร้างแหล่งความรู้และขยายพันธุ์พืชเพื่อแก้ปัญหาความยากจนบนพื้นฐานศาสตร์พระราชาสองหมื่นน้ำวินเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแมริม (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตสะลวง-ชี้เหล็ก)	กองอาคารสถานที่
35. โครงการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ชาเมียงป่าแป้ เพื่อการเสริมสร้างอัตลักษณ์และกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแตง (บ้านปางมะกล้วย ตำบลป่าแป้)	สถาบันวิจัยและพัฒนา

ตารางที่ 4-10 (ต่อ)

โครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบท (62 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน (22 โครงการ)	
<p>1. โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลราษฎรชาวบ้านในพื้นที่ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านปางหมู ตำบลปางหมู)</p>	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
<p>2. โครงการพัฒนาความเชื่อมโยง การผลิต และตลาดเครือข่ายอินทรีย์วิถีแม่ฮ่องสอน สู่ความมั่นคงด้านอาหารของครัวเรือนเกษตรกร</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (เครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ ตำบลจองคำ ตำบลห้วยโป่ง ตำบลผาป่อง ตำบลปางหมู ตำบลหมอกจำแป่ ตำบลห้วยผา และห้วยปูลิง)</p>	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
<p>3. โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้พืชเศรษฐกิจ: โกโก้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านปางหมู ตำบลปางหมู)</p>	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
<p>4. โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาไฟป่าภาคประชาชน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านปางหมู ตำบลปางหมู)</p>	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
<p>5. โครงการส่งเสริมการผลิตไก่แม่ฮ่องสอน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอสบเมย (บ้านสบเมย ตำบลสบเมย) อำเภอแม่สะเรียง (บ้านแม่สะเรียง ตำบลแม่สะเรียง) อำเภอแม่ลาน้อย (บ้านแม่ลาน้อย ตำบลแม่ลาน้อย) อำเภอขุนยวม (บ้านขุนยวม ตำบลขุนยวม) อำเภอปาย (บ้านแพมบก ตำบลทุ่งยาว) อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านแม่สะงา ตำบลหมอกจำแป่, บ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา)</p>	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
<p>6. โครงการจัดการความรู้และพัฒนาฝึนผ้าบนฐานภูมิปัญญาผ้าทอมือบ้านแม่ทะลุ</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอสบเมย (บ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย)</p>	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
<p>7. โครงการจัดซื้อวัสดุเพื่อสนับสนุนโครงการตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มรภ.ชม. วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)</p>	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
<p>8. โครงการต้นแบบระบบการจัดการน้ำในแปลงเกษตรกรอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิต</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มรภ.ชม. วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)</p>	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
<p>9. โครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อการบริโภคในชุมชน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอสบเมย (บ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย)</p>	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
<p>10. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลไก่แม่ฮ่องสอนและฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชนและข้อมูลหมู่บ้านท่องเที่ยวตามหลักศาสตร์พระราชา</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (ตำบลปางหมู 8 หมู่บ้าน ตำบลผาป่อง 4 หมู่บ้าน ตำบลห้วยโป่ง 3 หมู่บ้าน ตำบลหมอกจำแป่ 2 หมู่บ้าน และตำบลห้วยผา 1 หมู่บ้าน) อำเภอขุนยวม (ตำบลเมืองปอน 1 หมู่บ้าน ตำบลแม่เงา 1 หมู่บ้าน และตำบลแม่อุคอ 4 หมู่บ้าน) อำเภอปางมะผ้า (ตำบลถ้ำลอด 3 หมู่บ้าน ตำบลปางมะผ้า 3 หมู่บ้าน และตำบลแม่อุคอ 4 หมู่บ้าน) อำเภอสบเมย (ตำบลสบเมย 1 หมู่บ้าน และตำบลแม่คะตวน 1 หมู่บ้าน) อำเภอปาย (ตำบลแม่ธิ 1 หมู่บ้าน และตำบลทุ่งยาว 2 หมู่บ้าน)</p>	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ 4-10 (ต่อ)

โครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบท (62 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
11. โครงการพัฒนาดินปลูกพืชเกษตรอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนปัจจัยการผลิต พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มรภ.ชม.วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
12. โครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับบุคลากรในชุมชนท่องเที่ยว บนพื้นฐานศาสตร์พระราชา พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอแม่สะเรียง (บ้านพะมอลอ ตำบลบ้านกาศ) อำเภอขุนยวม (บ้านต่อแพ ตำบลแม่เงา) อำเภอปาย (บ้านแพมบก ตำบลทุ่งยาว)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
13. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการแปรรูปอาหารจากไก่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านท่าโป่งแดง ตำบลผาบ่อง) และอำเภอ ขุนยวม (บ้านต่อแพ ตำบลแม่เงา)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
14. โครงการพัฒนาศักยภาพในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดของชุมชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอสบเมย (บ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
15. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านแม่ทะลุ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอสบเมย (บ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
16. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานศาสตร์พระราชากไก่ แม่ฮ่องสอน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอขุนยวม (บ้านต่อแพ ตำบลแม่เงา) อำเภอแม่สะเรียง (บ้าน พะมอลอ ตำบลบ้านกาศ) และอำเภอปาย (บ้านแพมบก ตำบลทุ่งยาว)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
17. โครงการฟื้นฟูและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยฐานทรัพยากรทางวัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านดอยแสง พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านดอยแสง ตำบลปางหมู)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
18. โครงการยกระดับคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้ายห้วยบง ตำบลแม่อุคอ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอขุนยวม (บ้านห้วยบง ตำบลแม่อุคอ)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
19. โครงการส่งเสริมการผลิตโกโก้และใช้ประโยชน์จากพื้นที่เสื่อมโทรมเพื่อสร้างรายได้ เสริมของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มรภ.ชม.วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
20. โครงการส่งเสริมอาชีพของชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับคุณภาพชีวิต ท้องถิ่น พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านสบสอย และบ้านปางหมู ตำบลปางหมู)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
21. โครงการสร้างบทเรียนเรื่องไก่แม่ฮ่องสอนสำหรับนักเรียนประถมศึกษา พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (โรงเรียน 10 แห่ง ในตำบลปางหมู)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
22. โครงการแหล่งเรียนรู้ศาสตร์พระราชากไก่เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (บ้านปางหมู และบ้านทุ่งกองมู ตำบลปางหมู)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ 4-10 (ต่อ)

โครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบท (62 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน (5 โครงการ)	
<p>1. โครงการการศึกษาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การแก้ไขความยากจนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: 1) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตำบลช้างม้อย (อำเภอเมืองเชียงใหม่) และตำบลดอยเต่า (อำเภอดอยเต่า)</p> <p>2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ตำบลจองคำ (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน) และตำบลแม่อูคอ (อำเภอขุนยวม)</p>	บัณฑิตวิทยาลัย
<p>2. โครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้เป็นแหล่งบริการความรู้แก่ชุมชนโดยรอบ เพื่อสนองพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: 1) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตำบลเมืองแหง (อำเภอเวียงแหง) ตำบลแม่ณาจร และตำบลบ้านทับ (อำเภอแม่แจ่ม) ตำบลสบโขง และตำบลแม่ตื่น (อำเภออมก๋อย)</p> <p>2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ตำบลถ้ำลอด ตำบลสบป่อง ตำบลปางมะผ้า และตำบลนาปู้อม (อำเภอปางมะผ้า) ตำบลแม่ลาน้อย และตำบลห้วยหอม (อำเภอแม่ลาน้อย) ตำบลแม่สาบแลบ (อำเภอสบเมย) ตำบลแม่คง และตำบลเสาหิน (อำเภอแม่สะเรียง) ตำบลปางหมู (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน) ตำบลแม่กิ๊ (อำเภอขุนยวม) และตำบลเวียงเหนือ (อำเภอปาย)</p>	สถาบันวิจัยและพัฒนา
<p>3. โครงการพัฒนาศักยภาพโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและชุมชนโดยรอบเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: 1) จังหวัดเชียงใหม่: ตำบลแม่ณาจร (อำเภอแม่แจ่ม)</p> <p>2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน: ตำบลแม่ลาน้อย (อำเภอแม่ลาน้อย)</p>	สถาบันวิจัยและพัฒนา
<p>4. โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจนด้วยการจัดการน้ำชุมชนและเกษตรทฤษฎีใหม่</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: 1) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตำบลแจ่มหลวง (อำเภอกัลยาณิวัฒนา) และตำบลชี้เหล็ก (อำเภอแม่แตง)</p> <p>2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ตำบลสบเมย (อำเภอสบเมย) และตำบลแม่ลาน้อย (อำเภอแม่ลาน้อย)</p>	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
<p>5. โครงการสร้างความเข้มแข็งและแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชนด้วยการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อการบริโภค</p> <p>พื้นที่ดำเนินการ: 1) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตำบลแม่วิน (อำเภอแม่วาง) และตำบลสะลวง (อำเภอแมริม)</p> <p>2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ตำบลป่าแป๋ (อำเภอแม่สะเรียง)</p>	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.3.2 สภาพปัญหาของพื้นที่

ด้วยกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินโครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีจำนวนทั้งหมด 116 ชุมชน แบ่งเป็นจังหวัดเชียงใหม่ 48 ชุมชน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 68 ชุมชน ซึ่งทั้ง 116 ชุมชนนี้ส่วนใหญ่เป็นชาวบ้าน เกษตรกร ครู และนักเรียน โดยจังหวัดเชียงใหม่กลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ในพื้นที่ 42 ตำบล 18 อำเภอ ได้แก่ ตำบลแจ่มหลวง ตำบลบ้านหลวง ตำบลช่วงเปา (อำเภอจอมทอง) ตำบลเชียงดาว ตำบลปิงโค้ง ตำบลเมืองนะ (อำเภอเชียงดาว) ตำบลม่อนปิ่น (อำเภอฝาง) ตำบลป่าตุ่ม ตำบลน้ำแพร่ (อำเภอพร้าว) ตำบลช้างม้อย ตำบลศรีภูมิ ตำบลช้างเผือก ตำบลป่าตัน ตำบลพระสิงห์ (อำเภอเมืองเชียงใหม่) ตำบลแม่นาจร ตำบลบ้านทับ ตำบลช่างเคิ่ง (อำเภอแม่แจ่ม) ตำบลชี้เหล็ก ตำบลกี้ดช้าง ตำบลสันมหาพน ตำบลอินทิล (อำเภอแม่แตง) ตำบลสะลวง ตำบลโป่งแยง ตำบลชี้เหล็ก ตำบลแม่สา ตำบลดอนแก้ว (อำเภอแม่ริม) ตำบลแม่วิน ตำบลดอนเปา ตำบลทุ่งปี (อำเภอแม่วาง) ตำบลแม่สาว ตำบลแม่อาว ตำบลบ้านหลวง (อำเภอแม่อาว) ตำบลเมืองแหง (อำเภอเวียงแหง) ตำบลสะเมิงใต้ (อำเภอสะเมิง) ตำบลออนใต้ (อำเภอสันกำแพง) ตำบลบ้านแม ตำบลยู่หว่า (อำเภอสันป่าตอง) ตำบลชมพู (อำเภอสารภี) ตำบลหางดง (อำเภอหางดง) ตำบลสบโขง ตำบลแม่ตื่น (อำเภออมก๋อย) ตำบลบ้านตาล (อำเภอฮอด)

จังหวัดแม่ฮ่องสอนกลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ในพื้นที่ 29 ตำบล 7 อำเภอ ได้แก่ ตำบลขุนยวม ตำบลแม่เงา ตำบลแม่อุคอ ตำบลเมืองปอน ตำบลแม่กี้ (อำเภอขุนยวม) ตำบลถ้ำลอด ตำบลปางมะผ้า ตำบลนาปู่ป้อม (อำเภอปางมะผ้า) ตำบลทุ่งยาว ตำบลแม่ฮี้ ตำบลเวียงเหนือ ตำบลเวียงใต้ (อำเภอปาย) ตำบลหมอกจำแป่ ตำบลห้วยผา ตำบลปางหมู ตำบลผาบ่อง ตำบลจองคำ ตำบลห้วยโป่ง ตำบลห้วยปูลิง (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน) ตำบลแม่ลาน้อย ตำบลห้วยหอม (อำเภอแม่ลาน้อย) ตำบลแม่สะเรียง ตำบลบ้านกาศ ตำบลป่าแป๋ ตำบลแม่คง ตำบลเสาหิน (อำเภอแม่สะเรียง) ตำบลสบเมย ตำบลแม่คะตวน ตำบลแม่สามแลบ (อำเภอสบเมย)

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาในภาพรวมของพื้นที่ พบว่า ชุมชน/กลุ่มเป้าหมายทั้ง 116 ชุมชนในเขตชนบทในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่างประสบกับปัญหาความยากจนจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1) คราวเรือนขาดความมั่นคงด้านรายได้ เนื่องจากขาดเทคนิคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ไม่มีแผนพัฒนาธุรกิจ ศักยภาพทางการตลาดของชุมชนยังไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ รูปแบบธุรกิจ การตลาดยังไม่ได้รับการเพิ่มศักยภาพให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ในชุมชน ยอดการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนต่ำ อีกทั้งการส่งเสริมอาชีพบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีน้อย

2) ขาดความรู้เรื่องการลดต้นทุนการผลิต การใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการเกษตร

3) ไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ กับนักท่องเที่ยวและการค้าขายกับต่างประเทศ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร

4) ขาดการจัดการความรู้และการถ่ายทอดความรู้เพื่ออนุรักษ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์

4.3.3 วิธีการดำเนินการ/แก้ไขปัญหา

- 1) สสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนในการแก้ไขปัญหาความยากจน
- 2) วิเคราะห์เหตุปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความยากจน รวมถึง SWOT ชุมชนด้วยการจัดเวทีชุมชน
- 3) ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน
- 4) อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ รวมถึงบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ยกกระดับสินค้าภูมิปัญญาชุมชน สร้างโมเดลธุรกิจ พัฒนาระบบเทคโนโลยีตลาดดิจิทัล การเขียนแผนธุรกิจและการท่องเที่ยวชุมชน พัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร
- 5) กำหนดและแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนบนพื้นฐานของศาสตร์พระราชา การมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและมหาวิทยาลัย

4.3.4 ตัวชี้วัด (KPI)

- 1) ชุมชนมีองค์ความรู้และทักษะเพิ่มเพื่อพัฒนาอาชีพและอาชีพเสริม
- 2) ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 3) ชุมชนมีต้นแบบผลิตภัณฑ์/นวัตกรรมฐานภูมิปัญญาเพื่อแก้ปัญหาความยากจน ≥ 10 ชิ้น
- 4) ชุมชนมีแผนงานหรือแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรภายในชุมชนที่เหมาะสม
- 5) ชุมชนมีศูนย์เรียนรู้และเผยแพร่เทคโนโลยี/นวัตกรรมไม่น้อยกว่า 2 แห่ง

4.3.5 ผลผลิต (Outputs)

- ▶ ได้องค์ความรู้ใหม่ ๆ และทักษะทางอาชีพแก่ชุมชนมากมายในพื้นที่เป้าหมาย เช่น ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่
  - เกษตรกรชุมชนบ้านปางไคร้ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม ได้องค์ความรู้ใหม่และทักษะของการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชอย่างง่าย อันเป็นผลมาจากการดำเนินโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชอย่างง่ายสำหรับเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรสามารถขยายพันธุ์พืชเศรษฐกิจที่ปลอดภัยได้เองและมีลักษณะเหมือนต้นแม่พันธุ์ทุกประการ (ภาพที่ 4-13)

ภาพที่ 4-13 การอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชอย่างง่ายให้กับเกษตรกรชุมชนบ้านปางไคร้ ต.โป่งแยง อ.แมริม จ.เชียงใหม่

- ชุมชนบ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง ได้องค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืน ส่งผลให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการท่องเที่ยวและโฮมสเตย์ของหมู่บ้าน และมีการนำกิจกรรมในหมู่บ้านโป่งสมิมาจัดเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ภาพที่ 4-14)

ภาพที่ 4-14 การจัดอบรมด้านการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืนให้กับชาวบ้านในชุมชนบ้านโป่งสมิ ต.แม่วิน อ.แม่วาง

- ผู้นำชุมชนและประชาชน รวมถึงเจ้าของสถานประกอบการปางช้างในตำบลแม่วิน ได้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยีการจัดการขยะมูลซ้าง ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปจัดการขยะในชุมชนได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดการขยะมูลซ้างให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยการนำมาผลิตเป็นก๊าซชีวภาพด้วยวิธี BMP (Biochemical Methane Potential) (ภาพที่ 4-15)

ภาพที่ 4-15 การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลซ้างในชุมชน ต.แม่วิน อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่

- ชุมชนบ้านเหล่าปวย ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ เกิดความรู้ความเข้าใจใหม่ในเรื่องการใช้พลังงานทดแทน โดยนักวิจัยและนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้จัดอบรมให้ความรู้กับชุมชนดังกล่าว พร้อมทั้งถ่ายทอดการใช้เทคโนโลยีสูบพลังงานแสงอาทิตย์ขนาดเล็กแบบผสมผสานความร้อนทิ้งจากเตาเผาขยะชีวมวลต้นแบบให้กับคนในชุมชน ส่งผลให้ชุมชนเหล่าปวยมีทักษะการใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนและสามารถใช้เทคโนโลยีสูบพลังงานแสงอาทิตย์ขนาดเล็กในการอบแห้งผลิตภัณฑ์ (เช่น ลำไยอบแห้ง) ได้ตลอดเวลา จากเดิมที่เคยอบแห้งลำไยโดยใช้พลังงานไฟฟ้าหรือแก๊สหรือไม้ฟืน ซึ่งมีต้นทุนการผลิตราคาสูง (ภาพที่ 4-16)

ภาพที่ 4-16 กิจกรรมการอบรมการประยุกต์ใช้พลังงานทดแทนเพื่อใช้ในการอบแห้งผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้กับชุมชนบ้านเหล่าป่วย ต.ดอยหล่อ อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่

ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากนักวิจัยและนักวิชาการของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เกี่ยวกับวิธีการปลูก การทำระบบน้ำ และวิธีการบำรุงรักษาในพื้นที่เสื่อมโทรม ส่งผลให้เกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีองค์ความรู้ใหม่ในเรื่องพืชเศรษฐกิจใหม่ที่มีมูลค่าสูง นำมาปลูกทดแทนพืชเชิงเดี่ยวที่เคยปลูกอยู่แต่เดิม อีกทั้งเกษตรกรยังช่วยรักษาป่า ช่วยลดปัญหาหมอกควันจากการเผาทำลายป่า และสนับสนุนให้แม่ฮ่องสอนเป็นเมืองแห่ง ช็อกโกแลต (Mae Hong Son Chocolate City) ได้ในอนาคต (ภาพที่ 4-17)

ภาพที่ 4-17 การอบรมเชิงปฏิบัติการการให้ความรู้เกี่ยวกับพืชเศรษฐกิจใหม่และการถ่ายทอดวิธีการเพาะปลูกและบำรุงรักษาดินในพื้นที่เสื่อมโทรมให้กับเกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- เกษตรกรชุมชนบ้านห้วยบง ตำบลแม่อุคอ อำเภอขุนยวม ได้เข้าร่วมรับการอบรมความรู้ในโครงการยกระดับคุณภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่งผลให้เกษตรกรในชุมชนบ้านห้วยบงเกิดองค์ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยอินทรีย์ประเภทปุ๋ยหมักและปุ๋ยหมักกลับกอง และปุ๋ยอินทรีย์ประเภทปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสดที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานเพื่อนำไปใช้ในพื้นที่เกษตรและส่งออกขายเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน (ภาพที่ 4-18)

ภาพที่ 4-18 การสาธิตและถ่ายทอดวิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้กับเกษตรกรบ้านห้วยบง ต.แม่อุค อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน

▶ ชุมชนเป้าหมายทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หลังจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เข้าไปขับเคลื่อนดำเนินโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับประชาชนในชนบท ดังต่อไปนี้

1) ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

- ชุมชนบ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความรู้ในด้านการแปรรูปไม้ไผ่เพื่อนำมาผลิตเป็นเฟอร์นิเจอร์ที่ทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ก่อให้เกิดอาชีพเสริมและอาชีพใหม่ให้กับชาวบ้านในชุมชนบ้านกองแหะ สร้างรายได้ให้กับชุมชนเพิ่มขึ้น (ภาพที่ 4-19)

ภาพที่ 4-19 การส่งเสริมชุมชนบ้านกองแหะ ต.โป่งแยง อ.แมริม ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากนำไม้ไผ่มาแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์

- ชุมชนบ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้เรียนรู้ในการนำไม้เสี้ยนมาจักสานเป็นผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขัด เช่น จานรองแก้วจักสานและตะกร้าจักสาน สร้างรายได้และอาชีพใหม่เพิ่มขึ้นให้กับชาวบ้านในชุมชนบ้านโป่งสมิ โดยเฉพาะในกลุ่มสตรีและกลุ่มผู้สูงอายุของหมู่บ้าน (ภาพที่ 4-20)

ภาพที่ 4-20 การส่งเสริมชุมชนบ้านโป่งสมิ ต.แม่วิน อ.แม่วาง ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากนำไม้ไผ่มาจักสานเป็นผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ขัด

- กลุ่มผู้มีรายได้ไม่น้อยจากชุมชนคลองแม่ข่าในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถหารายได้เพิ่มและมีอาชีพเสริมจากการผลิตลูกปูนหนูนเหล็กที่มีคุณภาพ โดยได้รับการสนับสนุนและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากคณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ภาพที่ 4-21)

ภาพที่ 4-21 การอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการการผสมสีเม็ดและลูกปูนหนูนเหล็กจากแม่พิมพ์ที่ทำจากซิลิโคนเพื่อสร้างรายได้และอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชนคลองแม่ข่า อ.เมือง จ.เชียงใหม่

- กลุ่มเกษตรกรเป้าหมายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน อาทิ กลุ่มเกษตรกรบ้านสบเมย (ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย) กลุ่มเกษตรกรบ้านแม่สะเรียง (ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง) กลุ่มเกษตรกรบ้านแม่ลาน้อย (ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย) กลุ่มเกษตรกรบ้านขุนยวม (ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม) กลุ่มเกษตรกรบ้านแพมบก (ตำบลทุ่งยาว อำเภอป่าเย็บ) กลุ่มเกษตรกรบ้านแม่สะงา (ตำบลหมอกจำแป๋ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน) และกลุ่มเกษตรกรบ้านนาปลาจาด (ตำบลท่าผา อำเภอสบเมยแม่ฮ่องสอน) มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตและจำหน่ายไก่เนื้อพันธุ์แม่ฮ่องสอน โดยวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรดังกล่าวในการเลี้ยงไก่รายละ 100 ตัว รวมทั้งสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุงโรงเรือน ที่ให้น้ำ ที่ให้อาหาร และอาหารสำเร็จรูป อีกทั้งวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ยังได้จัดการแข่งขันการประกวดไก่แม่ฮ่องสอนจำนวน 6 ครั้ง ส่งผลให้เกษตรกรที่ได้รับรางวัลจากการประกวดแข่งขันไก่แม่ฮ่องสอนสามารถจำหน่ายไก่แม่ฮ่องสอนได้มูลค่ามากกว่าการขายเป็นไก่เนื้อทั่วไป คือ จากราคาตัวละ 100-140 บาท เฉลี่ย 120 บาทเป็น 2,000-10,000 บาท ขึ้นกับรางวัลที่ได้รับ นอกจากนี้ เกษตรกร แต่ละรายสามารถจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวร้อยละ 70 และเหลือไว้ทำพันธุ์ร้อยละ 30 เพื่อผลิตลูกในรุ่นต่อไป โดยไก่แม่ฮ่องสอนที่จำหน่ายเป็นไก่เนื้อ 70 ตัว ๆ ละ 120 บาท รวม 7,200 บาทต่อรอบการผลิต 5 เดือนซึ่งเป็นรายได้เสริมเป็นอย่างดี และถ้าหากเกษตรกรไม่จำหน่ายก็สามารถนำไปบริโภคภายในครัวเรือน เป็นการลดรายจ่ายภายในครัวเรือน และเป็นแหล่งโปรตีนบริโภคภายในครัวเรือนได้ตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เรื่อง ธนาकारอาหารชุมชน (ภาพที่ 4-22)

ภาพที่ 4-22 การจัดแข่งขันประกวดไก่แม่ฮ่องสอนและการสนับสนุนให้เกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอนผลิตและจำหน่ายไก่เนื้อ เพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้กับชุมชน

2) ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

- ชุมชนบ้านป่าข้าวหลาม และชุมชนบ้านเมืองกืด ตำบลกืดช้าง อำเภอมแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ รวมอย่างน้อย 60 ครัวเรือน มีการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลอย่างมีประสิทธิภาพโดยเทคโนโลยีเตาชีวมวล ซึ่งถูกแนะนำและถ่ายทอดการใช้โดยนักวิจัยและนักวิชาการสังกัดวิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย (ADICET) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยพบว่าชาวบ้านในพื้นที่ที่มีการลดใช้เชื้อเพลิงชีวมวลลดลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะและปริมาณการใช้งานเตาชีวมวลแบบเดิม อีกทั้งยังมีส่วนในการช่วยลดปัญหาการขาดแคลนพลังงาน รวมถึงมีส่วนช่วยลดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (ภาพที่ 4-23)

ภาพที่ 4-23 การถ่ายทอดเทคโนโลยีเตาชีวมวลเพื่อใช้สำหรับครัวเรือนชุมชน ต.เมืองกืด อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

- ชุมชนเป้าหมายทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ (ได้แก่ ชุมชนบ้านห้วยข้าวลีบ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง และชุมชนบ้านห้วยส้มสุก ตำบลสะลวง อำเภอแมริม) และในจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ได้แก่ ชุมชนบ้านอมพาย ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง) ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากนักวิจัยและนักวิชาการจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เกี่ยวกับชุดปรับปรุงคุณภาพน้ำ หลักการ ขั้นตอน การทำ และการติดตั้ง ตลอดจนการดูแลรักษาให้มีอายุการใช้งานได้ยาวนานที่สุด จนสามารถผลิตชุดปรับปรุงคุณภาพน้ำขึ้นได้เองในชุมชนจำนวนชุมชนละ 2 ชุด ส่งผลให้มีน้ำอุปโภคบริโภคที่สะอาดใช้ในชุมชน และสุขภาพของชาวบ้านดีขึ้น (ภาพที่ 4-24)

ภาพที่ 4-24 การถ่ายทอดความรู้ในการผลิตชุดปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อให้ชุมชนในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอนมีสุขภาพที่ดีจากการใช้น้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภค

- นักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านใหม่พัฒนาสันติ ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่ลาจิว ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับการยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งในด้านสังคมและการศึกษา โดยทีมงานคณาจารย์จากหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ภายใต้การนำของสถาบันวิจัยและพัฒนา ในการส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนโรงเรียนดังกล่าวซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนเผ่ากะเหรี่ยงสกอ (ปกากะญอ) นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมศึกษาเพื่อบูรณาการความรู้ในห้องเรียนกับชุมชน มีการให้ความรู้ด้านการเกษตรและจัดทำแปลงปลูกพืช รวมถึงการพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นต้น (ภาพที่ 4-25 และ 4-26)

เมื่อพิจารณาถึงผลลัพธ์จากกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออก เขียนได้สามารถบรรลุเป้าหมาย โดยพบว่า นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านใหม่พัฒนาสันติ ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีความสามารถในการอ่านหลังการใช้สื่อส่งเสริมการอ่านสูงกว่าก่อนใช้ถึง 100 % เต็ม ทั้ง 32 คน (จากนักเรียนทั้งหมด 32 คน) ในส่วนของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่ลาจิว ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านหลังการใช้สื่อส่งเสริมการอ่านสูงกว่าก่อนใช้จำนวน 31 คน (จากนักเรียนทั้งหมด 32 คน) คิดเป็น 96.87% มีนักเรียนเพียง 1 คนเท่านั้นที่เป็นนักเรียนที่มีการเรียนรู้ช้า ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดเป็นพิเศษ

แก้ปัญหาการอ่านออกเขียนได้

ให้ความรู้ด้านการเกษตรและจัดทำแปลงปลูกพืช

กิจกรรมเสริมศึกษา

พัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน

ภาพที่ 4-25 กิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสังคมและการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านใหม่พัฒนาสันติ ต.แม่นาจร อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

แก้ปัญหาการอ่านออกเขียนได้

ให้ความรู้ด้านการเกษตรและจัดทำแปลงปลูกพืช

กิจกรรมเสริมศึกษา

พัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน

ภาพที่ 4-26 กิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสังคมและการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่ลำจิว ต.แม่ลำน้อย อ.แม่ลำน้อย จ.แม่ฮ่องสอน

▶ ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ หรือนวัตกรรมที่สร้างจากฐานภูมิปัญญาของชุมชนภายใต้คำแนะนำของคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มากกว่า 10 ชิ้น คือ

1) จังหวัดเชียงใหม่

- ชุมชนบ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากไม้และพืชสมุนไพรในท้องถิ่นจำนวน 4 ชิ้น ได้แก่ 1) ต้นแบบผลิตภัณฑ์น้ำชาอัสสัม (ชาเมี่ยง) ผสมมะนาวน้ำผึ้ง 2) ต้นแบบผลิตภัณฑ์น้ำชามะขาม 3) ต้นแบบผลิตภัณฑ์ใบบัวบกชงพร้อมดื่ม และ 4) ต้นแบบการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากไม้ (ภาพที่ 4-27)

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนกองแหะพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์น้ำชาเมี่ยงผสมมะนาวน้ำผึ้งและน้ำชามะขาม

การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ใบบัวบกชงพร้อมดื่ม

การบดผงไม้เพื่อพัฒนาต้นแบบการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากไม้

ภาพที่ 4-27 กิจกรรมการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไม้และพืชสมุนไพรท้องถิ่นในชุมชนบ้านกองแหะ ต.โป่งแยง อ.แมริม จ.เชียงใหม่

- ชุมชนบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง และชุมชนบ้านปางแสงทอง ตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ผลิตต้นแบบปุ๋ยชีวภาพจำนวน 1 ชิ้นงาน สามารถให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นในการทำนาข้าว และมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับปุ๋ยเคมี และมีราคาถูก สามารถเตรียมการผลิตและใช้ประโยชน์ได้ง่ายภายในชุมชน (ภาพที่ 4-28)

ภาพที่ 4-28 การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพในชุมชนบ้านเมืองกลาง (ต.บ้านหลวง อ.จอมทอง) และบ้านปางแสงทอง (ต.ชี้เหล็ก อ.แม่แตง) จ.เชียงใหม่

- ชุมชนบ้านริมเหนือ ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมบนฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แปรรูปมาจากผักตบชวาซึ่งพบขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นบริเวณกลางลำน้ำแม่ปิงที่ในเขตของชุมชนเป็นจำนวน 5 ชิ้น ได้แก่ งานรองแก้วสานผักตบชวา แจกันสานผักตบชวา

ตะกร้าสานผักตบชวา กระเป๋าสานผักตบชวา และหมวกสานผักตบชวา เป็นการเสริมมูลค่าให้กับผักตบชวาที่มีอยู่มากมายตามธรรมชาติในท้องถิ่น และสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชนบ้านริมเหนือได้อีกทาง (ภาพที่ 4-29)

ภาพที่ 4-29 การนำผักตบชวาไปแปรรูปเป็นวัตถุดิบในผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของชุมชนบ้านริมเหนือ ต.ริมเหนือ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

- ชุมชนบ้านม่วงคำ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีต้นแบบผลิตภัณฑ์ใหม่จำนวน 3 ชิ้น ที่พัฒนาขึ้นมาจากฐานของภูมิปัญญาด้วยการนำเอาเศษพืชผักผลไม้เหลือทิ้งที่มีจำนวนมากในชุมชน เช่น เศษมะเขือเทศ และเศษเปลือกแมคคาเดเมีย โดยเศษมะเขือเทศถูกนำมาพัฒนาด้วยการแปรรูปเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์แช่อิ่มและแยมมะเขือเทศ ขณะที่เศษเปลือกแมคคาเดเมียถูกนำมาพัฒนาแปรรูปไปเป็นผงขัด และผงดูดซับ นอกจากนี้นำไปใช้เป็นส่วนผสมของการผลิตสบู่ที่มีส่วนผสมของเปลือกแมคคาเดเมีย (ภาพที่ 4-30)

ภาพที่ 4-30 การแปรรูปเศษเหลือทิ้งของมะเขือเทศและเปลือกแมคคาเดเมียพัฒนาเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์มะเขือเทศแช่อิ่ม แยมมะเขือเทศ และสบู่แมคคาเดเมีย ของชุมชนบ้านม่วงคำ ต.โป่งแยง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

- ชุมชนบ้านปงไคร้ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์จากกล้วยไม้พ้ามุ่ย 1 ชิ้น อันเป็นผลมาจากการที่คนในชุมชนได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชจากคณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ส่งผลให้ชุมชนสามารถเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชเพื่อขยายพันธุ์กล้วยไม้พ้ามุ่ยได้ นอกจากนี้ยังได้มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับต้นพ้ามุ่ยที่เพาะเลี้ยงให้มีความสวยงาม น้ำหนักเบา สะดวกในการขนส่ง และพ้ามุ่ยสามารถอยู่ในบรรจุภัณฑ์ได้เป็นเวลานาน ๆ (ภาพที่ 4-31)

ภาพที่ 4-31 การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชเพื่อแปรรูปกล้วยไม้พ้ามุ่ยเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงของชุมชนบ้านปางไคร้ ต.โป่งแยง อ.แม่อริม จ.เชียงใหม่

- ชุมชนเกษตรกรจากพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลสะลวง ตำบลชี่เหล็ก ตำบลห้วยทราย และตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการปรับพื้นที่ตนเองเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบแปลงสาธิตการปลูกผักเชิงดาอินทรีย์ ซึ่งเป็นระบบฟาร์มอัจฉริยะ (Smart Farm) โดยใช้ชุดควบคุมปั้มน้ำเพื่อการเกษตรผ่านสมาร์ทโฟน และตู้อบผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสะอาด รวมถึงพัฒนาบรรจุภัณฑ์ต้นแบบเพื่อสร้างให้กับวิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจเรือทอง ภายใต้การกำกับดูแลและคำแนะนำในการออกแบบจากคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทำให้ได้เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบจำนวน 3 ชนิด ได้แก่ เครื่องดื่มผักเชิงดา เครื่องดื่มขิงขงผสมหญ้าหวาน และเครื่องดื่มชงเห็ดหลินจือ (ภาพที่ 4-32)

ต้นแบบแปลงสาธิตสำหรับปลูกผักเชิงดาอินทรีย์ในพื้นที่ 4 ตำบลของอำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

ตำบลสะลวง

ตำบลชี่เหล็ก

ตำบลห้วยทราย

ตำบลริมเหนือ

ทดลองชุดควบคุมปั้มน้ำเพื่อการเกษตรผ่าน Smart phone

ตู้อบผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสะอาด

การนำผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นร่วมกันระหว่างวิสาหกิจชุมชน 4 ตำบล ในอำเภอแม่อริม (จ.เชียงใหม่) และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ไปจัดจำหน่ายในงานแสดงสินค้าในจังหวัดต่างๆ

ภาพที่ 4-32 การพัฒนาต้นแบบแปลงสาธิตระบบฟาร์มอัจฉริยะและการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าของวิสาหกิจชุมชน

2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- ชุมชนบ้านสบสอย และชุมชนบ้านปางหมู ตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้พัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์จากพืชและสมุนไพรท้องถิ่นจำนวน 3 ชิ้น ได้แก่ น้ำยาล้างจานสมุนไพร น้ำยาปรับผ้านุ่ม และฮอร์โมนเร่งพืช (ภาพที่ 4-33)

ภาพที่ 4-33 ชาวบ้านชุมชนบ้านสบสอยและบ้านปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากคณาจารย์วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มรภ.ชม. ในการแปรรูปพืชสมุนไพรท้องถิ่นเป็นน้ำยาล้างจานสมุนไพร น้ำยาปรับผ้านุ่มสมุนไพร และฮอร์โมนเร่งพืช

- กลุ่มเกษตรกรในโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ในชุมชนบ้านท่าโป่งแดง ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ชุมชนบ้านต่อแพ ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม ได้ร่วมกันกับคณาจารย์จากวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในการคิดค้นและพัฒนาต้นแบบตำรับอาหารจากไก่แม่ฮ่องสอนจำนวน 10 ตำรับที่เป็นอาหารไทยประยุกต์จำนวน 10 เมนู ได้แก่ เมี่ยงยำไก่สามหมอก ไช้บะไก่แม่ฮ่องสอนอบข้าวโพด บะหมี่หยกไก่แม่ฮ่องสอนอบ ไก่ทอดซอสมะขาม สเต็กไก่แม่ฮ่องสอนซอสกระเจี๊ยบแดง และกระเจี๊ยบย่าง ไก่แม่ฮ่องสอนเบอร์เกอร์ป๊อป ไก่แม่ฮ่องสอนย่างกะทิ กระทงทองใส่ไก่แม่ฮ่องสอน ไก่แม่ฮ่องสอนคั่วพริกเกลือ และซูชิไก่แม่ฮ่องสอน เป็นต้น (ภาพที่ 4-34)

ภาพที่ 4-34 ต้นแบบตำรับอาหารไทยประยุกต์จากไก่แม่ฮ่องสอนจำนวน 10 รายการ ที่ร่วมกันคิดและพัฒนาขึ้นโดยคณาจารย์ มรภ.ชม. และชุมชนบ้านต่อแพ ต.แม่เงา อ.ขุนยวม และชุมชนบ้านท่าโป่งแดง ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

- ชุมชนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย ได้พัฒนาต้นแบบปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดจากวัสดุเหลือใช้ เพื่อใช้ในครัวเรือน และพัฒนาเป็นสินค้าของชุมชนเพื่อจำหน่ายสร้างรายได้ และลดการใช้เคมีทางการเกษตรของชุมชน (ภาพที่ 4-35)

ภาพที่ 4-35 ต้นแบบปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดถูกพัฒนาขึ้นโดยชุมชนบ้านแม่ทะลุ ต.สบเมย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน และได้รับใบอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าปุ๋ยหมัก (เกรด 2) ออกโดยสำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน

▶ ได้แผนงานหรือแนวทางปฏิบัติให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรภายในชุมชนที่เหมาะสม เช่น

- ชุมชนในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลกิตติ์ช้าง ตำบลกิตติ์ช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ชุมชนบ้านเมืองกิตติ์ ชุมชนบ้านแม่ตะมาน ชุมชนบ้านสบกาย ชุมชนบ้านต้นขาม ชุมชนบ้านห้วยน้ำดัง ชุมชนบ้านทุ่งละคร ชุมชนบ้านป่าข้าวหลาม และชุมชนบ้านผาปู่จ้อมร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น และสถานประกอบการในชุมชน ในการกำหนดแผนพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการขยะในชุมชน ลดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และทัศนียภาพในพื้นที่สวยงามขึ้น (ภาพที่ 4-36)

ภาพที่ 4-36 ทีมงานจากวิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชนแห่งเอเชีย (มรภ.ชม.) ได้เข้าไปสร้างจิตสำนึกและถ่ายทอดความรู้การคัดแยกขยะให้กับชุมชนในเขต อบต.กิตติ์ช้าง รวมถึงการทำเวทีประชาคมจนสามารถกำหนดได้เป็นแผนพัฒนาชุมชนด้านการบริหารจัดการขยะให้กับ อบต.กิตติ์ช้างและชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติภายในชุมชนต่อไป

- ชุมชนบ้านโป่งสมิต(ต) ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รูปแบบการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการบริการจัดการของการท่องเที่ยววิถีชุมชนบนพื้นฐานของศาสตร์พระราชา และได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (ภาพที่ 4-37)

ภาพที่ 4-37 ทีมคณาจารย์จากศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชา (มรภ.ขม.) ได้เข้าไปส่งเสริมอาชีพ พัฒนาองค์ความรู้ และถ่ายทอดนวัตกรรมให้กับชุมชนบ้านโป่งสมิต(ต) จนได้รูปแบบการดำเนินชีวิตและแนวทางการพัฒนาชีวิตบนพื้นฐานศาสตร์พระราชา

- ตัวแทนจากชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 300 คน ได้เข้ารับการอบรมให้ความรู้และทักษะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าที่จัดขึ้นโดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน พร้อมทั้งได้มีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นในการกำหนดและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันภาคประชาชนทั้งในระดับตำบลและระดับชุมชนจนสำเร็จ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปในพื้นที่ของชุมชนตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ภาพที่ 4-38)

ภาพที่ 4-38 การอบรมและถ่ายทอดเชิงปฏิบัติการวางแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันภาคประชาชนระดับตำบลและชุมชน ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

► ชุมชนมีศูนย์หรือแหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่เทคโนโลยี/นวัตกรรม จำนวน 3 แห่ง ดังนี้

1) ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตสะลวง-ชี้เหล็ก ตำบลชี้เหล็ก อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์นี้ถูกตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริม และบริการวิชาการแก่ชุมชนเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (ภาพที่ 4-39)

ภาพที่ 4-39 ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (วิทยาเขตสะลอง-ซี้เหล็ก) อ.แมริม จ.เชียงใหม่

2) ศูนย์เรียนรู้นวัตกรรมจากสมุนไพรและไม้ ตั้งอยู่ในพื้นที่โครงการธนาคารอาหารชุมชน (เกษตรวิชญา) หมู่ 4 บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์นี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นแหล่งคลินิกเกษตร แหล่งเผยแพร่ผ่านวิจัยและเทคโนโลยีการเกษตรในรูปแบบของศูนย์ให้บริการและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี/นวัตกรรมชุมชน อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ศึกษาวิจัยและพัฒนาการเกษตรเพื่อการฟื้นฟูและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดเป็นระบบนิเวศที่สมบูรณ์ เป็นแหล่งผลิตอาหารธรรมชาติและมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน (ภาพที่ 4-40)

ภาพที่ 4-40 ศูนย์เรียนรู้นวัตกรรมจากสมุนไพรและไม้ หมู่ 4 บ้านกองแหะ ต.โป่งแยง อ.แมริม จ.เชียงใหม่

3) แหล่งเรียนรู้ศาสตร์พระราชา ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน แหล่งเรียนรู้นี้เป็นแหล่งสนับสนุนความรู้ วิจัย ทดลอง พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวทางศาสตร์พระราชาให้แก่ประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชนเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนในการทำเกษตรอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนและสร้างรายได้อย่างยั่งยืน (ภาพที่ 4-41)

ภาพที่ 4-41 แหล่งเรียนรู้ศาสตร์พระราชา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

4.3.6 ผลลัพธ์ (Outcomes)

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อยอดมาจากผลผลิตของการดำเนินโครงการแก้ไขความยากจนของประชาชนในเขตชนบททั้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน สรุปได้ดังนี้

จังหวัดเชียงใหม่

- 1) ประชาชนในตำบลแม่วิน (อำเภอแม่วาง) และในตำบลกี้ดช้าง (อำเภอแม่แตง) สามารถคัดแยกชนิดขยะและจัดการขยะได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 2) กลุ่มครัวเรือน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ ตำบลสะลวง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีรายได้จากการเข้าไปส่งเสริมการปลูก การแปรรูป และการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 3) เกษตรกรชุมชนบ้านโป่งไคร้ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม สามารถขยายพันธุ์พืชได้ด้วยตนเองเป็นจำนวนมากภายในระยะเวลาอันสั้น เนื่องจากมีองค์ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชอย่างง่าย
- 4) เกิดการตั้งคณะกรรมการการท่องเที่ยวและโฮมสเตย์ขึ้นในชุมชนบ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง และมีตัวแทนชุมชนทำหน้าที่เป็นผู้สื่อความหมายท้องถิ่น รวมทั้งมีการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวชุมชนและจำหน่ายสินค้าด้านการท่องเที่ยว
- 5) ชุมชนบ้านโป่งสมิ ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง สามารถบริหารจัดการเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าด้วยระบบเทคโนโลยีตลาดดิจิทัลได้ด้วยตนเอง

6) ผลจากการจัดทำต้นแบบแปลงสาธิตปลูกผักเชิงคาอินทรีย์ในพื้นที่ 4 ตำบล ทำให้เกิดเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรแนวร่วม ได้แก่ เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรตำบลสะลวง-ตำบลชี้เหล็ก-ตำบลห้วยทราย-ตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นต้นแบบให้กับชุมชนและประชาชนทั่วไปในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

7) ชุมชนบ้านเหล่าป่วย ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ สามารถประยุกต์ใช้พลังงานทดแทนจากพลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานจากชีวมวล มาใช้ในครัวเรือนเพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของครัวเรือนได้

8) ชุมชนบ้านปิงโค้ง ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว สามารถแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้จากการปลูกข้าวโพดมาผลิตเป็นพลังงานชีวมวลใช้ภายในครัวเรือนได้

9) ชุมชนบ้านริมเหนือ ตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม มีการกำจัดผักตบชวาและสามารถนำผักตบชวาไร้ค่า มาจักสานผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายและใช้ในครัวเรือน

10) ชุมชนบ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม มีการจัดตั้งกลุ่มสมาชิกเพื่อรวมตัวกันของคนในชุมชนดำเนินการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

11) ชุมชนบ้านเมืองกลาง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง สามารถลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนได้จากการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นพลังงานชีวมวลเพื่อใช้ในครัวเรือน และช่วยลดปัญหาขยะและปัญหาหมอกควันได้อีกทางหนึ่ง

12) เกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลสะลวง-ชี้เหล็ก อำเภอแม่ริม สามารถลดปริมาณการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในนาข้าวได้ ตั้งแต่เริ่มปลูกไปจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยไม่พึ่งพาสารเคมีเพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการผลิตข้าวโดยชีววิธีอย่างยั่งยืน

13) ชุมชนคลองแม่ข่าในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถสร้างอาชีพและรายได้เสริมจากการผลิตลูกปุ่นหนูนเหล็ก

14) กลุ่มครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านใหม่พัฒนาสันติ ตำบลแม่เงา อำเภอแม่แจ่ม สามารถออกแบบกิจกรรมและสอนตามแนวทางกิจกรรมสะเต็มศึกษา รวมทั้งสามารถทำกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์กล้วยตากได้เองร่วมกับนักเรียนในโรงเรียน อันเป็นผลมาจากการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากคณะผู้ดำเนินกิจกรรมซึ่งจัดโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1) ผลจากการนำเสนอข้อมูลและเผยแพร่ประวัติและผลงานของปราชญ์ชาวบ้านของตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ยังผลให้ประชาชนชาวแม่ฮ่องสอนได้รู้จักและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นกันมากขึ้น

2) พื้นที่เสื่อมโทรมในเขตตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สามารถฟื้นฟูและเปลี่ยนให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจได้โดยการเพาะปลูกต้นโกโก้

3) ประชาชนในตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนสามารถนำองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของชุมชน/หมู่บ้าน

4) หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในจังหวัดแม่ฮ่องสอนสามารถนำข้อมูลจากฐานข้อมูลไก่อแม่ฮ่องสอนไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่อยอดได้ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาสายพันธุ์ไก่ หรือส่งเสริมการขยายพันธุ์ไก่ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่เหมาะสม

5) ชุมชนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย และชุมชนในตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง มีน้ำสำหรับการบริโภคที่สะอาดถูกหลักอนามัย

6) ชุมชนท่องเที่ยวบนพื้นฐานศาสตร์พระราชารจำนวน 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านพะมอลอ (ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง) ชุมชนบ้านต่อแพ (ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม) และชุมชนบ้านแพมบก (ตำบลบ้านยาว อำเภอปาย) ได้เข้ารับการอบรมในโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารฯ ซึ่งจัดโดยวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้จริงกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่

7) ชุมชนบ้านห้วยบง ตำบลแม่อุคอ อำเภอขุนยวม สามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการเกษตรของตนเองได้

8) กลุ่มครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่ลำจิว ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย สามารถออกแบบกิจกรรมและสอนตามแนวทางกิจกรรมสะเต็มศึกษา รวมทั้งกลุ่มครูและนักเรียนในโรงเรียนสามารถแปรรูปวัตถุดิบที่พบมากในท้องถิ่นเป็นผลิตภัณฑ์อาหาร (เช่น แปรรูปกล้วยดิบเป็นกล้วยฉาบหลากหลายรส) เพื่อจัดจำหน่ายได้

4.3.7 ผลกระทบ (Impacts)

1) ก่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินการเกษตรปลอดภัยของกลุ่มเกษตรกรสมุนไพรรอินทรีย์

2) ผลผลิตทางการเกษตรมีความปลอดภัยมากขึ้นจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนการใช้ปุ๋ยเคมี และเกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศเกษตร

3) กลุ่มเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและชุมชนเกิดความเข้มแข็ง มั่นคงและยั่งยืนจากการผลิตพืชอินทรีย์รวมถึงพืชโกโก้จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4) อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ช่วยยกระดับท้องถิ่นให้เป็นชุมชนอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่มีการตกแต่งด้วยทักษะฝีมือ ร้อมลวดลายที่สะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ทางภูมิศาสตร์ และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตเหลือทิ้งจากการเกษตร

5) ชุมชนสามารถนำผลิตภัณฑ์ผ้าไปพัฒนาต่อยอดเป็นอาชีพใหม่ของกลุ่มเช่น ทำกระเป๋า รูปแบบต่าง ๆ และทำของที่ระลึก เช่น พวงกุญแจ และต่างหู เป็นต้น

6) เกิดแหล่งผลิตลูกปัดคุณภาพดีขึ้นในชุมชนคลองแม่ข่าเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

7) ภูมิปัญญาของปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่นได้รับการสืบทอด สืบสานศิลปวัฒนธรรมให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

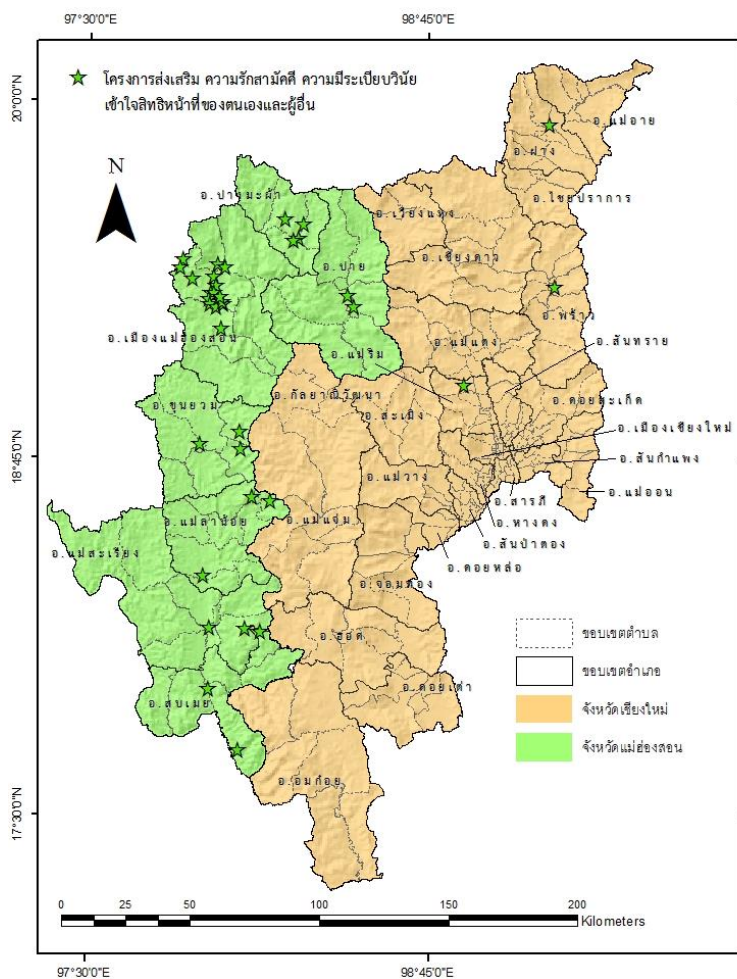
8) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลจากฐานข้อมูลไก่อแม่ฮ่องสอนไปแปลงเป็นสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาสายพันธุ์ หรือส่งเสริมการขยายพันธุ์ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่เหมาะสม

9) เกิดเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่ดีของชุมชน ทั้งระหว่างชุมชนด้วยกันเอง และระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัย

10) เกิดการพัฒนาท้องถิ่นที่สามารถร่วมไปกับการพัฒนานักศึกษาและบุคลากรเพื่อการบริการวิชาการแก่สังคมให้มีคุณภาพและประสิทธิผล

4.4 ผลการดำเนินงานในโครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น เป็นจำนวนทั้งหมด 13 โครงการ โดยแบ่งเป็นการดำเนินงานในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 โครงการ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 8 โครงการ และครอบคลุมทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 โครงการ

4.4.1 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

เป้าหมาย ในจังหวัดเชียงใหม่ มีกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 3 ชุมชน โดยกระจายอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย 3 ตำบล 3 อำเภอ ได้แก่ 1) ชุมชนบ้านแม่ใจใต้ ต.เวียง อ.ฝาง 2) ชุมชนบ้านป่าตุ้มดอน ต.ป่าตุ้ม อ.พร้าว และ 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ศูนย์แม่ริม) ต.สะลวง อ.แม่ริม สำหรับจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 33 ชุมชน กระจายอยู่ในพื้นที่ 19 ตำบล และ 7 อำเภอ โดยอำเภอแม่ฮ่องสอนได้รับการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวเป็นจำนวนมากที่สุด (ภาพที่ 4-42)

ในส่วนโครงการรายย่อยที่อยู่ภายใต้โครงการหลัก โครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น จำนวน 13 โครงการ รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ ได้สรุปและแสดงไว้ในตารางที่ 4-11

ภาพที่ 4-42 ตำแหน่งที่ตั้งของชุมชน/กลุ่มเป้าหมายที่ มรภ.ชม.เข้าไปดำเนินโครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ 4-11 รายชื่อโครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

โครงการส่งเสริม ความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น (13 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
จังหวัดเชียงใหม่ (4 โครงการ)	
1. โครงการการสร้างสำนึกร่วมแห่งความเป็นชุมชนของเด็กและเยาวชน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอฝาง (บ้านแม่ใจใต้ ตำบลเวียง)	คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
2. โครงการการสร้างแหล่งเรียนรู้วัดป่าตุ่มดอนผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการท่องเที่ยวตามแนวคิด GLAM พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอพร้าว (บ้านป่าตุ่มดอน ตำบลป่าตุ่ม)	คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
3. โครงการพัฒนาองค์ความรู้และสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับ "พระปานปอง" พระพุทธรูปที่สร้างจากดอกไม้ของชาวไทใหญ่เพื่อการศึกษาการท่องเที่ยว พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอพร้าว (บ้านป่าตุ่มดอน ตำบลป่าตุ่ม)	คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
4. โครงการสร้างสรรค์พุทธศิลป์จากดอกไม้ประกอบศาสนพิธีเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนไทใหญ่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอพร้าว (บ้านป่าตุ่มดอน ตำบลป่าตุ่ม)	คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
จังหวัดแม่ฮ่องสอน (8 โครงการ)	
1. โครงการปลูกฝังจิตสำนึกรักบ้านเกิดแม่ฮ่องสอนด้วยอาชีพเศรษฐกิจพอเพียง พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)	สถาบันวิจัยเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่น
2. โครงการป้องกันท้องไม่พร้อมในกลุ่มวัยรุ่นในสถานศึกษา พื้นที่ดำเนินการ: - อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (รร.ชุมชนหมอกจำแป่ ตำบลหมอกจำแป่ รร.ผาบ่อง ตำบลผาบ่อง และ รร.ห้วยผา ตำบลห้วยผา) - อำเภอปางมะผ้า (รร.บ้านแม่ละนา ตำบลปางมะผ้า รร.วนาหลวง และ รร.บ้านถ้ำลอด ตำบลถ้ำลอด) - อำเภอขุนยวม (รร.ชุมชนต่อแพวิทยา ตำบลต่อแพ รร.บ้านปางตอง ตำบลแม่อุคอ และ รร.บ้านหัวปอน ตำบลแม่ยวมน้อย) - อำเภอสบเมย (รร.แม่สวด และรร.บ้านนาตอย ตำบลแม่สวด และ รร.บ้านห้วยกึ่ง ตำบลป่าโปง) - อำเภอแม่ลาน้อย (รร.บ้านส้มป่อย ตำบลขุนแม่ลาน้อย รร.บ้านห้วยผึ้งใหม่ ตำบลแม่ไถ และรร.บ้านท่าสองแคว ตำบลแม่ลาน้อย) - อำเภอแม่สะเรียง (รร.สังวาลย์วิทยา ตำบลแม่เหาะ รร.บ้านจอมแจ้งมิตรภาพที่ 193 และรร.บ้านไร่วิทยา ตำบลแม่สะเรียง) - อำเภอปาย (รร.บ้านแม่ปิง ตำบลแม่ฮี้ รร.บ้านทุ่งยาว ตำบลทุ่งยาว และ รร.บ้านเมืองแปง ตำบลเมืองแปง)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
3. โครงการรู้รักสามัคคีจิตอาสาเดินตามรอยพ่อเพื่อพัฒนาพื้นที่ป่าเปียก พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)	สถาบันวิจัยเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่น
4. โครงการรู้รักสามัคคีจิตอาสาเพื่อพัฒนาพื้นที่ในวิทยาเขตแม่ฮ่องสอนและชุมชนโดยรอบวิทยาเขตแม่ฮ่องสอนตามศาสตร์พระราชา พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)	สถาบันวิจัยเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่น
5. โครงการรู้รักสามัคคีด้วยกระบวนการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
6. โครงการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

โครงการส่งเสริม ความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น (13 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
7. โครงการศูนย์การเรียนรู้ด้านสุขภาพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุประชาชนในตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (ตำบลปางหมู บ้านปางหมู บ้านทุ่งไม้สัก บ้านทุ่งกองมู บ้านในสอย บ้านสบป่อง บ้านสบสอย บ้านไม้สะเป่ บ้านพะไซโหล่ บ้านขานเมือง บ้านขุนกลาง และบ้านดอยแสง)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
8. โครงการส่งเสริมชุมชนเกษตรอินทรีย์ต้นแบบพอเพียงของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู)	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน (1 โครงการ)	
โครงการพัฒนาศักยภาพวัยเด็กวัยเรียนมุ่งเน้นทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมค่ายลูกเสือ พื้นที่ดำเนินการ: 1) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตำบลสะลวง (อำเภอแมริม) 2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ตำบลปางหมู (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน)	กองกลาง สำนักงานอธิการบดี

4.4.2 สภาพปัญหาของพื้นที่

กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินโครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีจำนวนทั้งหมด 36 กลุ่มเป้าหมาย/ชุมชน แบ่งเป็น จังหวัดเชียงใหม่ 3 กลุ่มเป้าหมาย/ชุมชน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 33 กลุ่มเป้าหมาย/ชุมชน ซึ่งทั้ง 36 กลุ่มเป้าหมาย/ชุมชนนี้ ส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนในกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา โดยจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ในพื้นที่ 3 ตำบล 3 อำเภอ ได้แก่ ตำบลเวียง (อำเภอฝาง) ตำบลป่าตุ่ม (อำเภอพร้าว) และตำบลสะลวง (อำเภอแมริม)

ส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนกลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ในพื้นที่ 19 ตำบล 7 อำเภอ ได้แก่ ตำบลต่อแพ ตำบลแม่อุคอ และตำบลแม่มวน้อย (อำเภอขุนยวม) ตำบลถ้ำลอด และตำบลปางมะผ้า (อำเภอปางมะผ้า) ตำบลทุ่งยาว ตำบลแม่ฮี้ และตำบลเมืองแปง (อำเภอปาย) ตำบลหมอกจำแป่ ตำบลห้วยผา ตำบลมาบ่อ และตำบลปางหมู (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน) ตำบลแม่ลาน้อย ตำบลขุนแม่ลาน้อย และตำบลห้วยโก๋ (อำเภอแม่ลาน้อย) ตำบลแม่สะเรียง และตำบลแม่เหาะ (อำเภอแม่สะเรียง) ตำบลแม่สวด และตำบลป่าโป่ง (อำเภอสบเมย)

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในภาพรวมของพื้นที่ พบว่า ชุมชน/กลุ่มเป้าหมายทั้ง 36 กลุ่มในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่างประสบกับปัญหา ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิกฤตเศรษฐกิจ
2. ขาดผู้สืบทอดวัฒนธรรมชุมชน
3. การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ
4. ความเสี่ยงต่อการสูญหายและสูญเสียองค์ความรู้และภูมิปัญญาชาวบ้าน
5. ปัญหาของเด็กวัยเรียน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กติดเกมส์ ปัญหาท้องก่อนแต่ง และปัญหาสุขภาพจิต เป็นต้น

4.4.3 วิธีการดำเนินการ/แก้ไขปัญหา

- 1) ค้นหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา รวมถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา
- 2) จัดกิจกรรม/ โครงการอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะเด็กเยาวชน และคนทำงาน รวมถึงผู้สูงอายุ ให้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน
- 3) กำหนดและแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาส่งเสริมความรักความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นบนพื้นฐานของศาสตร์พระราชา และการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและมหาวิทยาลัย

4.4.4 ตัวชี้วัด (KPI)

- 1) จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีไม่ต่ำกว่า 2,500 คน
- 2) มีฐานข้อมูล/ชุดสื่อการพัฒนาและเสริมสร้างการเรียนรู้ของชุมชนที่สร้างขึ้นจากความตระหนัก ความเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นบนพื้นฐานของศาสตร์พระราชา และการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและมหาวิทยาลัย อย่างน้อย 1 ชิ้น

4.4.5 ผลผลิต (Outputs)

▶ ได้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนและผู้สูงอายุเข้าร่วมในกิจกรรมการเสริมสร้างความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นเป็นจำนวน 2,738 คน ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- เด็กและเยาวชนบ้านแม่ใจใต้ ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน เข้าร่วมกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดทำฐานข้อมูลของตนเอง เพื่อให้เยาวชนเกิดความตระหนักและสำนึกรักในชุมชนของตนเอง (ภาพที่ 4-43)

ภาพที่ 4-43 กิจกรรมการสร้างสำนึกร่วมแห่งความเป็นชุมชนของเด็กและเยาวชนบ้านแม่ใจใต้ ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่

- ผู้กำกับลูกเสือรวมทั้งลูกเสือและเนตรนารี เข้าร่วมกิจกรรมค่าย จำนวน 1,668 คน แบ่งเป็นที่ค่ายชุมนุมลูกเสือเนตรนารีที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (วิทยาเขตสะลวง-ชี้เหล็ก) จำนวน 988 คน (ผู้กำกับลูกเสือ 123 คน ลูกเสือเนตรนารี 865 คน) และค่ายชุมนุมลูกเสือเนตรนารีที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน) จำนวน 680 คน (ผู้กำกับลูกเสือ 80 คน ลูกเสือเนตรนารี 600 คน) ทั้งผู้กำกับลูกเสือ ลูกเสือและเนตรนารีทั้งหมดที่เข้าค่ายชุมนุมในครั้งนี้ ได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในกระบวนการลูกเสือ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีผ่านกระบวนการค่ายลูกเสือ (ภาพที่ 4-44)

ภาพที่ 4-44 กิจกรรมการเสริมสร้างความสามัคคีผ่านกระบวนการค่ายลูกเสือทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- นักเรียนจำนวน 840 คน จาก 21 โรงเรียน ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมในโครงการการป้องกันท้องไม่พร้อมในกลุ่มวัยรุ่นในสถานศึกษา เพื่อให้กลุ่มวัยรุ่นมีทักษะชีวิต และมีความมั่นใจในตนเองในการป้องกันท้องไม่พร้อม (ภาพที่ 4-45) โดยคณະนักเรียนจากโรงเรียนทั้ง 21 โรงเรียนที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมมาจาก 7 อำเภอ ประกอบด้วย 1) อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน: โรงเรียนชุมชนหมอกจำแป่ โรงเรียนผาบ่อง และโรงเรียนห้วยผา 2) อำเภอปางมะผ้า: โรงเรียนบ้านแม่ละนา โรงเรียนนาหลวง และโรงเรียนบ้านถ้ำลอด 3) อำเภอขุนยวม: โรงเรียนชุมชนต่อแพวิทยา โรงเรียนบ้านปางตอง และโรงเรียนบ้านหัวปอน 4) อำเภอสบเมย: โรงเรียนแม่สวด โรงเรียนบ้านนาตอย และโรงเรียนบ้านห้วยกุ่ม 5) อำเภอปาย: โรงเรียนบ้านแม่ปิง โรงเรียนบ้านทุ่งยาว และโรงเรียนบ้านเมืองแปง 6) อำเภอแม่ออน: โรงเรียนบ้านสัมปอ โรงเรียนบ้านห้วยผึ้งใหม่ และโรงเรียนบ้านท่าสองแคว และ 7) อำเภอแม่สะเรียง: โรงเรียนสังวาลย์วิทยา โรงเรียนบ้านจอมแจ้งมิตรภาพที่193 และโรงเรียนบ้านไร่วิทยา

ภาพที่ 4-45 กิจกรรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันท้องไม่พร้อมในกลุ่มวัยรุ่นในสถานศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน จำนวน 120 คน เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรัฐรักสามัคคีจิตอาสาเดินตามรอยพ่อเพื่อพัฒนาพื้นที่ป่าเปียก ด้วยการร่วมแรงร่วมใจกันสร้างฝายชะลอน้ำและฝายดักตะกอนในพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เพื่อให้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำและทำให้พื้นที่บริเวณนั้นเป็นแนวกันไฟเปียก (Wet fire break) ชุ่มชื้นตลอดเวลา (ภาพที่ 4-46)

ภาพที่ 4-46 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ดำเนินกิจกรรมจิตอาสาสามัคคีร่วมกันสร้างฝายชะลอน้ำและฝายดักตะกอนเพื่อพัฒนาพื้นที่ป่าเปียกตามแนวพระราชดำริ

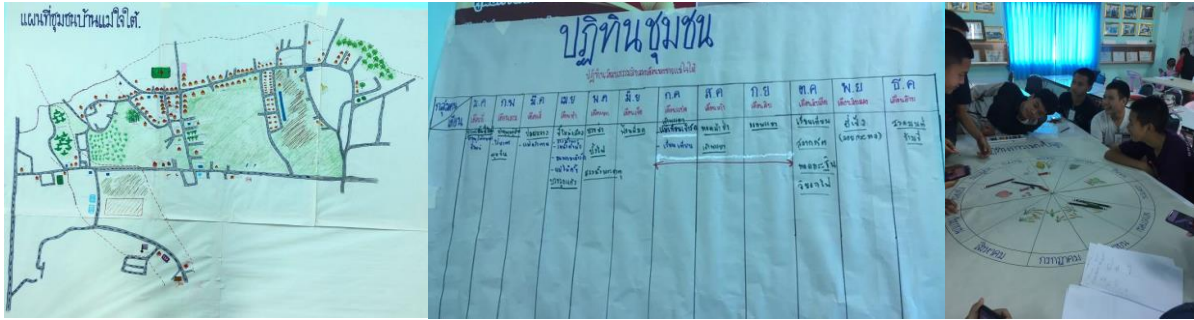
- ตัวแทนผู้สูงอายุจำนวน 80 คน จาก 13 หมู่บ้านในตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ บ้านปางหมู บ้านทุ่งไม้สัก บ้านทุ่งกองมู บ้านในสอย บ้านใหม่ บ้านสบป่อง บ้านสบสอย บ้านไม้แฉะ บ้านไม้สะเป บ้านพะโฮโหล่ บ้านขุนกลาง บ้านชานเมือง และบ้านดอยแสง ได้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุในตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสุขภาพที่ดี (ภาพที่ 4-47)

ภาพที่ 4-47 ผู้สูงอายุใน ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน เข้าร่วมโครงการเพื่อทำกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาพ

▶ ได้ฐานข้อมูลหรือชุดสื่อเสริมสร้างเรียนรู้ของชุมชนที่สร้างขึ้นจากภูมิปัญญา ความตระหนักรู้ ความเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นบนพื้นฐานของศาสตร์พระราชา และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ด้านความสามัคคีอย่างยั่งยืน จำนวน 3 ชุด ได้แก่ ฐานข้อมูลชุมชนบ้านแม่ใจใต้ ฐานข้อมูลชุมชน และการเรียนรู้บ้านป่าต๋มดอน

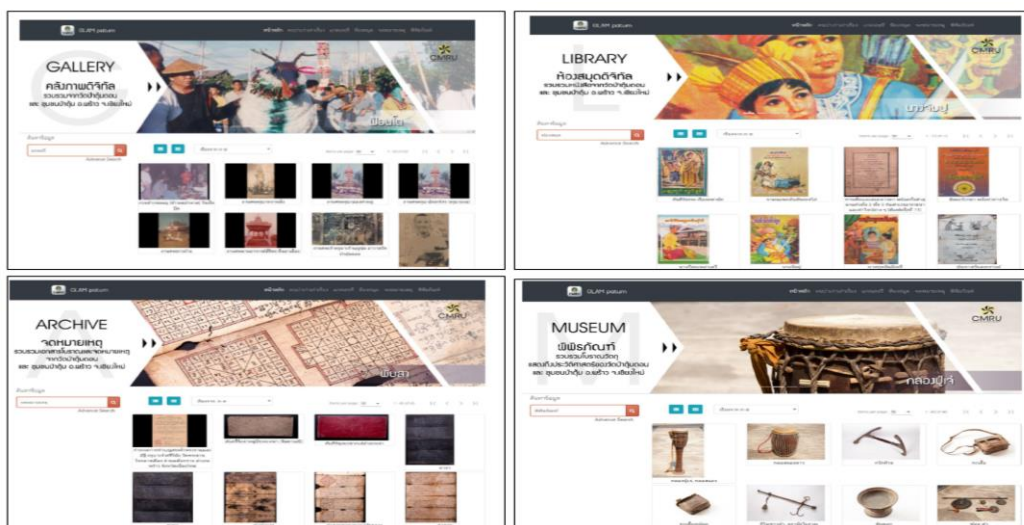
- ฐานข้อมูลชุมชนบ้านแม่ใจใต้ (ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่) ที่เกิดขึ้นจากการร่วมมือกันสำรวจและเก็บข้อมูลโดยวิธีเชิงคุณภาพของเด็กและเยาวชนในหมู่บ้านแม่ใจใต้ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ชุมชน โดยฐานข้อมูลชุมชน ประกอบด้วย แผนที่เดินดิน ประวัติศาสตร์ชุมชน ปฏิทินประเพณีชุมชน ประวัติบุคคลสำคัญในชุมชน และโครงสร้างองค์กรชุมชน ซึ่งสามารถใช้สำหรับการวางแผนและพัฒนาชุมชนได้ในอนาคต (ภาพที่ 4-48)

ภาพที่ 4-48 กิจกรรมการสร้างฐานข้อมูลชุมชนบ้านแม่ใจใต้ ประกอบด้วย แผนที่ชุมชน ปฏิทินประเพณีชุมชน และปฏิทินการเพาะปลูก

- ได้ฐานข้อมูลชุมชน สื่อการเรียนรู้ และผลงานพุทธศิลป์จากดอกไม้ของชุมชนบ้านป่าต๋มดอน ตำบลป่าต๋ม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่อันเป็นผลมาจากการขับเคลื่อนดำเนินการในโครงการยุทธศาสตร์ฯ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 3 โครงการ โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ดังนี้

(1) โครงการการสร้างแหล่งเรียนรู้วัดป่าต๋มดอนผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการท่องเที่ยวตามแนวคิด GLAM ซึ่งเป็นแนวคิดหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการรูปแบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้ครอบคลุมแหล่งเรียนรู้ 4 รูปแบบ คือ แกลลอรี่ (Gallery) ห้องสมุด (Library) หอจดหมายเหตุ (Archive) และพิพิธภัณฑ์ (Museum) ซึ่งผลผลิตที่ได้จากโครงการนี้นอกจากระบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์แหล่งเรียนรู้วัดป่าต๋มดอนแล้ว ยังทำให้วัดและชุมชนป่าต๋มดอนเป็นที่รู้จักและช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นรวมถึงการกระตุ้นเศรษฐกิจให้เพิ่มขึ้นในท้องถิ่นด้วย (ภาพที่ 4-49)

ภาพที่ 4-49 ระบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์แหล่งเรียนรู้วัดป่าต๋มดอน ต.ป่าต๋ม อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ ตามแนวคิด GLAM

(2) โครงการการพัฒนาองค์ความรู้และสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับ “พระปانبอง” พระพุทธรูปที่สร้างจากดอกไม้ของชาวไทยใหญ่ เพื่อการศึกษาและการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวม องค์ความรู้ ความเชื่อ เกี่ยวกับพระปانبอง (พระพุทธรูปดอกไม้) ของชาวไทยใหญ่ ซึ่งผลผลิตที่ได้จากโครงการนี้ คือ ชุดสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับพระปانبอง (พระพุทธรูปดอกไม้) เพื่อเผยแพร่ (ภาพที่ 4-50)

ภาพที่ 4-50 ชุดสื่อการเรียนรู้เรื่องพระปانبอง

(3) โครงการการสร้างสรรคพุทธศิลป์จากดอกไม้ประกอบศาสนพิธีเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนไทยใหญ่ในพื้นที่ตำบลป่าต๋ม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม เป็นการศึกษาและพัฒนาบนพื้นฐานความจริงของภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการใช้สีจากดอกไม้มาสร้างผลงานจิตรกรรม และนำมาพัฒนาสู่งานสร้างสรรค์พุทธศิลป์จากดอกไม้ประกอบศาสนพิธี ซึ่งผลผลิตที่ได้จากการดำเนินโครงการนี้คือ งานพุทธศิลป์จากมวลสารเกษรดอกไม้ที่สร้างสรรค์ผลงานโดยชาวบ้านในชุมชนบ้านป่าต๋มตอน ต.ป่าต๋ม อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

ภาพที่ 4-51 การร่วมมือกันสร้างสรรค์งานพุทธศิลป์จากดอกไม้โดยคนในชุมชนบ้านป่าต๋มตอน ต.ป่าต๋ม อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

4.4.6 ผลลัพธ์ (Outcomes)

- 1) เด็กและเยาวชนเกิดความรักความสามัคคีโดยใช้กิจกรรมลูกเสือเป็นฐาน เกิดความภูมิใจในการเป็นลูกเสือเปรียบได้กับ “ยุวชนทหารของพระราชินี”
- 2) กลุ่มแกนนำเยาวชนสามารถสืบทอดทักษะและแนวทางของการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เยาวชนมีความตระหนักและสำนึกรักชุมชนของตน
- 3) ชุดสื่อการเรียนรู้ หนังสือ และฐานข้อมูลวัดป่าตุ้มดอนและชุมชนบ้านป่าตุ้มดอน ถูกจัดเก็บรวบรวม อนุรักษ์และเผยแพร่อย่างเป็นระบบเพื่อเป็นการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง ส่งเสริม สืบสานและเผยแพร่ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทใหญ่ โดยให้วัดป่าตุ้มดอนเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลในลักษณะสื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษา และการท่องเที่ยวตามแนวคิด GLAM
- 4) ชุมชนสามารถสร้างสรรค์ผลงานพุทธศิลป์จากดอกไม้ประกอบศาสนพิธีได้เองเพื่อส่งเสริมความเป็นอัตลักษณ์ชุมชนไทใหญ่ในตำบลป่าตุ้ม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- 5) เกิดต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
- 6) ผู้สูงอายุทำกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมทางสังคมเพิ่มมากขึ้น ไม่ทำให้เกิดความรู้สึกสูญเสียบทบาทและความรู้สึกในคุณค่าของตนเองลดลง
- 7) กลุ่มเยาวชนที่เป็นนักเรียนของโรงเรียนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความรู้และสามารถปรับใช้ความรู้เรื่องการป้องกันท้องไม่พร้อมในชีวิตประจำวัน
- 8) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน และชุมชนที่อาศัยอยู่โดยรอบ สามารถใช้ประโยชน์จากฝายชะลอน้ำและฝายดักตะกอนในการเก็บกักน้ำและสร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่า

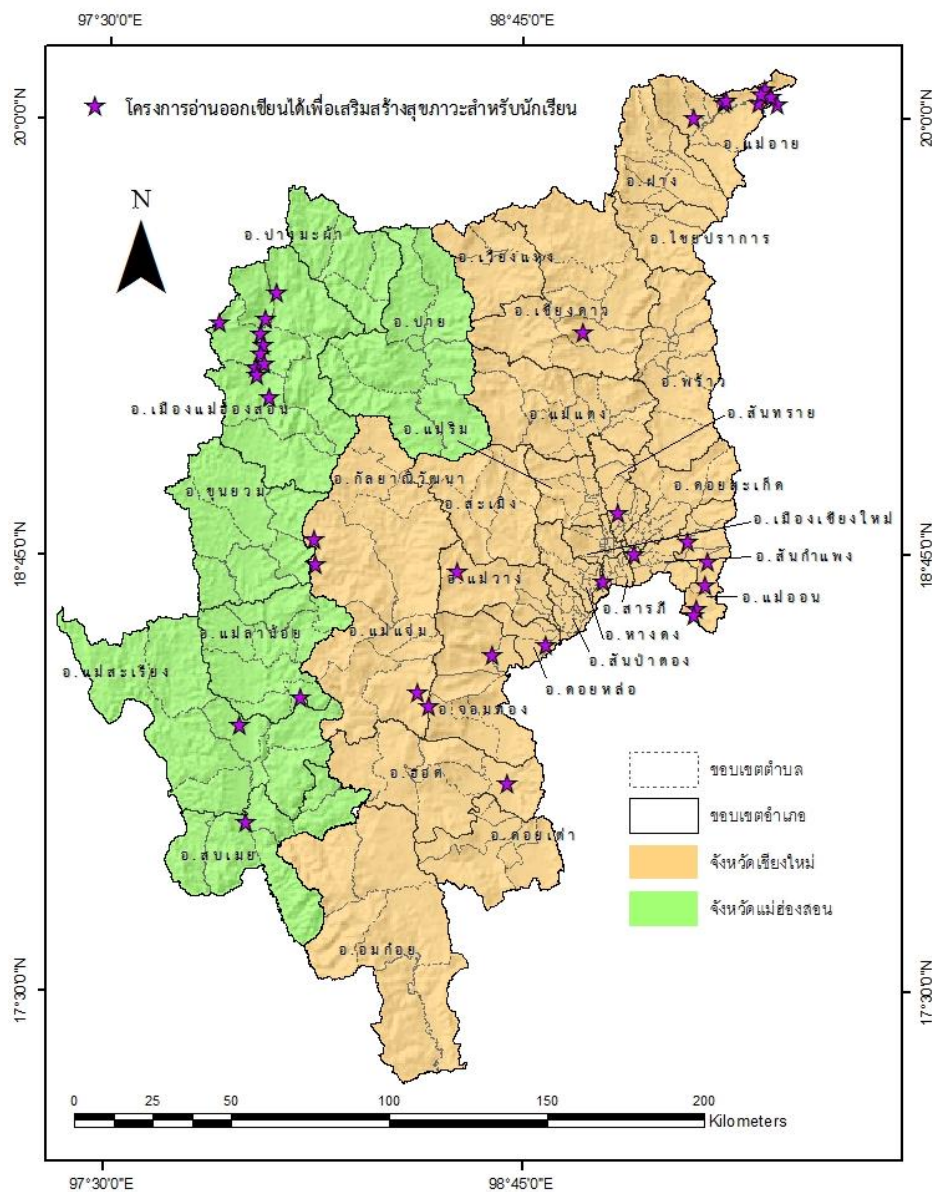
4.4.7 ผลกระทบ (Impacts)

- 1) ชุมชนบ้านแม่ใจใต้ ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีการสืบทอดแนวทางการพัฒนาชุมชนจากเด็กและเยาวชนในรุ่นปัจจุบันไปสู่คนรุ่นใหม่ในอนาคต
- 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีแหล่งเรียนรู้ หนังสือ และชุดสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้บริการแก่ชาวบ้านในชุมชน นักเรียน นักวิชาการ นักวิจัย ตลอดจนผู้ที่สนใจทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ และเข้าถึงสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธรูปนปกป้อง ตลอดถึงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมไทใหญ่ที่หลอมรวมอยู่ในวัดและชุมชนป่าตุ้มดอน ตำบลป่าตุ้ม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้
- 3) ผลงานพุทธศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยชุมชนบ้านป่าตุ้มดอน ตำบลป่าตุ้ม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของชุมชน เกื้อหนุนให้เกิดความยั่งยืนในอัตลักษณ์ของชุมชน
- 4) ผู้สูงอายุในตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสุขภาพที่ดีขึ้น
- 5) ปัญหาค่าที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรลดลงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 6) เกิดเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนากิจการลูกเสือ

4.5 ผลการดำเนินงานในโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ดำเนินงานโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียนทั้งหมด 5 โครงการ โดยดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่ 1 โครงการ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2 โครงการ และดำเนินการครอบคลุมทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน 2 โครงการ

4.5.1 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมาย ในจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 26 โรงเรียน โดยกระจายอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย 17 ตำบล 12 อำเภอ โดยอำเภอแม่เมาะได้รับการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวเป็นจำนวนมากที่สุด สำหรับจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 15 โรงเรียน กระจายอยู่ในพื้นที่ 9 ตำบล และ 4 อำเภอ โดยอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนได้รับการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวเป็นจำนวนมากที่สุด (ภาพที่ 4-52)

ภาพที่ 4-52 ตำแหน่งที่ตั้งของกลุ่มเป้าหมายที่ มจร.ชม.เข้าไปดำเนินโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน

ในส่วนโครงการย่อยอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้โครงการออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน จำนวน 5 โครงการ รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ ได้ถูกนำมาสรุปและแสดงไว้ในตารางที่ 4-12

ตารางที่ 4-12 รายชื่อโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน

โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน (5 โครงการ)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
จังหวัดเชียงใหม่ (1 โครงการ)	
1. โครงการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอฮอด (โรงเรียนบ้านตาลเหนือ ตำบลบ้านตาล)	สำนักหอสมุด
จังหวัดแม่ฮ่องสอน (2 โครงการ)	
1. โครงการการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พื้นที่ดำเนินการ: อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (ตำบลจองคำ 3 โรงเรียน ตำบลผาบ่อง 2 โรงเรียน ตำบลปางหมู 2 โรงเรียน และตำบลหมอกจำแป้ 1 โรงเรียน)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
2. โครงการวิจัย เรื่อง พัฒนาหนังสือภาพตัวอักษรภาษาอังกฤษ-ไทใหญ่-ไทย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมแบบบูรณาการ พื้นที่ดำเนินการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ตำบลปางหมู อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน (2 โครงการ)	
1. โครงการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พื้นที่ดำเนินการ: 1) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ โรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย ตำบลป่าไผ่ (อำเภอสันทราย) 2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย (อำเภอสบเมย)	วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน
2. โครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน พื้นที่ดำเนินการ: 1) จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตำบลบ้านหลวงและตำบลบ้านแปะ (อำเภอจอมทอง) ตำบลดอยหล่อ (อำเภอดอยหล่อ) ตำบลต้นเปา (อำเภอสันกำแพง) ตำบลบ้านตาล (อำเภอฮอด) ตำบลแม่สาวและตำบลท่าตอน (อำเภอแม่เมาะ) ตำบลเวียง (อำเภอฝาง) ตำบลข้าวเม็ง (อำเภอสารภี) ตำบลทาเหนือ ตำบลแม่ทา และตำบลบ้านสหกรณ์ (อำเภอแม่ออน) ตำบลแม่วิน (อำเภอแม่วาง) ตำบลแม่ศึก และตำบลกองแขก (อำเภอแม่แจ่ม) 2) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ตำบลป่าแป๋ (อำเภอแม่สะเรียง) ตำบลห้วยห้อม (อำเภอแม่ลาน้อย) ตำบลปางหมู ตำบลห้วยผา และตำบลผาบ่อง (อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน)	สำนักหอสมุด

4.5.2 สภาพปัญหาของพื้นที่

ด้วยกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะของนักเรียน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีจำนวนทั้งหมด 41 โรงเรียนและอีก 1 มหาวิทยาลัย แบ่งเป็นในจังหวัดเชียงใหม่ 26 โรงเรียน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 16 โรงเรียนกับอีก 1 มหาวิทยาลัย ซึ่งทั้ง 42 กลุ่มเป้าหมาย/สถานศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นครูและนักเรียน รวมทั้งนักศึกษา โดยในจังหวัดเชียงใหม่โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ในพื้นที่ 12 อำเภอ 17 ตำบล ดังนี้

- อำเภอแม่แจ่ม ได้แก่ โรงเรียนบ้านโม่งหลวง (ตำบลกองแขก) โรงเรียนบ้านปางอู้งและโรงเรียนบ้านปางอู้ง สาขาบ้านแม่สะต๊อบ (ตำบลแม่ศึก)

- อำเภอสารภี ได้แก่ โรงเรียนปากเหมือง (ตำบลขัวมุง)
- อำเภอเชียงดาว ได้แก่ โรงเรียนบ้านถ้ำ (ตำบลถ้ำ)
- อำเภอดอยหล่อ ได้แก่ โรงเรียนวัดดอนซิ่น (ตำบลดอยหล่อ)
- อำเภอสันกำแพง ได้แก่ โรงเรียนสันมะฮักฟ้า (ตำบลต้นเปา)
- อำเภอแม่เมาะ ได้แก่ โรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ โรงเรียนบ้านห้วยศาลา โรงเรียนบ้านสุขฤทัย โรงเรียนโชคคุณะเกษมบ้านเมืองงาม โรงเรียน ตชด. ศึกษาอนุสรณ์ 3 โรงเรียนกมล-เรียนสุโกศล (ทั้งหมดอยู่ในตำบลท่าตอน) และโรงเรียนบ้านแม่สาว (ตำบลแม่สาว)
- อำเภอแม่เมาะ ได้แก่ โรงเรียนแม่ตะไคร้ (ตำบลทาเหนือ) โรงเรียนบ้านสหกรณ์ 2 (ตำบลบ้านสหกรณ์) โรงเรียนวัดห้วยทราย และโรงเรียนวัดดอนชัย (ตำบลแม่ทา)
- อำเภอฮอด ได้แก่ โรงเรียนบ้านตาลเหนือ (ตำบลบ้านตาล)
- อำเภอจอมทอง ได้แก่ โรงเรียนขุนแปะ (ตำบลบ้านแปะ) และโรงเรียนบ้านเมืองกลาง (ตำบลบ้านหลวง)
- อำเภอสันทราย ได้แก่ โรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย (ตำบลป่าไผ่)
- อำเภอแม่วาง ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยตอง (ตำบลแม่วีน)
- อำเภอฝาง ได้แก่ โรงเรียนบ้านเวียงฝาง (ตำบลเวียง)

ในส่วนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนกลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ในพื้นที่ 4 อำเภอ 9 ตำบล ดังนี้

- อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู โรงเรียนกุงไม้สักมิตรภาพที่ 98 ศูนย์การเรียนรู้ ตชด. บ้านดอยแสง โรงเรียนบ้านทุ่งกองมู และโรงเรียนบ้านสบป่อง (ทั้งหมดอยู่ในตำบลปางหมู) โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน โรงเรียน อบจ.บ้านจองคำ และโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน (แผนกประถม) (ทั้งหมดอยู่ในตำบลจองคำ) โรงเรียนบ้านผาบ่อง และโรงเรียนบ้านท่าโป่งแดง (ตำบลผาบ่อง) โรงเรียนชุมชนบ้านหมอกจำแป่ (ตำบลหมอกจำแป่) โรงเรียนนาปลาจาด (ตำบลห้วยผา)
- อำเภอแม่ลาน้อย ได้แก่ โรงเรียนศิษย์เก่าพยาบาลศิริราชบ้านดง (ตำบลห้วยหอม)
- อำเภอแม่สะเรียง ได้แก่ โรงเรียนบ้านอมพาย (ตำบลป่าแป๋)
- อำเภอสบเมย ได้แก่ โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ (ตำบลสบเมย)

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในภาพรวมของพื้นที่ พบว่า โรงเรียนทั้ง 41 โรงเรียน + 1 มหาวิทยาลัย ในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่างประสบกับปัญหา ดังนี้

- 1) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
- 2) ขาดข้อมูล บทเรียนและสื่อเพื่อสร้างความรู้ให้กับชุมชน

3) ครูผู้สอนขาดประสบการณ์ในการสร้างแรงบันดาลใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และการเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

4) การเรียนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการใช้สื่อที่ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

5) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านการสอนภาษาอังกฤษ

6) ขาดห้องสมุด หรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4.5.3 วิธีการดำเนินการ/แก้ไขปัญหา

1) วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของนักเรียนและครูเพื่อจัดทำหลักสูตรและเพื่อแก้ไขปัญห การอ่านออกเขียนได้และการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community)

2) ประเมินระดับความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ และการคิดวิเคราะห์ทั้งก่อนเรียน และ หลังเรียน

3) ออกแบบและพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน

4) จัดประชุมและอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษา

5) เสริมสร้างศักยภาพของครูและชุมชนโดยรอบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนด้วยการพัฒนา เทคนิคและทักษะในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการบูรณาการกับศาสตร์พระราชา

6) พัฒนาห้องสมุดให้สวยงาม มีหนังสือหลากหลาย และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้

7) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

4.5.4 ตัวชี้วัด (KPI)

1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสามารถจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา และสามารถใช้อสื่อการสอนได้

2) นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ และคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น ผ่านกระบวนการจัดการเรียน การสอน และการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

3) มีนวัตกรรมด้านการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนอย่างน้อย 2 ชิ้นงาน

4) ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเป็นระบบอย่างน้อย 1 แหล่ง

4.5.5 ผลผลิต (Outputs)

► ครูและบุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนจำนวน 36 โรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัด แม่ฮ่องสอน ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยร่วมกับ ทีมคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ซึ่งพบว่าครูที่เข้ารับการอบรม คิดเป็นจำนวนเป็นร้อยละ 100 สามารถผลิตและพัฒนา

หลักสูตรและสื่อที่หลากหลายสำหรับการจัดการเรียนการสอนได้ พร้อมทั้งนำไปทดลองใช้กับนักเรียนในโรงเรียนของตนทั้ง 36 โรงเรียน เพื่อประกอบการเรียนการสอนในการแก้ไขปัญหาการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภาพที่ 4-53) โดยโรงเรียนทั้งหมด 36 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 นี้ ได้แก่

(1) โรงเรียนเพียงหลวง 1 (บ้านท่าตอน) ในทูลกระหม่อมมหัศจรรย์อุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี อ. แม่เอย จ. เชียงใหม่

- (2) โรงเรียนบ้านถ้ำ อ. เชียงดาว จ. เชียงใหม่
- (3) โรงเรียนวัดแม่แก้วน้อย อ. สันทราย จ. เชียงใหม่
- (4) โรงเรียนบ้านเมืองกลาง อ. จอมทอง จ. เชียงใหม่
- (5) โรงเรียนวัดดอนขึ้น อ. ดอยหล่อ จ. เชียงใหม่
- (6) โรงเรียนสันมะฮักฟ้า อ. สันกำแพง จ. เชียงใหม่
- (7) โรงเรียนบ้านตาลเหนือ อ. ฮอด จ. เชียงใหม่
- (8) โรงเรียนบ้านแม่สาว อ. แม่เอย จ. เชียงใหม่
- (9) โรงเรียนบ้านเวียงฝาง อ. ฝาง จ. เชียงใหม่
- (10) โรงเรียนบ้านปากเหมือง อ. สารภี จ. เชียงใหม่
- (11) โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 9 อ. แม่เอย จ. เชียงใหม่
- (12) โรงเรียนบ้านห้วยศาลา อ. แม่เอย จ. เชียงใหม่
- (13) โรงเรียนบ้านสุฤทัย อ. แม่เอย จ. เชียงใหม่
- (14) โรงเรียนโชติคุณะเกษมบ้านเมืองงาม อ. แม่เอย จ. เชียงใหม่
- (15) โรงเรียน ตชด. ศึกษานารีอนุสรณ์ 3 อ. แม่เอย จ. เชียงใหม่
- (16) โรงเรียนกมล – เรียม สุโกศล (บ้านผาใต้) อ. แม่เอย จ. เชียงใหม่
- (17) โรงเรียนทาเหนือวิทยา อ. แม่เอน จ. เชียงใหม่
- (18) โรงเรียนแม่ตะไคร้ อ. แม่เอน จ. เชียงใหม่
- (19) โรงเรียนวัดห้วยทราย อ. แม่เอน จ. เชียงใหม่
- (20) โรงเรียนวัดดอนชัย อ. แม่เอน จ. เชียงใหม่
- (21) โรงเรียนหมู่บ้านสหกรณ์ 2 อ. แม่เอน จ. เชียงใหม่
- (22) โรงเรียนบ้านห้วยตอง อ. แม่เอน จ. เชียงใหม่
- (23) โรงเรียนบ้านปางอู๋ อ. แม่แจ่ม จ. เชียงใหม่
- (24) โรงเรียนบ้านปางอู๋ สาขาบ้านแม่สะต๋อบ อ. แม่แจ่ม จ. เชียงใหม่
- (25) โรงเรียนบ้านโม่หลวง อ. แม่แจ่ม จ. เชียงใหม่
- (26) โรงเรียนขุนแปะ อ. จอมทอง จ. เชียงใหม่
- (27) โรงเรียนบ้านอมพาย อ. แม่สะเรียง จ. แม่ฮ่องสอน
- (28) โรงเรียนศิษย์เก่าพยาบาลศิริราชบ้านดง อ. แม่ลาน้อย จ. แม่ฮ่องสอน
- (29) ศูนย์การเรียนรู้ ตชด. บ้านดอยแสง อ. เมืองแม่ฮ่องสอน จ. แม่ฮ่องสอน
- (30) โรงเรียนบ้านทุ่งกอมู อ. เมืองแม่ฮ่องสอน จ. แม่ฮ่องสอน
- (31) โรงเรียนบ้านผาบ่อง อ. เมืองแม่ฮ่องสอน จ. แม่ฮ่องสอน
- (32) โรงเรียนบ้านกุงไม้สักมิตรภาพที่ 98 อ. เมืองแม่ฮ่องสอน จ. แม่ฮ่องสอน

- (33) โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู อ. เมืองแม่ฮ่องสอน จ. แม่ฮ่องสอน
- (34) โรงเรียนนาปลาจาด อ. เมืองแม่ฮ่องสอน จ. แม่ฮ่องสอน
- (35) โรงเรียนบ้านท่าโป่งแดง อ. เมืองแม่ฮ่องสอน จ. แม่ฮ่องสอน
- (36) โรงเรียนบ้านสบป่อง อ. เมืองแม่ฮ่องสอน จ. แม่ฮ่องสอน

ภาพที่ 4-53 การอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะให้นักเรียน

► ครูและบุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และโรงเรียนวัดแม่แก็ดน้อย ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ครูร้อยละ 80 สามารถสอบผ่านการทดสอบพัฒนาการด้านทักษะการอ่าน และการสอนภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อใช้สอนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป (ภาพที่ 4-54)

ภาพที่ 4-54 การอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูในโครงการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนบ้านแม่ทะลุ ต.สบเมย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน และโรงเรียนวัดแม่แก็ดน้อย ต.ป่าไผ่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

► ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนระดับชั้น ป.1- ป.3 จากโรงเรียนเครือข่ายผลิตครูสู่ความเป็นเลิศจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 9 โรง ประกอบด้วย โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน โรงเรียน อบจ. บ้านจองคำ โรงเรียนเทศบาล (แผนกประถม) โรงเรียนบ้านท่าโป่งแดง โรงเรียนชุมชนบ้านผาป้อง โรงเรียนบ้านทุ่งกองมู โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู โรงเรียนกุงไม้สักมิตรภาพที่ 98 และโรงเรียนชุมชนบ้านหมอกจำแป้ ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการร่าง การสร้าง และการทดลองใช้รูปแบบการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 คิดเป็นจำนวนร้อยละ 100 ที่เข้าร่วมโครงการ และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมไปจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาการออกเขียนได้ในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาพที่ 4-55)

ภาพที่ 4-55 การอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

► นักเรียนมีความสามารถอ่านออกเขียนได้ และคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ตัวอย่างเช่น นักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมในโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะให้นักเรียนทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน จำนวน 36 โรงเรียน มีผลการทดสอบหลังเรียนในด้าน การอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ในวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยรวมร้อยละ 75 เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ร้อยละ 48 เช่นเดียวกับผลการทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และนักเรียนโรงเรียนวัดแม่ก้าน้อย ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 80 สามารถผ่านการทดสอบพัฒนาการ การอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษได้ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อนเริ่มโครงการ (ภาพที่ 4-56)

ภาพที่ 4-56 กิจกรรมการส่งเสริมทักษะการอ่านออกเขียนได้ในวิชาภาษาไทยและวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน

▶ ได้นวัตกรรมด้านการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนจำนวน 2 ชิ้น ได้แก่

(1) “หนังสือภาพตัวอักษรภาษาอังกฤษ-ไทใหญ่-ไทย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ที่พัฒนาขึ้นโดยทีมคณาจารย์จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมแบบบูรณาการ โดยสามารถบูรณาการความรู้จากอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาด้านการสอนภาษาอังกฤษ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นชาวไทใหญ่ โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากประสบการณ์ทางวัฒนธรรม และเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของตนเอง (ภาพที่ 4-57)

ภาพที่ 4-57 หนังสือภาพตัวอักษรภาษาอังกฤษ-ไทใหญ่-ไทย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) “โมเดลการสอน” ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 ชั้น ได้แก่

- ชั้นที่ 1 รู้จากตัวอักษร
- ชั้นที่ 2 ขั้นตอนประสมคำใหม่
- ชั้นที่ 3 ใส่ใจการผันวรรณยุกต์
- ชั้นที่ 4 ฉกคิดแจกลูกสะกดคำ
- ชั้นที่ 5 ตีมด้าคำลักษณะพิเศษ
- ชั้นที่ 6 อ่านเรื่องขอบเขตเกี่ยวกับสุขภาวะ

สำหรับโมเดลการสอนนี้ได้ถูกนำมาจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการพัฒนารอ่านออกเขียนได้และการคิดวิเคราะห์เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะสำหรับนักเรียนในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนภาษาไทยในการจัดการเรียนรู้อ่านตามโมเดลการสอน นอกจากโมเดลการสอนแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ยังได้จัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนอีกด้วย (ภาพที่ 4-58)

ภาพที่ 4-58 ภาพตัวอย่างของโมเดลการสอน 6 ขั้นตอน และแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการพัฒนารองอ่านออกเขียนได้และการคิดวิเคราะห์เพื่อเสริมสร้างสุขภาพสำหรับนักเรียน ที่พัฒนาขึ้นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

► โรงเรียนบ้านตาลเหนือ ตำบลบ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ มีห้องสมุดโรงเรียนที่ได้รับการปรับปรุง โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่นำหนังสือใหม่มอบให้กับทางโรงเรียน และทำการตกแต่งห้องสมุดให้สวยงามที่เอื้อต่อการอ่านและเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นระบบ เช่น การแบ่งหมวดหมู่หนังสือตามระบบทศนิยมดิวอี้ แนะนำวิธีการลงทะเบียนหนังสือใหม่ และวิเคราะห์หมวดหมู่หนังสือแบบกว้างให้กับครูผู้ดูแลห้องสมุด นอกจากนี้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ร่วมมือกับอาจารย์และนักศึกษา ภาควิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กนักเรียนรักการอ่านหนังสือ สร้างพฤติกรรมกรเข้าห้องสมุดให้เป็นลักษณะนิสัยแก่เด็กนักเรียน นำไปสู่การพัฒนาในระดับความรู้ ทักษะความสามารถ และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น (ภาพที่ 4-59)

ภาพที่ 4-59 การปรับปรุงและพัฒนาระบบห้องสมุดโรงเรียนบ้านตาลเหนือ อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ โดยสำนักหอสมุด มรภ.ชม.

4.5.6 ผลลัพธ์ (Outcomes)

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อยอดมาจากผลผลิตของการดำเนินโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อส่งเสริมสุขภาพสำหรับนักเรียนทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถสรุปในภาพรวมได้ ดังนี้

1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการอ่านออกเขียนได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมแบบบูรณาการผ่านการใช้นวัตกรรมสื่อหนังสือภาพตัวอักษรภาษาอังกฤษ-ไทใหญ่-ไทย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) เกิดพัฒนาการทางทักษะด้านการ พูด ฟัง อ่าน และเขียน ทั้งในวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

4) นักเรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษสูงขึ้น

5) ห้องสมุดโรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านอาคารและสถานที่ ที่เอื้อต่อการอ่านและการเรียนรู้ของนักเรียน และมีระบบที่ช่วยในการบริหารจัดการห้องสมุดที่เป็นระบบ

4.5.7 ผลกระทบ (Impacts)

1) นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) วิชาภาษาไทยผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป

2) นวัตกรรมด้านการสอน เช่น โมเดลการสอน และหนังสือภาพตัวอักษรภาษาอังกฤษ - ไทใหญ่ - ไทย ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยการบูรณาการองค์ความรู้ของอาจารย์ในศาสตร์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการเผยแพร่ไปยังโรงเรียนในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้สำหรับยกระดับคุณภาพการศึกษาให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3) ข้อมูลความรู้ด้านคำศัพท์และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องจากวัฒนธรรมไทใหญ่ นอกจากเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของตนเองแล้ว ยังได้รับการเผยแพร่ไปยังผู้เรียนในกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายอื่น ๆ รวมถึงบุคคลทั่วไป

4) เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และโรงเรียนในชุมชน ท้องถิ่นทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

5) เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อสำนักหอสมุด และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในด้านการบริการวิชาการวิชาชีพแก่ชุมชน

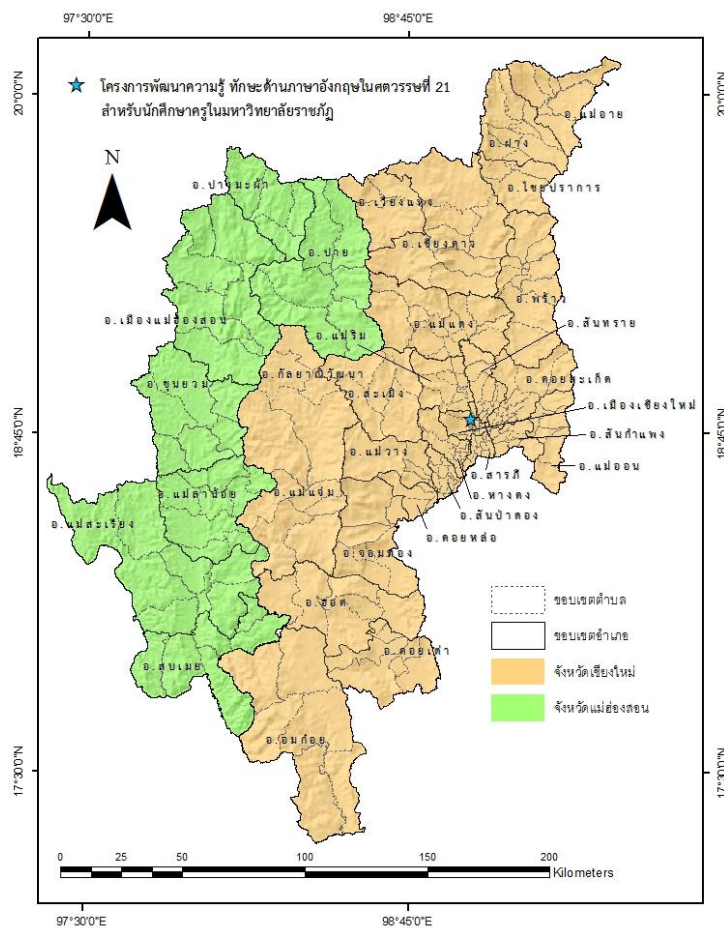

4.6 ผลการดำเนินงานในโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้ดำเนินงานโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 1 โครงการ โดยเป็นการดำเนินงานเฉพาะในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ (ตารางที่ 4-13)

ตารางที่ 4-13 รายชื่อโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

โครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
จังหวัดเชียงใหม่ (1 โครงการ)	
โครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏ พื้นที่ดำเนินการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตเวียงบัว ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่	ศูนย์ภาษามรภ.ชม.

ภาพที่ 4-60 ตำแหน่งที่ตั้งกลุ่มเป้าหมายที่ มรภ.ชม.เข้าไปดำเนินโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ

4.6.1 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาครูหลักสูตรปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) จำนวน 4,457 คน โดยพื้นที่เป้าหมายในการอบรม และทดสอบวัดระดับความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตเวียงบัว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (ภาพที่ 4-60)

4.6.2 สภาพปัญหาของพื้นที่ ปัจจุบันทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาพื้นฐานภาษาอังกฤษจนเป็นทักษะที่ติดตัวและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

4.6.3 วิธีการดำเนินการ/แก้ไขปัญหา

จัดให้มีคอร์สการอบรมเพื่อยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาครู หลักสูตรปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประกอบด้วย

1) คอร์สอบรมภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับสากล (TOEIC: Test of English for International Communication)

2) คอร์สอบรมภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบวัดระดับเทียบเคียงกับกรอบเกณฑ์มาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (CEFR: Common European Framework of Reference for Languages)

3) คอร์สอบรมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษระดับกลาง (Intermediate Listening and Speaking)

4.6.4 ตัวชี้วัด (KPI)

1) จำนวนนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีผลการทดสอบ TOEIC สูงขึ้น หลังจบคอร์สการอบรม

2) จำนวนนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีผลการทดสอบวัดระดับเทียบเคียง CEFR สูงขึ้น หลังจบคอร์สการอบรม

3) จำนวนศึกษานักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีผลการสอบวัดระดับการฟังและการพูดสูงขึ้น หลังจบคอร์สการอบรม

4.6.5 ผลผลิต (Outputs)

▶ นักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีผลการทดสอบหลังการอบรม (Post-test) วัดระดับ TOEIC เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4-14) คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ **55.39** แบ่งเป็น

- หลักสูตร TOEIC 1 มีนักศึกษาที่มีคะแนนผลสอบเพิ่มขึ้น 580 คน คิดเป็นร้อยละ 52.78
- หลักสูตร TOEIC 2 มีนักศึกษาที่มีคะแนนผลสอบเพิ่มขึ้น 421 คน คิดเป็นร้อยละ 54.11
- หลักสูตร TOEIC 3 มีนักศึกษาที่มีคะแนนผลสอบเพิ่มขึ้น 431 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20

ตารางที่ 4-14 ผลสอบวัดระดับก่อนและหลังการอบรมหลักสูตร TOEIC ของนักศึกษาครู มรภ.ชม.

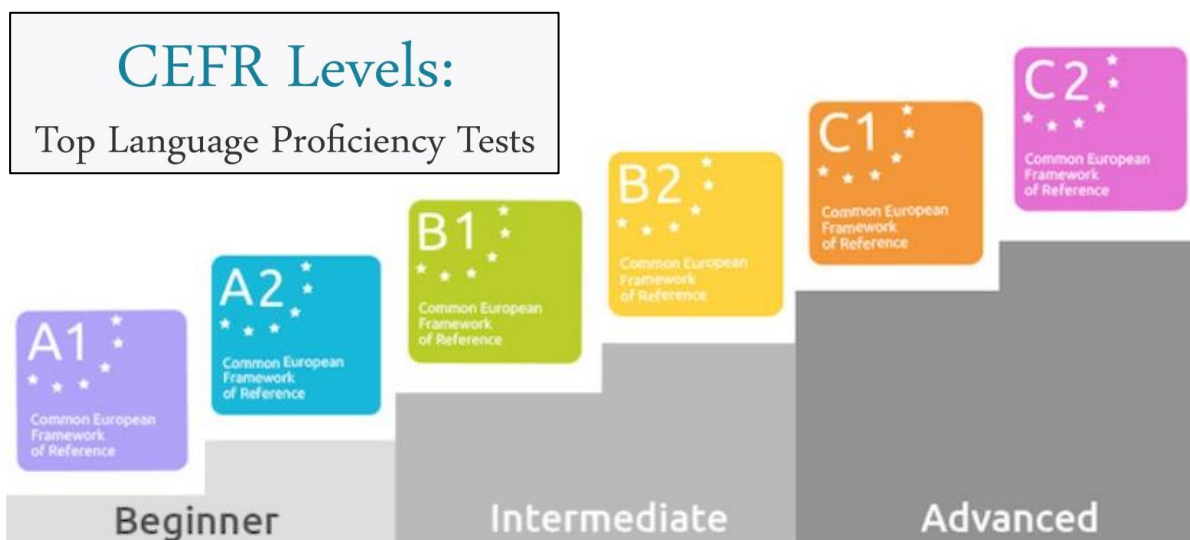
หลักสูตร	จำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการศึกษา (คน)	คะแนน Pre-test	คะแนน Post-test	จำนวนนักศึกษาที่คะแนนเพิ่มขึ้น (%)
TOEIC 1 (เต็ม 60 คะแนน)	1,099	20.33	25.34	52.78% (580 คน)
TOEIC 2 (เต็ม 60 คะแนน)	778	24.79	30.58	54.11% (421 คน)
TOEIC 3 (เต็ม 990 คะแนน)	728	305	360	59.20% (431 คน)
รวม	2,605			

► นักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีผลการทดสอบหลังการอบรม (Post Test) วัดระดับเทียบเคียง CEFR เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ **33.27** ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด (1,028 คน)

ตารางที่ 4-15 ผลสอบวัดระดับก่อนและหลังการอบรมหลักสูตร CEFR ของนักศึกษาครู มรภ.ชม.

หลักสูตร	จำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม (คน)	คะแนน pre-test	คะแนน post-test	จำนวนนักศึกษาที่คะแนนเพิ่มขึ้น (%)
CEFR (เต็ม 800 คะแนน)	1,028	301.88	304.91	33.27% (342 คน)

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า นักศึกษาที่ทำคะแนนสอบ Post-test ได้เพิ่มขึ้นจากเดิมก่อนเข้ารับการอบรมนั้นมีจำนวนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนนักศึกษาที่เข้ามารับการอบรมในคอร์สนี้ และไม่ปฏิบัติตามตัวชี้วัดที่ได้ตั้งไว้ (ร้อยละ 50) นอกจากนี้ ผลคะแนนสอบที่นักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ทำได้เพิ่มจากเดิมเป็น 304.91 คะแนนนั้น เมื่อไปเทียบกับเกณฑ์ระดับ CEFR จะอยู่ที่ระดับ A2 (Beginner level) เท่านั้น (ภาพที่ 4-61) ซึ่งยังถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งไว้ กล่าวคือ กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งเกณฑ์สำหรับผู้ที่จะสามารถสอบบรรจุเป็นข้าราชการครูได้ต้องมีความสามารถทางภาษาที่ระดับ B1 ขึ้นไปตามเกณฑ์ของ CEFR ดังนั้น โครงการอบรมหลักสูตร CEFR ที่ดำเนินการขึ้นโดยศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ยังจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไข หาวิธีการสอนใหม่เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ต่อไป

ภาพที่ 4-61 เกณฑ์การวัดระดับภาษาของ CEFR
(ที่มา: <https://www.limitlesseducation.net/cefr/>)

► นักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 612 คน จากทั้งหมด 824 คนที่อบรมในคอร์ส Intermediate Listening and Speaking มีผลการทดสอบหลังการอบรมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ **74.28** ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด

4.6.6 ผลลัพธ์ (Outcome)

นักศึกษาคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สอบผ่านการทดสอบที่เทียบระดับ CEFR ได้ตามเกณฑ์ระดับที่มหาวิทยาลัยกำหนด

4.6.7 ผลกระทบ (Impact)

นักศึกษาคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคตได้

กิจกรรมการอบรมเตรียมสอบ TOEIC

กิจกรรมการอบรมยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสอบวัดระดับเทียบเคียง CEFR

กิจกรรมการอบรม Intermediate Listening and Speaking

ภาพที่ 4.62 ประมวลภาพโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทที่ 5

ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. 2562 แม้ว่าจะเห็นผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมซึ่งเกิดประโยชน์แก่พื้นที่เป้าหมาย แต่ยังคงพบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหลายประการ ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ ได้ระบุปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ พร้อมข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานในโครงการฯ ปีต่อไป โดยสรุปในภาพรวม ดังนี้

5.1 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

5.1.1 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP

1) ปัญหาเรื่องช่วงเวลาของกระบวนการคัดสรรผลิตภัณฑ์ OTOP ไม่สอดคล้องกับช่วงเวลาการดำเนินงานโครงการ ดังนั้น ทางโครงการจึงสามารถดำเนินการได้ในส่วนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่งผลิตภัณฑ์วิเคราะห์คุณภาพตามข้อกำหนดของมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) และให้ความรู้กระบวนการยื่นขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์เท่านั้น ยังไม่สามารถนำผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเข้าสู่กระบวนการคัดสรร และประเมินรายได้ที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มชาวบ้านที่ได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

2) ผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้มาตรฐาน สูตรการผลิตยังไม่แน่นอน รวมทั้งผู้ประกอบการยังไม่มีความรู้ในการทำผลิตภัณฑ์

3) การลงพื้นที่แต่ละครั้งไม่ได้สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน จึงทำให้ต้องลงพื้นที่หลาย ๆ และทำให้เกิดความล่าช้าในการกิจกรรม

4) สถานที่การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปของชุมชนยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานการผลิตอาหาร

5) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังขาดองค์ความรู้ในด้านการขอมาตรฐาน เช่น มาตรฐานอาหารและยา (อย.) รวมถึงด้านการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด

6) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขาดการประชาสัมพันธ์และการทำตลาดในเชิงรุก

7) การนัดหมายการทำกิจกรรมระหว่างผู้วิจัยกับชาวบ้าน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่อาศัยตัวแทนของชาวบ้านจำนวนมากในช่วงเวลาเดียวกัน จึงส่งผลให้กำหนดการดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผน รวมถึงกิจกรรมที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขาวิชาที่ต้องมีเวลาที่ว่างตรงกัน

8) ปัญหาการเดินทางไปยังพื้นที่ห่างไกล และไม่สามารถเบิกจ่ายได้

9) ปัญหาในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เนื่องด้วย วิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปอาหาร ขึ้นอยู่กับฤดูกาล กลุ่มเป้าหมายที่ตั้งไว้ ไม่มีวัตถุดิบป้อนในการแปรรูปในช่วงเวลาที่ผ่านมา

5.1.2 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท

1) ปัญหาเรื่องการสื่อสารและการทำความเข้าใจกับคนในพื้นที่ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายส่วนมากเป็นชนชาติพันธุ์ทำให้ชุมชนไม่เข้าใจในสิ่งที่ทำ และส่งผลกระทบต่อการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชน รวมถึงการประสานงานชุมชนเพื่อคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม

2) การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ห่างไกล เป็นเขตเทือกเขา ทำให้การเดินทางค่อนข้างลำบาก ต้องเดินทางด้วยเท้า และต้องมีการเก็บตัวอย่าง ดังนั้น จึงประสบปัญหาในการขนส่งอุปกรณ์ที่ต้องอาศัยกำลังคนในการแบกหามสำหรับการสำรวจและดำเนินการ

3) การประสานงานกับหลายหน่วยงานต่างใช้เวลานานมากกว่าที่ประเมินไว้ เนื่องจากต้องมีการขออนุญาต และผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานในพื้นที่

4) ช่วงเวลาการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ เช่น การดำเนินการเก็บตัวอย่างต้องเป็นช่วงที่มีการปลูกข้าว ทำให้เกิดความล่าช้าในการรอช่วงเวลาที่เหมาะสม และการเพาะเลี้ยงเชื้อในห้องปฏิบัติการมีปัจจัยที่แปรผันหลายประการ

5) การนัดเพื่อประชุมหรืออบรมทำได้ยากเนื่องจากชาวบ้านมักจะออกไปทำงานกลางวัน มีการเปลี่ยนแปลงกำหนดการได้ตลอดเวลา เนื่องจากอาจมีกิจกรรมในชุมชน ประเพณีต่างๆ มาแทรกในช่วงของการนัดหมาย จึงทำให้คณะทำงานต้องเลื่อนจัดกิจกรรม และลงพื้นที่อีกครั้ง ซึ่งมีผลกระทบต่อแผนงานและงบประมาณ

6) พื้นฐานทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานของชาวบ้าน มีระดับไม่เท่ากัน ทำให้ใช้เวลาในการปฏิบัติมากน้อยไม่เท่ากัน

7) ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เอื้ออำนวยในบางพื้นที่

8) ชุมชนยังไม่มีควมตื่นตัวมากเท่าที่ควร เพราะชุมชนคิดว่าสิ่งที่ทำนั้นคืออยู่แล้ว

9) ชุมชนยังขาดทักษะในการสื่อสาร การทำความเข้าใจ ในเรื่องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

10) ชุมชนยังขาดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้การจัดเก็บองค์ความรู้ไม่มีความต่อเนื่องและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีไม่เต็มศักยภาพ

11) การเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้า ทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินโครงการ

12) ระยะเวลาในการดำเนินงานตามโครงการไม่สัมพันธ์กับการเบิกจ่ายงบประมาณ การดำเนินงานเริ่ม 1 ตุลาคม แต่งบค่าใช้จ่ายเบิกได้หลังจากนั้น 2-3 เดือน

13) การจัดทำโครงการมีข้อจำกัดด้านระยะเวลา เนื่องกระบวนการอนุมัติโครงการมีความล่าช้า ทำให้ระยะเวลาการทำโครงการในทางปฏิบัติมีเวลาไม่ถึง 12 เดือน

14) การจัดทำโครงการมีข้อจำกัดด้านการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ ที่มีความยุ่งยากและซับซ้อน ทำให้การปฏิบัติงานค่อนข้างมีความยากลำบาก

15) การประชาสัมพันธ์ในการจัดทำกิจกรรม ยังไม่แพร่หลายมากนัก

5.1.3 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินโครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัยเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

- 1) มีผู้สนใจเข้าร่วมงานจำนวนมากจึงทำให้การบริหารจัดการโครงการทำได้ลำบาก
- 2) ปัญหาด้านการคมนาคม เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ส่งผลให้การเดินทางของกลุ่มเป้าหมายค่อนข้างลำบาก
- 3) ช่วงระยะเวลาดำเนินงานเป็นช่วงที่โรงเรียนปิดภาคเรียน ทำให้เกิดความยากลำบากในการติดต่อประสานงาน
- 4) ใช้เวลาในการตรวจสอบ และแก้ไขระบบให้มีความเสถียร ครบถ้วน สมบูรณ์
- 5) การเก็บข้อมูลในระยะเวลาอันสั้นกับปริมาณข้อมูลจำนวนมาก ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว
- 6) ผู้รับผิดชอบขอเสนอโครงการในไตรมาสที่ 2 ทำให้ระยะเวลาในการดำเนินโครงการค่อนข้างสั้น
- 7) ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมกับกิจกรรมช่วงเวลาว่างของชุมชนไม่สัมพันธ์กันเท่าที่ควร
- 8) ชุมชนยังขาดความรู้ความและความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาหลายด้าน
- 9) ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึงในพื้นที่ชุมชน

5.1.4 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน

- 1) ครูมีภารกิจหลากหลายด้าน ทำให้เป็นอุปสรรคในการนำหลักสูตรการเรียนการสอนไปใช้สอนเสริมนอกเวลาเรียน
- 2) โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายบางโรงเรียนอยู่ในพื้นที่ห่างไกล จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรม
- 3) ครูบางโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอและมีภารกิจด้านอื่นๆ จำนวนมาก ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการเข้าร่วมกิจกรรมตามเป้าหมายได้
- 4) เนื่องจากกิจกรรมอาศัยความร่วมมือและเน้นผลงานของนักศึกษาตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ ดังนั้นรูปแบบการดำเนินกิจกรรมและเงื่อนไขการเบิกจ่ายงบประมาณในบางรายการจึงไม่สัมพันธ์กันกับการปฏิบัติงานจริง ทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการเบิกจ่าย

5.1.5 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

- 1) นักศึกษาส่วนมากทำงานช่วงระหว่างเรียนและปิดภาคเรียนเพื่อนำรายได้มาเป็นค่าเทอมและค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเพราะนักศึกษาส่วนมากมีฐานะยากจน ซึ่งการจัดกิจกรรมของโครงการเป็นกิจกรรมที่ใช้เวลานาน (20 ชั่วโมง) ทำให้นักศึกษาจำนวนมากไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้แม้จะมีความสนใจก็ตาม
- 2) การเข้าร่วมโครงการ เป็นการเข้าร่วมแบบสมัครใจ ทำให้ผู้เสนอโครงการไม่สามารถดำเนินการเพื่อควบคุมจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายได้

5.2 ข้อเสนอแนะ/แนวทางสำหรับการดำเนินงานในโครงการยุทธศาสตร์ฯ ครึ่งต่อไป

5.2.1 ข้อเสนอแนะ/แนวทางสำหรับการดำเนินโครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP

1) เนื่องจากผู้ประกอบการยังมีความรู้ความเข้าใจในการขอมาตรฐานการรับรอง เช่น การขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ไม่มากนัก ทำให้การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไม่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการจะส่งคัดสรร หรือจำหน่าย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจในการขอมาตรฐานการรับรองต่างๆให้กับผู้ประกอบการ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางการตลาด และสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคอีกด้วย

2) ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการที่ผลิต ผ้า เครื่องแต่งกาย ส่วนน้อยที่เป็นของใช้ ของตกแต่ง และอาหาร ยังขาดผู้ประกอบการในส่วนของสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ทำให้การพัฒนาผู้ประกอบการยังไม่ครอบคลุม จึงควรเลือกผู้เข้าร่วมโครงการในครั้งหน้าให้มีความหลากหลาย มีการผลิตสินค้าหลายประเภทมากขึ้น

3) การประเมินมาตรฐานความปลอดภัยทางด้านสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสนใจสำหรับผู้ประกอบการรายที่มีการผลิตอาหารหรือมีการย้อมผ้าด้วยตนเอง ซึ่งการได้รับการรับรองมาตรฐานหรือการลดการปล่อยมลภาวะสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก จะทำให้ผู้ประกอบการและผู้บริโภคมีความมั่นใจในผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการรณรงค์ให้รักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้ประเด็นดังกล่าวเป็นที่สนใจของสังคม

4) ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำผลิตภัณฑ์ออกประชาสัมพันธ์พร้อมทดลองตลาดอย่างต่อเนื่อง เพราะจะทำให้ผู้ประกอบการทราบถึงความต้องการของผู้บริโภคในตลาดสินค้า และสามารถปรับปรุง/พัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้อย่างต่อเนื่อง

5) ผู้ประกอบการยังขาดองค์ความรู้ความเข้าใจในการขอมาตรฐานการรับรอง เช่น การขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ทำให้การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไม่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการจะส่งคัดสรร หรือจำหน่าย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการขอมาตรฐานการรับรองต่าง ๆ ให้กับผู้ประกอบการ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางการตลาด และสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค

6) พิจารณาให้มีการเบิกจ่ายในการเดินทางไปตามแนวชายแดนที่อันตรายและห่างไกล

7) ควรมีโครงการต่อเนื่องซึ่งจะเป็นการต่อยอดการดำเนินโครงการเพื่อติดตามประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการดำเนินงานภายในระยะเวลา 1 ปี ยังไม่สามารถเห็นผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ได้อย่างชัดเจน อันเป็นเป้าหมายที่สำคัญของโครงการ

8) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ควรมีสถาบันออกแบบผลิตภัณฑ์และให้คำปรึกษาไว้บริการแก่ผู้ประกอบการ

5.2.2 ข้อเสนอแนะ/แนวทางสำหรับการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตชนบท

1) ควรมีการศึกษาเรื่องภาษาท้องถิ่นให้มากขึ้น ก่อนลงพื้นที่วิจัยเพื่อความสะดวกในการสื่อสาร

2) ควรหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงาน

3) การประสานงานกับชุมชนจะต้องมีการสำรวจ และหาข้อสรุปในการดำเนินงานร่วมกัน รวมถึงจำเป็นต้องมีการวางแผนและประสานกับชุมชนอย่างใกล้ชิด และต้องประสานกับหน่วยงานผู้ดูแลพื้นที่เพื่อบูรณาการการดำเนินโครงการ

4) ควรสำรวจความต้องการที่แท้จริงของชุมชนก่อนจัดทำโครงการ

5) ใช้ทรัพยากรชุมชนอย่างทั่วถึง โดยใช้วิทยากรในชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น

6) เร่งรัดการดำเนินการโดยเฉพาะการดำเนินการในห้องปฏิบัติการ บริหารจัดการการลงพื้นที่ และการเบิกจ่ายงบประมาณ

7) ควรสนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่องในพื้นที่เพื่อที่จะสามารถขยายผลไปสู่คนในชุมชนอื่น

8) โครงการควรได้ลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการหลังการได้ถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อติดตามองค์ความรู้ที่ได้พัฒนา

9) ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินงานของโครงการมีความคล่องตัวมากขึ้น ทั้งการเรื่องเบิกจ่ายงบประมาณ และด้านอื่นๆ เพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

10) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอบรมการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อให้คนในชุมชนสามารถใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อจะได้ช่วยกันดูแลระบบสารสนเทศที่องค์กรหรือหน่วยงานทุกภาคส่วนได้เข้าไปช่วยเหลือ

11) ควรดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยเชิญวิทยากรเข้ามาให้ความรู้และเทคนิควิธีการในการพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ชุมชนรูปแบบใหม่ เพื่อเพิ่มโอกาสในการขายต่อไป

12) กระบวนการเสนอขอและอนุมัติโครงการ ควรมีระยะเวลาปฏิบัติงานจริง 12 เดือน

13) การเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ ควรลดความยุ่งยากและซับซ้อน สามารถเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ที่มีความต้องการใช้งานจริงได้สะดวกและรวดเร็ว

14) เทศบาลควรจัดโครงการควบคู่กับโครงการจากมหาวิทยาลัย

5.2.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางสำหรับการดำเนินโครงการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

1) ควรทำที่ละหมู่บ้านแล้วจึงขยายผลเป็นระดับตำบล

2) ควรขยายพื้นที่ของการดำเนินงาน

3) การยื่นข้อเสนอโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการควรตัดสินใจยื่นข้อเสนอโครงการตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ

4) หน่วยงานควรส่งเสริมและสนับสนุนพื้นที่ให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ ซึ่งมหาวิทยาลัยได้เห็นความสำคัญและดำเนินการประกาศเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์แล้ว

5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติให้ความรู้และความเข้าใจ รวมถึงปลูกฝังจิตสำนึก โดยเฉพาะแก่เด็กและเยาวชน

5.2.4 ข้อเสนอแนะ/แนวทางสำหรับการดำเนินโครงการอ่านออกเขียนได้เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะสำหรับนักเรียน

1) ครูควรนำหลักสูตรการเรียนการสอนของโครงการไปบูรณาการกับหลักสูตรการเรียนการสอนหลักของโรงเรียน

2) ควรทำเป็นโครงการต่อเนื่องเพราะพัฒนาการด้านทักษะภาษาอังกฤษต้องมีการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.2.5 ข้อเสนอแนะ/แนวทางสำหรับการดำเนินโครงการพัฒนาความรู้ ทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 สำหรับครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

1) หากมหาวิทยาลัยกำหนดมาตรการให้นักศึกษาทุกคนต้องสอบผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษเทียบระดับ CEFR ระดับ B1 ขึ้นไปหรือกำหนดมาตรการแรงจูงใจ เช่น หากนักศึกษาหากสอบภาษาอังกฤษเทียบระดับ CEFR ได้คะแนนในระดับ B1 นักศึกษาสามารถได้รับการยกเว้นการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นรายวิชาพื้นฐาน ก็อาจจะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษของตนเองทั้งในการเข้ารับการอบรมและการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งจะเป็นประโยชน์กับนักศึกษาและประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

2) อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตรภาควิชา และคณะ ควรมีบทบาทในการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการมีความรู้และทักษะภาษาอังกฤษให้นักศึกษาของ โดยอาจผลักดันให้การอบรมภาษาอังกฤษหรือการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาใด ๆ หรือเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมทรัพยากรธรณี. (2549ก). **ธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีจังหวัดเชียงใหม่: “การจำแนกเขตและแนวทางการบริหารจัดการ”**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- _____. (2549ข). **ธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีจังหวัดแม่ฮ่องสอน: “การจำแนกเขตและแนวทางการบริหารจัดการ”**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ. (2561). **ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)**. สำนักงานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2562). **แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) ฉบับปรับปรุงปี 2562**. กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่. (2563). **ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรปี 2562**. สืบค้นจาก <http://www.chiangmai.doae.go.th/web2020/wp-content/uploads/2022/01/statistics-data-2562-5.pdf>.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2563). **จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและพื้นที่เพาะปลูกของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2562**. สืบค้นจาก http://www.maehongson.doae.go.th/?page_id=617.
- สำนักงานคลังจังหวัดเชียงใหม่. (2563). **รายงานประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ ฉบับที่ 4 ปี พ.ศ. 2562**. ศูนย์ราชการกระทรวงการคลังจังหวัดเชียงใหม่.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2563). **สถานการณ์แรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2562**. กระทรวงแรงงาน.

ภาคผนวก ก

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ ๑๘๘๘/๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ที่ ๑๘๘๘/๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้กำหนดปรัชญาของมหาวิทยาลัยไว้ คือ “การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาท้องถิ่น” และ เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย คือ “สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” โดยมีวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ความสำคัญตอนหนึ่งว่า “ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น...” ประการสำคัญยิ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระบรมราโชบายด้านการศึกษาผ่านองคมนตรี ความตอนหนึ่งว่า “...ให้มหาวิทยาลัยทำงานให้เข้าไปในการยกระดับการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นในท้องถิ่นของตนอย่างจริงจัง” ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จึงมีนโยบายที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานในค่านี้อย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการให้ครอบคลุมตามภารกิจของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามพระบรมราโชบาย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๒) ประกอบกับมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏพ.ศ. ๒๕๔๗ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงยกเลิคำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ ๗๖๙/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ ๘๑๓/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และคำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ ๔๕๓๖/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน (คพท.มส.) ดังนี้

๑. ดร.นิพนธ์ คำพา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ(ที่ปรึกษา)
๒. รองศาสตราจารย์คนูวัต เห่งอัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ(ที่ปรึกษา)
๓. รองอธิการบดี (อาจารย์ ดร.ณนิต บุญชัย)	ประธานกรรมการ
๔. คณบดีวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน	รองประธานกรรมการ
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูสิทธิ์ ชูชาติ	กรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพงษ์ วัฒนกุล	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๑๐. รองคณบดี วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ทุกคน	กรรมการ
๑๑. หัวหน้าภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน	กรรมการ

๑๒. หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่(อพ.สธ.มรภ.ชม.)	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านบูรณาการงานวิจัยสู่ท้องถิ่น	กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีชีวภาพพืช	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านความหลากหลาย ทางชีวภาพในท้องถิ่น	กรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	กรรมการและเลขานุการ
๒๐. รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ทุกคน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. หัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. นายภูติพิท อักษรดิษฐ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นางภัทราวดี ทองปิ่น	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นางสาวกุลนิตา กาวีโล	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ศึกษา เติบโตการ และดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในทุกมิติ
- (๒) จัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อเสนอขออนุมัติมหาวิทยาลัย
- (๓) ประสานงานกับจังหวัดแม่ฮ่องสอนและส่วนราชการในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์
- (๔) ประสานเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งภาครัฐและเอกชน
- (๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย
- (๖) ดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับภารกิจนี้ตามที่อธิการบดีมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย)

รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ภาคผนวก ข

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ ๓๐๖๙/๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ที่ ๓๐๖๙/๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้กำหนดปรัชญาของมหาวิทยาลัยไว้ คือ “การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาท้องถิ่น” และ เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย คือ “สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” โดยมีวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ความตอนหนึ่งว่า “ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น...” ประการสำคัญยังพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราโชบายด้านการศึกษาผ่านองคมนตรี ความตอนหนึ่งว่า “...ให้มหาวิทยาลัยทำงานให้เข้าเป้าในการยกระดับการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นในท้องถิ่นของตนอย่างจริงจัง” ด้วยเหตุดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จึงมีนโยบายที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการให้ครอบคลุมตามภารกิจของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ฉบับปรับปรุง ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๒) ประกอบกับมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงยกเลิคำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ ๗๕๙/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และ คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ ๘๑๒/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และ แต่งตั้ง “คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งเรียกชื่อย่อว่า “คพท.เชียงใหม่” มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑. รองอธิการบดี (อาจารย์ ดร.ณัด บุญชัย)	ประธานกรรมการ
๒. รองอธิการบดี ทุกคน	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยอธิการบดี ทุกคน	กรรมการ
๔. คณบดีคณะครุศาสตร์	กรรมการ
๕. คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตร	กรรมการ
๖. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	กรรมการ
๗. คณบดีคณะวิทยาการจัดการ	กรรมการ
๘. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ

๙. คณบดีวิทยาลัยนานาชาติ	กรรมการ
๑๐. คณบดีวิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย	กรรมการ
๑๑. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม	กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการสำนักดิจิทัลเพื่อการศึกษา	กรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	กรรมการ
๒๐. ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่(อพ.สธ.มรภ.ชม.)	กรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านบูรณาการงานวิจัยสู่ท้องถิ่น	กรรมการ
๒๒. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีชีวภาพพืช	กรรมการ
๒๓. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านการประยุกต์ใช้วัสดุนาโน	กรรมการ
๒๔. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น	กรรมการ
๒๕. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านการพัฒนาศักยภาพทางธุรกิจ	กรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านดนตรีและนาฏศิลป์ล้านนา	กรรมการ
๒๗. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านภาษาและการท่องเที่ยว	กรรมการ
๒๘. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านชาติพันธุ์ศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น	กรรมการ
๒๙. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านนวัตกรรมสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อมชุมชน	กรรมการ
๓๐. ผู้อำนวยการศูนย์ความเป็นเลิศด้านแผนที่และเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศชุมชน	กรรมการ
๓๑. ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน	กรรมการและเลขานุการ
๓๒. ผู้อำนวยการกองกลาง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔. ผู้อำนวยการกองอาคารสถานที่	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕. นางสาววิลาวัลย์ หน่อคำศักดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ

๓๖. นางสาวบุญรักษ์ กฤษวงษ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๗. นางสาวศศิวิมล วรพันธุ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๘. หัวหน้างานบริหารทั่วไป กองกลาง	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๙. หัวหน้างานบริการวิชาการและโครงการพระราชดำริ สถาบันวิจัยและพัฒนา	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ศึกษา เทรียมการ และดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในทุกมิติ เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ฉบับปรับปรุง ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑
- (๒) จัดทำและหรือพิจารณาเสนอโครงการต่าง ๆ เพื่อเสนอมหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ
- (๓) ประสานงานกับจังหวัดเชียงใหม่และส่วนราชการในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามวัตถุประสงค์
- (๔) ประสานเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งภาครัฐและเอกชน
- (๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย
- (๖) ดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับภารกิจนี้ตามที่อธิการบดีมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย)

รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ภาคผนวก ค

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ ๑๔๘๙/๒๕๖๔

เรื่อง คณะกรรมการดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานผล
การดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำสั่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ที่ ๑๔๘๘/๒๕๖๔

**เรื่อง คณะกรรมการดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน
โครงการตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
และ ๒๕๖๓ ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**

ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน ภายใต้โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ นั้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการติดตามและศึกษาความยั่งยืนของผลลัพธ์ การบรรลุจุดหมายของโครงการ มหาวิทยาลัยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๑) และ (๒) ประกอบกับมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงแต่งตั้ง “คณะกรรมการดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่” ดังนี้

๑) อาจารย์ ดร.ถนัด บุญชัย	เป็น ที่ปรึกษา
๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุโข เสมงหาศักดิ์	เป็น ประธานกรรมการ
๓) อาจารย์ ดร.ชยานนท์ สวัสดิ์สินธุนาท	เป็น กรรมการ
๔) อาจารย์ ดร.สุรัชย์ ณรัฐ จันทร์ศรี	เป็น กรรมการ
๕) อาจารย์ ดร.รัชพล สัมพุทธานนท์	เป็น กรรมการ
๖) อาจารย์วรวีรวิทย์ สุภวิมุติ	เป็น กรรมการและเลขานุการ
๗) ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน	เป็น กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๘) นางสาววิลาวัลย์ หน่อคำศักดิ์	เป็น ผู้ช่วยเลขานุการ
๙) นางสาวศศิวิมล วรพันธุ์	เป็น ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐) นางสาวเสฏฐพร เสทตะยะ	เป็น ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่

- ๑) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓

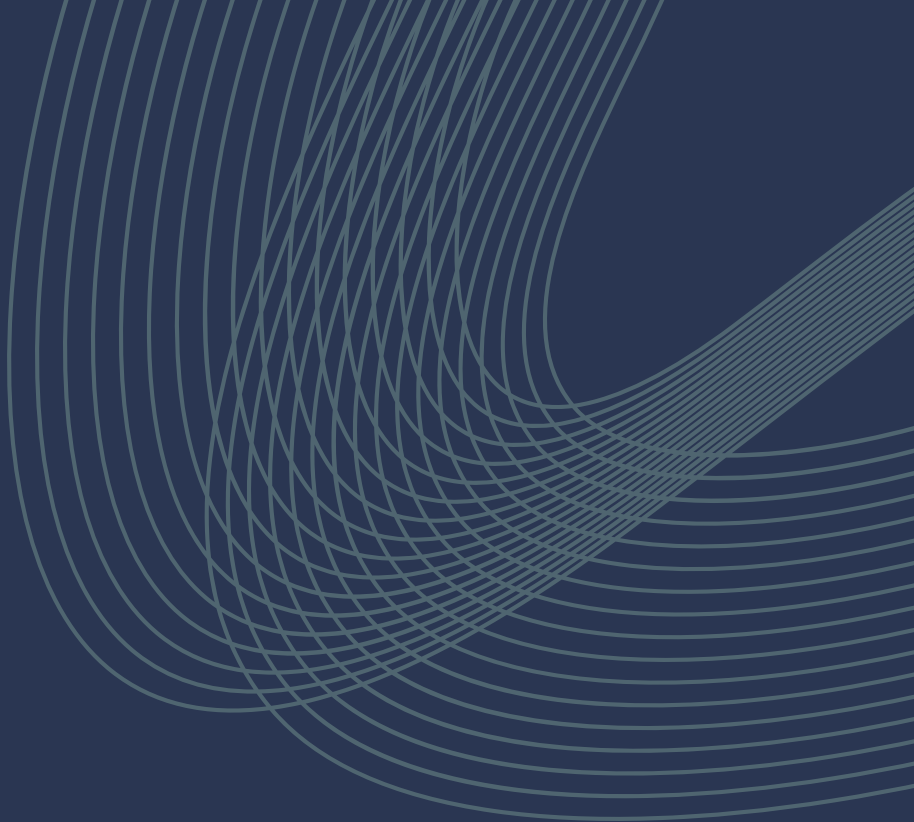
๒) จัดทำสารสนเทศสรุปผลการดำเนินโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี มณีโกศล)
รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เลขที่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์: 0-5388-5396; โทรสาร: 0-5388-531